

MESTNA OBČINA MARIBOR
ŽUPAN
Ulica heroja Staneta 1, 2000 MARIBOR

Datum: 23. maj 2013

MESTNI SVET MESTNE
OBČINE MARIBOR

ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 27. SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR

NASLOV GRADIVA: POROČILO O DELU ENERGETSKE AGENCIJE ZA
PODRAVJE V LETU 2012 IN PROGRAM DELA
ENERGETSKE AGENCIJE ZA PODRAVJE ZA LETO
2013

GRADIVO
PRIPRAVIL/A: Energetska agencija za Podravje, Vlasta KRMELJ

GRADIVO
PREDLAGA: župan, dr. Andrej FIŠTRAVEC

POROČEVALEC/CI: dr. Vlasta KRMELJ, Energetska agencija za Podravje

PREDLOG SKLEPA:

- 1. Mestni svet Mestne občine Maribor se je seznanil s Poročilom o delu in finančnim poročilom Energetske agencije za Podravje za leto 2012.**
- 2. Mestni svet Mestne občine Maribor je potrdil Program dela in finančni načrt Energetske agencije za Podravje za leto 2013.**

ŽUPAN
MESTNE OBČINE MARIBOR
dr. Andrej FIŠTRAVEC

Priloga:
Obrazložitev gradiva
Poslovno poročilo 2012 s prilogo Gospodarjenje z energijo v Mestni občini Maribor 2012
Program dela in finančni načrt EnergaP za leto 2013

OBRAZLOŽITEV

Energap - Energetska agencija za Podravje - je bila ustanovljena junija 2006. Ustanovila jo je Mestna občina Maribor. Njeno delovanje sofinancira Mestna občina Maribor. Poslanstvo agencije je širjenje znanja in aktivno delovanje na področju učinkovite rabe energije (URE) in rabe obnovljivih virov energije (OVE), kar predstavlja potencial tudi za razvoj našega mesta. Energetska agencija za Podravje pomaga razvijati ideje, pripravljati in izvajati projekte ter poglobljati znanja za učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije, kar vodi k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, predvsem na področju, kjer tržni mehanizmi niso dovolj učinkoviti. Občanom in podjetjem predstavlja instrumente energetskega upravljanja (managementa), ki so ključ do zniževanja stroškov za energijo in ki povečujejo konkurenčnost gospodarskega sektorja. Agencija nudi razlago in pomoč pri implementaciji evropske in slovenske zakonodaje na lokalnem nivoju ter pomoč pri pridobivanju finančnih virov, predvsem na področju investiranja v URE in OVE. Deluje tudi na področju trajnostnega prometa in zmanjševanja onesnaževanja zraka zaradi prometa. S pomočjo agencije se krepi sodelovanje Mestne občine Maribor na področju URE in OVE z drugimi slovenskimi mesti in partnerji ter mednarodno sodelovanje. Energetska agencija za Podravje ima zaposlenih sedem ljudi in deluje na področju Mestne občine Maribor in 17 sosednjih občin: Benedikt, Cerkvenjak, Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lenart, Sv. Trojica, Sv. Jurij, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Sv. Ana in Šentilj. V skladu s sklepi mestnega sveta MOM je agencija imenovana za energetskega upravljalca v občini in koordinatorja izvajanja Zaveze županov.

V skladu s Statutom zavoda je Svet zavoda na 12. seji 26. marca 2013 obravnaval in potrdil zaključno poročilo za leto 2012 in sprejel program dela zavoda za leto 2013.

V skladu s Statutom in sklepom Mestnega sveta Poročilo o delu agencije v letu 2012 in program dela agencije za leto 2013 predstavljamo tudi MS MOM.

Financiranje s strani MOM je predvideno v okviru proračuna MOM za 2013. Delež s strani Evropske komisije in donatorjev je zagotovljen. Dodatna finančna sredstva, ki bi jih pridobili med letom s prijavo projektov, so odvisna od rezultatov razpisa in pogajanj.

1. POROČILU O DELU ENERGAP V LETU 2011

Planet Zemlja obstaja že več milijard let. Človek predstavlja le nekaj sekund njenega življenja. Pa vendar s svojimi dejanji posegamo v delovanje planeta bolj kot se tega zavedamo. Posledice se kažejo že več let: ekstremne vremenske razmere, suše, neurja, vetrovi, izginjanje živalskih in rastlinskih vrst, širjenje puščav, izginjanje arktičnega ledu, in še bi lahko naštevali. Z načinom življenja, poudarjanjem in povečevanjem neracionalne potrošnje izrabljamo naravne vire, onesnažujemo vitalne dele ozračja in vodovja ter proizvajamo milijonske količine odpadkov. Smo v času netrajnostnega gospodarskega razvoja, tako z

vidika narave kot ljudi. Vrednota spoštovanja je izginila. Pomanjkanje naravnih virov, izginjanje tropskih gozdov, vedno očitnejše podnebne spremembe silijo človeštvo v spremembo razmišljanja in delovanja. Skrajni čas je za prehod v čistejšo, »zeleno« ekonomijo. Predvsem učinkovita raba energije in izraba obnovljivih virov energije sta začetek prehoda v post-ogljino družbo. Zelene tehnologije poleg varovanja planeta omogočajo tudi številna nova delovna mesta, možnosti za raziskave in razvoj ter dvigovanje standardov našega življenja. Gospodarjenje z energijo v Mariboru izkazuje dobre rezultate v javnem sektorju. Žal tega ne moremo reči za gospodarski sektor, kjer želja po novih informacijah, znanju in razvoju na tem področju kljub gospodarski krizi, ali pa morda ravno zaradi tega, upada.

Energijo se moramo navaditi uporabljati kot vir, ki je omejen, razen tega pa ima številne nezaželene posledice, tako za družbo in gospodarstvo, kot za okolje. Povečanje učinkovite rabe energije ne pomeni, da morajo državljani opustiti dejavnosti, da bi prihranili energijo. Nove tehnologije in učinkovitejše vedenje bodo prebivalcem dejansko omogočili, da izboljšajo svoje življenjske pogoje, ne da bi se morali pri tem odreči svojemu udobju. Mnogo ljudi meni, da se temu ne morejo zoperstaviti. Prepričani so, da kot posamezniki ne morejo storiti ničesar, kar bi prineslo spremembe. Toda vsak lahko stori nekaj in skupaj lahko spremenimo stvari: pri svoji rabi energije smo lahko učinkovitejši in varčnejši. Potratno ravnanje z energijo je v času, ko smo priča nestabilnim in vse višjim cenam energentov, omejenosti njihovih zalog ter vse bolj očitnim posledicam spreminjanja podnebja, nespametno ravnanje. Kljub temu pa raba energije narašča – v Sloveniji kar za 2 % letno.

V zadnjih desetletjih sta imela način življenja in vedno večja blaginja velik vpliv na energetske sektor. Zaradi vse večjega povpraševanja po energiji, visokih cen nafte, negotove oskrbe z energijo in groženj, povezanih z globalnim segrevanjem, smo se začeli zavedati, da energija ne more biti več nekaj samoumevnega.

Evropska komisija je kot del trajnostne energetske politike za Evropo sprejela zakonodajni paket za dolgoročni časovni načrt trajnostne energije, ki je ključ do boljše prihodnosti. Obveze so usmerjene v:

- povečanje energetske učinkovitosti za 20 % do leta 2020,
- povečanje deleža obnovljivih virov energije za 20 % (Slovenija ima cilj 25%) do leta 2020 in
- zmanjšati emisije toplogrednih plinov za 20% ter
- povečati delež biogoriv v prometu na 10%.

Večanje človekove blaginje in s tem povezan povečan tehnološki razvoj je skozi zgodovino povzročal onesnaževanje ter osiromašenje ekosistemov na globalnem nivoju. Med največje izzive današnjega časa sodijo podnebne spremembe ter varna, zanesljiva ter zadostna dobava energije. Ker prav energetske sektor ustvari največji delež izpustov toplogrednih plinov (TGP), je mnogo odgovorov na omenjena izziva skupnih.

Izpolnjevanje evropskih zavez za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, iskanje razvojnih priložnosti v okviru tretje industrijske revolucije in prilagajanje spremembam podnebja in politik mora postati konstanta, ki dolgoročno prežema prav vse politike lokalnih skupnosti, regij in mesta ter prav tako poslovni načrti gospodarskih subjektov. S svojimi vrednotami in obnašanjem pa jih mora podpreti tudi vsak posameznik.

Kljub temu, da je danes obnovljiva energija v primerjavi s fosilnimi gorivi še vedno dražja in zahteva večje naložbe pa ima pred slednjimi številne ekonomske, socialne in okoljske prednosti. S spodbujanjem naložb v obnovljive vire energije prispevamo k zanesljivosti oskrbe, zmanjšanju energetske odvisnosti, zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, nastanku novih delovnih mest, gospodarski rasti in večji konkurenčnosti. Raba obnovljivih virov energije predstavlja tudi pomemben element pri razvoju regij, ki pa velikokrat nimajo potrebnega znanja in izkušenj za uspešno uvajanje novih tehnologij in izkoriščanje obnovljivih virov energije.

Energap je v skladu s programom dela izvajal sledeče aktivnosti na področju trajnostne energije v regiji:

- Izvajali smo projekt varčevanje z energijo v javnem sektorju in sledili izpolnitvi cilja, da bomo v skladu z zakonodajo v javnih stavbah vsako leto prihranili najmanj tri odstotke energije.
- Vodili smo energetske knjigovodstvo za javne objekte v lasti Mestne občine Maribor. Obdelovali in analizirali smo podatke o rabi energije v stavbah v okviru daljinskega energetskega upravljanja (DEM).
- Nadaljevali smo s pripravljanjem energetskega izkaznic za javne objekte in izvajanjem energetske pregledov objektov.
- Izvajali in analizirali smo naloge za doseg ciljev lokalnega energetskega koncepta Mestne občine Maribor.
- Sodelovali smo pri energetske sanaciji nekaterih javnih objektih (posodobitev kotlovnice).
- Vzpostavili smo sistem pogodbenega zagotavljanja dobave toplote v javne stavbe, ki temelji na vzpostavitvi javno-zasebnega partnerstva in financiranja iz prihrankov, ki nastanejo zaradi znižanja stroškov ogrevanja.
- V skladu z obveznostmi iz Zaveze županov smo pripravljali Akcijski načrt za trajnosten energetske razvoj.
- Na področju izobraževanja in informiranja smo pripravili številne delavnice, okrogle mize, posvete in konference.
- Aktivno smo delovali na področju vzpostavljanja sistema zelenih javnih naročil, predvsem v segmentu znižanja izpustov ogljikovega dioksida (CO₂).
- Sodelovali smo pri uvajanju vsebin trajnostnega razvoja in izkustvenega izobraževanja v šolske učne programe.
- Svetovali smo in pripravljali smernice za energetske učinkovito gradnjo v občini Maribor in občinah v regiji zgornjega Podravja.

- Sodelovali smo s Štajersko gospodarsko zbornico, Obrtno podjetniško zbornico, različnimi združenji in podjetji v regiji in v Sloveniji.
- Za različne ciljne skupine v Sloveniji smo izvedli preko 10 vabljenih predavanj in predstavitev in s tem širili znanje in ideje ter prepoznavnost naše agencije.
- Podjetjem smo svetovali na področju znižanja rabe in stroškov za energijo in jim nudili informacije na področju zelenega in nizko ogljičnega razvoja.
- Aktivno smo delovali na področju trajnostne mobilnosti v mestu in Sloveniji.
- Sodelovali smo pri slovenskih in številnih mednarodnih projektih na področju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.
- Z občinami v Podravju sodelujemo na področju gospodarjenja z energijo. V občinah Ruše, Miklavž ob Dravskem polju in v občini Poljčane smo konec leta 2012 izvedli »Dneve energije«
- V mesecu juniju 2012 smo v Mariboru organizirali Teden trajnostne energije, ki je potekal v okviru Evropskega tedna trajnostne energije. V okviru tega smo organizirali številne aktivnosti. Najbolj zanimiva je bila predvsem akcija pod naslovom »LEDENI IZZIV«, ki je potekala en mesec na Trgu Svobode v Mariboru.
- Dva izmed zaposlenih na Energap sta si preko usposabljanja in izobraževanja pridobila licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelovalce energetskega izkaznic.
- Mestni občini Maribor smo strokovno pomagali pri prijavi na javni razpis za energetska sanacijo stavb v lokalnih skupnostih.
- Konec leta 2012 smo prevzeli predsedovanje Konzorcija lokalnih energetskega agencij Slovenije. Predsedovanje nam je bilo podeljeno s strani Goriške lokalne energetske agencije za obdobje od decembra 2012 do junija 2013. Ob tem se je Energetska agencija za Podravje obvezala, da bo čim bolj uspešno težila k uresničevanju zastavljenih ciljev in prioritet konzorcija.
- Konec leta 2012 smo uspešno zaključili evropski projekt RETS, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, programa Interreg IVC. S strani koordinatorja projekta RETS smo ob zaključku prejeli priznanje za »Najbolj uspešno širjenje znanja in izkušenj o obnovljivih virih energije na lokalnem področju.« S tem je mesto Maribor ponovno dobilo potrditev, da stopa po poti trajnostnega energetskega razvoja.
- Delo agencije in mesta smo predstavljali na konferencah v Sloveniji in tujini.

V skladu z delovnim programom smo v okviru ustanovitve in delovanja agencije skrbeli za pravno delovanje agencije na vseh področjih. Agencija se je redno predstavljala tako strokovni kot zainteresirani javnosti ob različnih okoljsko energetske pomembnih dnevih. Delo agencije je bilo predstavljeno ministrstvom in institucijam, ki delajo na področju energije.

Številne aktivnosti so bile izvedene v skladu s cilji LEK: uvedeno je bilo energetska upravljanje v javne stavbe na področju šolstva in zdravstva, pripravljale so se energetske izkaznice, izvajali so se ukrepi varčevanja z energijo in denarjem (skupna javna naročila). Izobraževanje in informiranje različnih ciljnih skupin je horizontalna dejavnost agencije in jo izvajamo preko

celega leta. Veliko pozornosti namenjamo izobraževalnim ustanovam. Stalno poteka energetska svetovanje za občane, tako preko Energap kot v sodelovanju z Energetske svetovalno pisarno.

Aktivno sodelujemo s slovenskimi in drugimi evropskimi agencijami. Glavni namen je pridobivanje finančnih sredstev in izmenjava znanja in izkušenj.

Gospodarstvo predstavlja velikega porabnika energije, zato smo tudi v letu intenzivno sodelovali s podjetji v regiji v regiji, tako na področju trajnostne energije kot na področju trajnostne mobilnosti.

Energap je v letu 2012 izvajala sedem mednarodnih projektov, sofinanciranih s strani Evropske unije.

Poslovno-finančno poročilo 2012

Energap je v letu 2012 delovala v skladu s programom dela in finančnim načrtom. Odstopanj od načrtovanih poslovno-finančnih načrtov ni bilo.

2. PROGRAM DELA ENERGAP V LETU 2013

V letu 2013 bodo glavne aktivnosti agencije usmerjene v koordinacijo in izvajanje Energetskega koncepta Mestne občine Maribor. V skladu s konceptom bomo vse aktivnosti usmerili v uresničevanje zastavljenih ciljev. Glavna cilja sta:

1. Varčevanje z energijo – zmanjšanje rabe energije na nivoju mesta za 1% letno:
2. Dvig deleža OVE v primarni energetske bilanci na 25% do leta 2025
3. Zmanjševanje emisij ogljikovega dioksida zaradi rabe energije za najmanj 20% do 2020

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in gospodarske krize, bo naloga Energap tudi v letu 2013 pridobivanje finančnih sredstev za izvajanje ukrepov, ki bodo vodili k zastavljenim ciljem.

Energetska agencija za Podravje je bila imenovana za koordinatorja Konvencije županov in bo tudi v letu 2013 skrbela izvajanje obveznosti, ki izhajajo iz članstva.

Pripravljamo tudi pogoje za kandidiranje na razpisih evropskih finančnih sredstev kohezijskega sklada za financiranje investicij na tem področju.

Aktivnosti informiranja in izobraževanja predstavljajo vsakodnevne aktivnosti na agenciji.

Agencija bo tudi v letu 2013 sodelovala s partnerji v Sloveniji in Evropi, tako z vladnimi kot nevladnimi institucijami na področju gospodarstva in negospodarstva. S tem bomo lažje in hitreje pridobivali nove informacije in izmenjali izkušnje na področju URE in OVE ter iskali in pridobivali finančna sredstva različnih programov Evropske unije.

dr. Vlasta **KRMEUJ**, univ.dipl.inž
direktorica EnergaP

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2012

Februar 2013

Kazalo

1 LETNO POROČILO.....	3
1.1 Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih	4
1.1.1 Zakonske in druge pravne podlage	4
1.1.2 Dolgoročni cilji	4
1.1.3 Letni cilji.....	6
1.1.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	6
1.1.5 Nedopustne in nepričakovane posledice pri izvajanju programa dela	6
1.1.6 Ocena uspeha pri doseganju ciljev v letu 2012 v primerjavi z letom 2011.....	7
1.1.7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja	7
1.1.8 Ocena delovanja notranjega finančnega nadzora	7
1.1.9 Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi	7
1.1.10 Ocena učinkov poslovanja na druga področja	7
1.1.11 Poročilo o investicijskih vlaganjih.....	8
1.1.12 Analiza kadrovanja in kadrovske politike	8
1.2 Aktivnosti na energetskega področju v Mestni občini Maribor v letu 2012	8
2 RAČUNOVODSKO POROČILO.....	9
2.1 Računovodski izkazi in pojasnila k izkazom.....	10
2.1.1 Temeljne računovodske predpostavke in usmeritve	11
2.1.2 Vrednotenje in izkazovanje postavk	12
2.2 Podatki bilance stanja na dan 31.12.2012 in pojasnila k bilanci stanja	12
2.2.1 Pojasnila k bilanci stanja.....	13
2.2.1.1 Sredstva	14
2.2.1.2 Obveznosti do virov sredstev	16
2.3 Podatki izkaza prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov od 1.1. do 31.12.2012 in pojasnila k izkazu.....	17
2.3.1 Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov	18
2.3.1.1 Izkaz prihodkov in odhodkov.....	19
2.3.1.2 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti ...	24
2.3.1.3 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka.....	25
2.3.1.4 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov	28
2.3.1.5 Izkaz računa financiranja	28
2.4 Druge računovodske informacije	28
2.5 Zaključek	30

Tabele:

Tabela 1: Pregled dolgoročnih sredstev na dan 31.12.2012 po nabavni, odpisani in neodpisani vrednosti s stopnjo odpisanosti v EUR

Tabela 1a: Stanje dolgoročnih sredstev po nabavni vrednosti po virih financiranja za leto 2012 v EUR

Tabela 2: Pregled investicij in nabav dolgoročnih sredstev za leto 2012 v EUR

Tabela 3: Pregled vrst kratkoročnih sredstev in aktivnih časovnih razmejitev za leto 2012 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

Tabela 4: Pregled kratkoročnih obveznosti in pasivnih časovnih razmejitev po vrstah za leto 2011 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

Tabela 5: Pregled lastnih virov in dolgoročnih obveznosti po vrstah za leto 2012 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

Tabela 6: Sestava prihodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

Tabela 7: Primerjava prihodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

Tabela 8: Prihodki po vrstah in virih financiranja v letu 2012 v EUR

Tabela 9: Sestava poslovnih prihodkov v letu 2012 v EUR

Tabela 10: Primerjava poslovnih prihodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

Tabela 11: Sestava odhodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

Tabela 12: Primerjava odhodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

Tabela 13: Odhodki po vrstah in virih financiranja v letu 2012 v EUR

Tabela 14: Sestava poslovnih odhodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

Tabela 15: Sestava drugih odhodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

Tabela 16: Primerjava poslovnih odhodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

Tabela 17: Prihodki po vrstah dejavnosti v letu 2012 v EUR

Tabela 18: Odhodki po vrstah dejavnosti v letu 2012 v EUR

Tabela 19: Sestava prihodkov po načelu denarnega toka po vrstah v letu 2012 v EUR

Tabela 20: Sestava odhodkov po načelu denarnega toka po vrstah v letu 2012 v EUR

Priloge:

Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ za leto 2012

Elementi za določitev dovoljenega obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu za leto 2012

1.1 Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih

1.1.1 Zakonske in druge pravne podlage

Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila najdemo v:

- Zakonu o zavodih (Ur.list RS, št. 12/91, 36/00 in 127/06)
- Zakonu o računovodstvu Ur.list RS, št. 23/99 in 30/02 -1253)
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR,
- Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in
- Pravilnik o EKN za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Slovenskih računovodskih standardih (Ur.list RS, št. 118/05 s spremembami)
- Slovenskem računovodskem standardu (SRS) 36 (2006)
- Pravilniku o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Ur.list RS, št. 72/2002)
- Statutu zavoda Energetska agencija za Podravje – zavodu za trajnostno rabo energije

1.1.2 Dolgoročni cilji

Dolgoročni cilji Energetske agencije za Podravje so, v skladu s strateškimi in zakonodajnimi dokumenti Evropske unije, Slovenije in Mestne občine Maribor na področju trajnostne energije, razdeljene v 4 razvojne prioritete:

- izboljšanje energetske učinkovitosti in varčevanje z energijo,
- povečanje izrabe obnovljivih virov energije,
- zagotavljanje trajnostne mobilnosti in
- zagotavljanje trajnostnega razvoja v smeri varovanja okolja, zmanjšanja emisij CO₂ in zagotavljanja ekonomske in socialne varnosti.

Izvedbeni projekti bodo usmerjeni v doseganje področnih ciljev:

- Cilj 1: *Zmanjšanje rabe energije v občinskih javnih stavbah: povprečno energijsko število (toplotna) v OŠ ne sme presegati 110 kWh/m² in povprečno energijsko število VVZ ne sme presegati 160 kWh/m².*

V okviru Cilja 1 se bodo izvajali sledeči ukrepi:

1. Vpeljava energetskega knjigovodstva v vse javne stavbe.
2. Izdelava energetskega izkaznic za stavbe, ki so v lasti MOM.
3. Izdelava operativnega načrta zmanjšanja rabe energije v javnih stavbah, iz katerega bo razviden prioriteten seznam sanacij.
4. Izdelava potrebne investicijske dokumentacije za energetske sanacije javnih stavb.
5. Izvajanje investicijskih ukrepov za zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah.

6. Priprava in izvajanje tehničnih navodil za učinkovito gospodarjenje z energijo za uporabnike.

- *Cilj 2: Nadomeščanje fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije (OVE) v občinskih javnih stavbah.*

V skladu z novo zakonodajo, je potrebno pri obnovi stavb in pri novogradnji, v stavbah zagotoviti uporabo 25% obnovljivih virov energije. Tako tudi v okviru priprave načrta sanacije iščemo možne zamenjave energentov v javnih stavbah.

- *Cilj 3: Ureditev področja energetike v občini.*

Mestna občina Maribor pripravlja Okvirni prostorski načrt. V okviru tega projekta bo EnergaP pripravila smernice za področje energetike - OVE, razvoj omrežja daljinske toplote in zemeljskega plina, postavitve kogeneracij. Aktivnosti bodo tekle v smeri večjega povezovanja z dobavitelji energije v občini in skupni pripravi akcijskih načrtov za energetske učinkovitost in tudi zagotavljanja finančnih sredstev za določene investicije pri uporabnikih.

- *Cilj 4: Povečanje energetske učinkovitosti v sektorju stanovanj.*

Za zasebna stanovanja bomo v letu 2012 nadaljevali s svetovanji. V dve večstanovanjski stavbi bi želeli namestiti sistem daljinskega spremljanja rabe energije, v kolikor se bodo stanovalcu s tem projektom strinjali. Rezultati bodo služili kot prikaz možnosti za druge zasebne objekte. Za lastnike in najemnike stanovanj bomo pripravili informativna gradiva o energetskih izkaznicah in delitvi strokov za energijo, kot to zahteva zakonodaja.

- *Cilj 5: Povečanje izrabe obnovljivih virov energije v sektorju stanovanj.*

Agencija pretežno pokriva javni sektor in ga bo tudi v prihodnje, saj le-ta predstavlja enega izmed največjih neučinkovitih porabnikov energije. Zasebni sektor je pokrit v manjši meri. Aktivnosti se bodo nadaljevale v smeri informiranja in izobraževanja gospodinjstev o možnostih izrabe OVE oziroma, kjer to ni mogoče, o zamenjavi stari neučinkovitih kotlov z sodobnejšimi, okolju prijaznejšimi. Hkrati jim bodo posredovane informacije o javnih razpisih za pridobitev nepovratnih sredstev.

- *Cilj 6: URE in OVE v podjetjih.*

V program dela agencije bodo vključena tudi zasebna podjetja tako v storitvenem sektorju kot v proizvodnji. Tesneje bomo sodelovanje z gospodarskimi in obrtnimi zbornicami ter združenji. Agencija bo zagotavljala informiranje in izobraževanje ter izvajanje pilotnih projektov. Glede na dobro vzpostavljene mednarodne stike, bomo lahko podjetjem zagotavljali tudi dobre informacije o stanju na področju energije v primerjalnih panogah v drugih državah EU in po svetu. Za podjetja bomo pripravili izobraževalne delavnice in gradiva.

- *Cilj 7: Povečanje osveščenosti na področju URE in možnostih izrabe OVE vseh porabnikov energije v občini*

Izvajali bomo programe osveščanja, informiranja in izobraževanja za različne ciljne skupine, ki so na kakršnikoli način povezani z rabo energije v občini: uslužbenci v občini, podjetniki, gospodinjstva, otroci v vrtcih in šolah, ravnatelji šol in vrtcev, hišniki, upravitelji javnih stavb in drugi.

- *Cilj 8: Zmanjšanje porabe električne energije v občini.*

Z naborov ukrepov za zmanjšanje rabe energije bomo seznanili vse uporabnike javnih stavb v občini. V vse stavbe bomo namestili centralno vodene sisteme nadzora nad rabo energije, ki bo omogočal sprotno spremljanje rabe in takojšnje ukrepanje.

- *Cilj 9: Proizvodnja zelene električne energije.*

V Sloveniji se pojavljajo sončne elektrarne v vedno večjem številu. Na osnovi pregleda stanja možnosti uporabe teh elektrarn tudi na strehah objektov v Mariboru, bomo pripravili javni poziv za oddajo nekaterih streh v najem. V prvi fazi bodo vključeni objekti Športna dvorana Tabor in dve ali tri osnovne šole – po dogovoru z Mestno upravo in javnimi zavodi.

- *Cilj 10: Ureditev področja prometa z vidika energetike in okolja.*

Sodelovali bomo pri pripravi Strategije trajnostne mobilnosti za MOM in izvajali izobraževalno informacijske aktivnosti za povečanje rabe trajnostnih oblik mobilnosti (javni transport, kolesarjenje, pešačenje). Aktivno se bomo vključevali v pripravo dokumentov za oddajo koncesije za mestni avtobusni potniški promet. Koordinirali bomo delovanje Sveta za trajnostno mobilnost za izvajanje javnega mestnega avtobusnega prometa. V letu 2011 bomo skupaj s partnerji nadaljevali z izvedbo projekta E-mobilnost, s katerim želimo pospešiti razvoj tržišča za električne avtomobile predvsem z aktiviranjem javnega sektorja kot primera dobre prakse. Aktivno bomo sodelovali pri aktivnosti za izrabo bioplina in uporabo le-tega v transportu.

1.1.3 Letni cilji

Cilji Energetske agencije za Podravje so podrobneje opredeljeni v programu dela Energap za leto 2012. Realizacija programa po posameznih programskih sklopih, kot so opredeljeni v programu dela 2012, je pojasnjena v prvem delu poročila.

1.1.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev je podana upošteva je fizične, finančne in opisne kazalce, v skladu s programom dela po posameznih področjih za leto 2012.

1.1.5 Nedopustne in nepričakovane posledice pri izvajanju programa dela

Nepričakovana posledica pri izvajanju programa dela v letu 2012 je nerealizirana sklenitev donacijskih pogodb, katerih posledica je bil izpad dohodka iz naslova donacij v letu 2012.

Do realizacije sklenitve pogodb ni prišlo zaradi vse težje gospodarske situacije v okolju, v katerem živimo in delamo.

1.1.6 Ocena uspeha pri doseganju ciljev v letu 2012 v primerjavi z letom 2011

Podati oceno uspeha pri doseganju ciljev v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 je težko, saj so bili cilji že v osnovi zastavljeni glede na realne možnosti izvedbe v posameznem letu. Cilji, ki smo jih uspeli doseči v letu 2012 so seveda bili zastavljeni ambicioznejše, na vsak način pa so plod oziroma posledica aktivnega delovanja agencije tako v začetnem, kot v kasnejšem obdobju obstoja, ko si je in si z najrazličnejšimi metodami komuniciranja utira pot do večje prepoznavnosti. Energap sodeluje z več projektnimi partnerji tako v Sloveniji kot v tujini.

1.1.7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Energap na področju obvladovanja odhodkov nadaljuje s sistemom notranjega finančnega nadzora z medletnim spremljanjem finančnega poslovanja po višini in namelih ter sprotnim ukrepanjem. Namenskost in učinkovitost porabe javnih sredstev je za izvajanje javne službe se obvladuje z doslednim spoštovanjem predpisov, s transparentnimi postopki javnih razpisov in zagotavljanjem čim večje strokovnosti in objektivnosti izbora upravičencev.

1.1.8 Ocena delovanja notranjega finančnega nadzora

Notranji finančni nadzor se izvaja v skladu z zahtevami 100. člena zakona o javnih financah in v skladu s Pravilnikov o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ . Ker nas finančno nadzoruje tudi Evropska komisija, se o finančnem poslovanju redno posvetujemo s finančnimi strokovnjaki v Sloveniji in tujini. V skladu z zahtevami predpisov se ocena notranjega nadzora podaja v obliki predpisane izjave v Prilogi 1, ki je sestavni del tega poročila.

1.1.9 Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi

Energetska agencija za Podravje je ob danih finančnih sredstvih in določenih kadrovskega zmogljivostih uresničila vse vsebinsko pomembne zastavljene cilje za leto 2011, razen tistih, opredeljenih v točki 1.5.

1.1.10 Ocena učinkov poslovanja na druga področja

Energap sodeluje v mreži lokalnih energetskega svetovanj za občane, ki delujejo v okviru Ministrstva za infrastrukturo in prostor. Odziv občanov je zelo pozitiven. V javnem sektorju smo uvedli energetskega knjigovodstvo in izvajamo energetskega upravljanje. Učinki se kažejo v iz leta v leto nižjih stroških za energijo. Prav tako sodelujemo s strokovnimi službami v javnem sektorju pri pripravi in vrednotenju projektov na temo URE in OVE. S tem širimo znanje pri javnih uslužbencih in izbrane rešitve so strokovno podprte. Za javne uslužbenke izvajamo tudi številna izobraževanja in ogleda in s tem dvigujemo nivo znanj, kar posledično vpliva na boljše in dolgoročne učinke v proračunih. Zasebna podjetja in druge različne organizacije nas vabijo, da jim pomagamo pri odločitvah ali izvajamo svetovanja. Vsako leto je teh odzivov več, kar pomeni, da se naše znanje in storitve cenijo, hkrati pa je želja za informacijami večja, kar povečuje znanje in splošno zavedanje v družbi. Delovanje naše agencije pozna veliko evropskih energetskega agencij in drugih institucij, ki delujejo na področju URE in OVE, tako da smo v evropskih projektih zaželen partner, to potrjujejo tudi številni mednarodni projekti, v katere smo aktivno vključeni. Rezultati teh projektov so vidni in prepoznan tudi širše in ne samo znotraj agencije, in dokazujejo številne javne koristi.

1.1.11 Poročilo o investicijskih vlaganjih

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost
1	2	3
0400	Pohištvo za opravljanje dejavnosti	0,00
0401	NV pisarniškega pohištva	3.438,72
0402	Druga oprema za opravljanje dejavnosti	0,00
040	Oprema	3.438,72
0413	Drug drobni inventar	406,88
041	Drobni inventar	406,88
0430	Vlaganje v opredmetena osnovna sredstva	0,00
043	Vlaganje v opredm. osnovna sredstva v tuji lasti	0,00

V letu 2012 je ENERGAP nabavila za 3.845,60 EUR osnovnih sredstev ter drobnega inventarja in sicer opremo za opravljanje dejavnosti (Pisarniški stoli SPINALIS 7 kom) in droben inventar (Kolesarski trenažer Kinetic, UMTS aparat LG, torbica in spominska kartica).

1.1.12 Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Na dan 31.12.2012 je v Energap zaposlenih 7 javnih uslužbencev in sicer na področjih energetike, financ, izobraževanja, marketinga in mobilnosti, kar trenutno zadovoljuje kadrovske potrebe zavoda. Novih zaposlitev se v letu 2013 ne predvideva. V kolikor bodo pridobljeni novi projekti, bomo kadrovske vrzeli zapolnjevali z zaposlovanjem novih ljudi za določen čas trajanja projekta.

1.2 Aktivnosti na energetskega področju v Mestni občini Maribor v letu 2012

Podrobnejša opredelitev aktivnosti je navedena v prilogi »Gospodarjenje z energijo v Mestni občini Maribor v letu 2012«.

2 RAČUNOVODSKO POROČILO

Energetska agencija za Podravje (v nadaljevanju ENERGAP) je v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava in Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov posredni proračunski uporabnik¹.

ENERGAP pridobiva sredstva za opravljanje svojih nalog iz:

- proračuna Mestne občine Maribor,
- državnega proračuna
- proračuna EU,
- donacij in
- prodaje blaga in storitev na trgu.

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah²,
- Zakona o računovodstvu³,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava⁴,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna⁵,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava⁶,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR⁷,
- Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev⁸ in
- Pravilnik o EKN za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ter
- Slovenski računovodski standardi⁹.

---

¹ Razvidno iz registra proračunskih uporabnikov objavljenega na spletni strani Ministrstva za javno upravo URL: <http://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=127>.

² Zakon o javnih financah, Ur.l. RS, št. 11/11-UPB4, 110/11.

³ Zakon o računovodstvu, Ur.l. RS št.: 23/99 in 30/02.

⁴ Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava Ur.l. RS, št. 115/02 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10 (60/10 popr.), 104/10, 104/11.

⁵ Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna, Ur.l. RS, št. 12/01 10/06, 8/07, 102/10.

⁶ Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava Ur.l. RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06-ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12.

⁷ Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR, Ur.l. RS, št. 117/02, 134/03.

⁸ Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Ur.l. RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10.

⁹ Slovenski računovodski standardi, Ur.l. RS št. 118/05, 10/06, 112/06, 90/10, 9/06, 20/06, 70/06, 75/06, 1/10, 2/12, 64/12.

Vsebino letnih poročil za proračun in proračunske uporabnike določa 20. do 29. člen Zakona o računovodstvu. Vsebino, členitev in obliko sestavnih delov letnega poročila za proračun in proračunske uporabnike je predpisal minister za finance s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (odslej Pravilnik o sestavljanju letnih poročil). Metodologija in postopek priprave poročila o doseženih ciljih in rezultatih posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je določena z Navodilom o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (odslej Navodilo).

V skladu z veljavnimi predpisi mora **letno poročilo** vsebovati:

- **računovodsko poročilo in**
- **poslovno poročilo.**

Računovodsko poročilo določenega uporabnika enotnega kontnega načrta mora vsebovati:

- **bilanco stanja,**
- **izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov ter pripadajoče preglede**
- **in pojasnila k obema računovodskima izkazoma:** Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil, Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, izkaz finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Obvezni sestavni del letnega poročila je tudi **poslovno poročilo** (4. in 27. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil). Vsebino poslovnega poročila določi posredni uporabnik glede na področje na katerem deluje. Poslovno poročilo mora vsebovati **poročilo o doseženih rezultatih in ciljih** (62. člen ZJF). Poslovno poročilo pripravi predstojnik zavoda.

Zavod mora **poročati o razkritjih k računovodskemu izkazu** v skladu s 26. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil.

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Računovodsko poročilo obsega pojasnila in razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi. Vsi zneski v poročilu so izraženi v EUR.

2.1 Računovodski izkazi in pojasnila k izkazu

V skladu z določili 21. člena Zakona o računovodstvu in v skladu z določili splošnih Slovenskih računovodskih standardov podajamo pojasnila k **Bilanci stanja na dan 31.12.2012** in k **Izkazu prihodkov in odhodkov v obdobju od 01. 01. do 31.12.2012.**

Med pojasnila sodijo tudi druge računovodske informacije. Glede teh določa 26. člen **Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe**

javnega prava, da uporabniki enotnega kontnega načrta uvrstijo med pojasnila tudi pisne računovodske informacije, ki se nanašajo na razkrivanje podatkov, izkazanih v bilanci stanja, izkazu prihodkov in odhodkov ter prilogah k njima.

2.1.1 Temeljne računovodske predpostavke in usmeritve

Računovodstvo ENERGA-a zagotavlja podatke oziroma informacije o poslovni in finančni uspešnosti ENERGA-a ter o njenem premoženjskem in finančnem stanju za notranje in zunanje uporabnike informacij. Računovodstvo ENERGA-a je zasnovano tako, da zagotavlja usklajenost računovodskih podatkov in informacij z Zakonom o računovodstvu in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Pri računovodenju in pri pripravi računovodskih izkazov uporablja ENERGA temeljne računovodske predpostavke in splošna pravila o vrednotenju:

- časovno neomejenost delovanja,
- dosledno stanovitnost, upoštevanje resnične in poštene predstavitve in
- nastanek poslovnega dogodka.

Računovodski izkazi so sestavljeni na predpostavki, da bo ENERGA nadaljevala poslovanje v dogledni prihodnosti.

Računovodsko obravnavanje ekonomskih kategorij je opredeljeno v pravilniku o računovodstvu in se ne more spreminjati glede na trenutne poslovne koristi ENERGA-a. Če je v različnih obdobjih različno, je treba prikazati razloge za takšne spremembe in njihove posledice. Računovodstvo zagotavlja resnično in pošteno vrednotenje posameznih ekonomskih kategorij in upošteva spremembe posameznih cen.

Računovodstvo obravnava spremembe ekonomskih kategorij skladno z nastankom poslovnih dogodkov. Da bi se torej poslovni izid izrazil vrednostno, morajo biti pri vsakem vzporejanju prihodkov in odhodkov prihodki obremenjeni samo z ustreznimi odhodki, ne glede na prejemke in izdatke.

Poslovođstvo ENERGA-a upošteva pri izbiranju računovodskih usmeritev in odločanju o njih uporabi ter pri pripravljanju računovodskih izkazov, kakovostne značilnosti računovodenja, in sicer razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Zanesljivost zagotavlja z izpolnjevanjem treh zahtev:

- previdnost,
- prednost vsebine pred obliko in
- pomembnost.

Številni poslovni dogodki so povezani z negotovostjo, zato so računovodski izkazi pripravljene s primerno previdnostjo. Pozitivni poslovni izid se izkaže šele takrat, ko je očitno in potrjen, negativni pa, ko postane možen. Pri računovodskem pojasnjevanju listin je treba dati prednost vsebini pred obliko.

2.1.2 Vrednotenje in izkazovanje postavk

Posamezne postavke v računovodskih izkazih za leto 2012 so ovrednotene v skladu s pravili vrednotenja določenimi v Zakonu o računovodstvu in Slovenskih računovodskih standardih ter v Pravilniku o računovodstvu.

Uporaba omenjenih predpisov zadošča za resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti ENERGA-a, njenega finančnega položaja in poslovnega izida.

Redni popis sredstev in obveznosti do virov sredstev je bil opravljen na dan 31.12.2012. Popisna komisija je ugotovila, da je dejansko stanje usklajeno s knjigovodskim stanjem.

2.2 Podatki bilance stanja na dan 31.12.2012 in pojasnila k bilanci stanja

v EUR (brez centov)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	ZNESEK - tekoče leto	ZNESEK - predhodno leto
1	2	3	4	5
	SREDSTVA			
	A) Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (001=002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	001	36.439	40.774
00	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	002	0	0
01	Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	003	0	0
02	Nepremičnine	004	0	0
03	Popravek vrednosti nepremičnin	005	0	0
04	Oprema in druga opredmetena OS	006	72.500	68.654
05	Popravek vrednosti opreme in drugih opredm. OS	007	36.061	27.880
06	Dolgoročne finančne naložbe	008	0	0
07	Dolgoročno dana posojila in depoziti	009	0	0
08	Dolgoročne terjatve iz poslovanja	010	0	0
09	Terjatve za sredstva dana v upravljanje	011	0	0
	B) Kratkoročna sredstva; razen zalog in AČR (012=013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	113.423	67.504
10	Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	013	0	0
11	Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	014	52.553	24.195
12	Kratkoročne terjatve do kupcev	015	2.088	180
13	Dani predujmi in varščine	016	349	25
14	Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	017	6	29.684
15	Kratkoročne finančne naložbe	018	0	0
16	Kratkoročne terjatve iz financiranja	019	0	0
17	Druge kratkoročne terjatve	020	1.405	123
18	Neplačani odhodki	021	0	0
19	AČR	022	57.022	13.297
	C) Zaloge (023=024+025+026+027+028+029+030+031)	023	0	0

30	Obračun nabave materiala	024	0	0
31	Zaloge materiala	025	0	0
32	Zaloge drobnega inventarja in embalaže	026	0	0
33	Nedokončana proizvodnja in storitve	027	0	0
34	Proizvodi	028	0	0
35	Obračun nabave blaga	029	0	0
36	Zaloge blaga	030	0	0
37	Druge zaloge	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (032=001+012+023)	032	149.862	108.278
99	Aktivni konti izvenbilančne evidence	033	0	0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
	D) Kratkoročne obveznosti in PČR (034=035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	22.313	35.576
20	Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	035	0	0
21	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	036	14.180	13.291
22	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	037	4.233	2.718
23	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	038	3.900	4.147
24	Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	039	0	24
25	Kratkoročne obveznosti do financerjev	040	0	0
26	Kratkoročne obveznosti iz financiranja	041	0	0
28	Neplačani prihodki	042	0	0
29	PČR	043	0	15.396
	E) Lastni viri in dolgoročne obveznosti (044=045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	044	127.549	72.702
90	Splošni sklad	045	0	0
91	Rezervni sklad	046	0	0
92	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	047	0	0
93	Dolgoročne rezervacije	048	0	0
940	Sklad namenskega premoženja v javnih skladih	049	0	0
9410	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti za neopredm. sred. in opredmetena OS	050	0	0
9411	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti za finančne naložbe	051	0	0
9412	Presežek prihodkov nad odhodki	052	0	0
9413	Presežek odhodkov nad prihodki	053	0	0
96	Dolgoročne finančne obveznosti	054	0	0
97	Druge dolgoročne obveznosti	055	0	0
980	Obveznosti za neopredm. sred. in opredmetena OS	056	32.634	33.622
981	Obveznosti za dolgoročne finančne naložbe	057	0	0
985	Presežek prihodkov nad odhodki	058	94.915	39.080
986	Presežek odhodkov nad prihodki	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (060=034+044)	060	149.862	108.278
99	Pasivni konti izvenbilančne evidence	061	0	0

2.2.1 Pojasnila k bilanci stanja

Bilanca stanja vsebuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov na zadnji dan tekočega in zadnji dan predhodnega obračunskega obdobja.

Prilogi k bilanci stanja sta:

- Priloga 1: Pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter
- Priloga 2: Pregled stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

2.2.1.1 Sredstva

Sredstva (aktiva) so v bilanci stanja razdeljena na naslednje postavke:

1. dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju,
2. kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve

❖ Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Tabela 1: Pregled dolgoročnih sredstev na dan 31.12.2012 po nabavni, odpisani in neodpisani vrednosti s stopnjo odpisanosti v EUR

kont o	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Neodpisan a vrednost	Odpisanost sredstev
1	2	3	4	5	5=4/2*100
0400	Pohištvo za opravljanje dejavnosti	14.724,26	12.082,01	2.642,25	82,06
0401	NV pisarniškega pohištva	3.438,72	1.247,66	2.191,06	36,28
0402	Druga oprema za opravljanje dejavnosti	25.927,16	17.482,27	8.444,89	67,43
040	Oprema	44.090,14	30.811,94	13.278,20	69,88
0413	Drug drobn inventar	2.449,51	1.312,04	1.137,47	53,56
041	Drobni inventar	2.449,51	1.312,04	1.137,47	53,56
0430	Vlaganje v opredmetena osnovna sredstva	25.960,00	3.937,26	22.022,74	15,17
043	Vlaganje v opredm. osnovna sredstva v tuji lasti	25.960,00	3.937,26	22.022,74	15,17
	Skupaj	72.499,65	36.061,24	36.438,41	49,74

Tabela 1a: Stanje dolgoročnih sredstev po nabavni vrednosti po virih financiranja za leto 2012 v EUR

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost po proračunskem viru financiranja	Nabavna vrednost po neporračunskem viru financiranja
1	2	3	4
0400	Pohištvo za opravljanje dejavnosti	14.724,26	
0401	NV pisarniškega pohištva	3.438,72	
0402	Druga oprema za opravljanje dejavnosti	25.927,16	
040	Oprema	44.090,14	0,00
0413	Drug drobn inventar	2.308,51	141,00

041	Drobni inventar	2.308,51	141,00
0430	Vlaganje v opredmetena osnovna sredstva	0,00	25.960,00
043	Vlaganje v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti	0,00	25.960,00
	Skupaj	46.398,65	26.101,00

ENERGAP zagotavlja vire za nabavo opredmetenih dolgoročnih sredstev iz lastnih virov in po pogodbi z ustanoviteljem kot sredstva prejeta v upravljanje. Nabavna vrednost dolgoročnih sredstev glede na vire financiranja je razvidna iz zgornje preglednice. Sredstva, ki so bila nabavljena iz neproračunskih virov, so droben inventar in vlaganja v tuja osnovna sredstva. ENERGAP je za vrtec Borisa Pečeta – enota Košaki uredila kurilnico kot pilotni projekt za energetske učinkovito rabo energije. Investicija bo poplačana iz prihranka pri stroških energije.

Vsa ostala opredmetena osnovna sredstva ENERGAP financira s sredstvi ustanovitelja. Amortizacija sredstev v upravljanju se je pokrivala v breme obveznosti za sredstva v upravljanju. Amortizacija za leto 2012 je bila obračunana v skladu s Pravilnikom o načinih in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in znaša skupaj 8.181,51 EUR in sicer: 1.280,40 EUR amortizacija opreme, 4.416,06 EUR amortizacija drugih opredmetenih osnovnih sredstev, 1.817,20 EUR amortizacija vlaganj v opredmetena sredstva v tuji lasti in 666,96 EUR amortizacija drobnega inventarja.

Tabela 2: Pregled investicij in nabav dolgoročnih sredstev za leto 2012 v EUR

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost
1	2	3
0400	Pohišstvo za opravljanje dejavnosti	0,00
0401	NV pisarniškega pohišstva	3.438,72
0402	Druga oprema za opravljanje dejavnosti	0,00
040	Oprema	3.438,72
0413	Drug droben inventar	406,88
041	Drobni inventar	406,88
0430	Vlaganje v opredmetena osnovna sredstva	0,00
043	Vlaganje v opredm. osnovna sredstva v tuji lasti	0,00
	Skupaj	3.845,60

V letu 2012 je ENERGAP nabavila za 3.845,60 EUR osnovnih sredstev ter drobnega inventarja in sicer opremo za opravljanje dejavnosti (Pisarniški stoli SPINALIS 7 kom) in droben inventar (Kolesarski trener Kinetik, UMTS aparat LG, torbica in spominska kartica).

❖ **Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve**

Tabela 3: Pregled vrst kratkoročnih sredstev in aktivnih časovnih razmejitev za leto 2012 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

konto	Vrste kratkoročnih sredstev in AČR	Vrednost po stanju predhodnega leta	Vrednost po stanju tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
11	Dobroimetje pri bankah	24.195,14	52.552,97	217,20
12	Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	180,00	2.088,00	0,00

13	Dani predujmi in varščine	24,99	349,00	0,00
14	Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	29.684,40	6,21	0,02
17	Druge kratkoročne terjatve	122,46	1.405,39	1.147,63
19	AČR	13.297,11	57.021,34	428,83
	Skupaj	67.504,10	113.422,91	168,02

Dobroimetje pri bankah so sredstva na računu ENERGAP-a na dan 31.12.2012, odprtem pri Upravi za javne prihodke Ljubljana. ENERGAP nima poslovnih računov odprtih pri poslovnih bankah.

Kratkoročne terjatve do kupcev v državi predstavljajo že zapadle terjatve do Solvera lynx d.d., do Milošević Vladimir in Eltec Petrol d.o.o.

Dani predujmi in varščine predstavljajo dani predujem podjetju Orient shop import-export d.o.o. za nakup zložljivega kolesa BH Ibiza city.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN predstavljajo terjatve do Ministrstva za finance.

Druge kratkoročne terjatve predstavljajo terjatve poračun davka od dohodkov pravnih oseb.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo stroški zavarovanja, knjiženi v letu 2012, ki se nanašajo na prihodnje poslovno leto in ter predhodno nezaračunani prihodki, ki se nanašajo na naslednje projekte:

- projekt OCR (implementacija naprednih tehnologij, varstva okolja in kreativno raziskovanje na prostem) v višini 9.295,29 EUR,
- projekt RETS (prenos sistemov obnovljivih virov energije) v višini 26.486,40 EUR in
- projekt INVOLVE (sodelovanje zasebnega sektorja z javnim sektorjem na področju upravljanja z mobilnostjo) v višini 20.478,10 EUR.

2.2.1.2 Obveznosti do virov sredstev

❖ *Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve*

Tabela 4: Pregled kratkoročnih obveznosti in pasivnih časovnih razmejitev po vrstah za leto 2012 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

konto	Vrste kratkoročnih obveznosti in PČR	Vrednost po stanju predhodnega leta	Vrednost po stanju tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
21	Obveznosti za čiste plače in nadomestilo plače	13.290,81	14.179,78	106,69
22	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2.717,57	4.232,67	155,75
23	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	4.147,23	3.899,99	94,04
24	Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	24,12	0,00	0,00
29	PČR	15.396,78	0,00	0,00
	Skupaj	35.576,51	22.312,44	62,72

Obveznosti za čiste plače in nadomestilo plače so obveznosti do zaposlenih za mesec december 2012. Obveznosti so bile poravnane 10.01.2013.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi se nanašajo na račune, knjižene v letu 2012, ki zapadejo v plačilo v letu 2013.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja predstavljajo obveznosti za prispevke in davke na plače v mesecu decembru 2012 ter obveznost za plačilo razlike davka na dodano vrednost i zadnje akontacije davka od dohodkov pravnih oseb. Obveznosti so bile poravnane v januarju 2013.

❖ *Lastni viri in dolgoročne obveznosti*

Tabela 5: Pregled lastnih virov in dolgoročnih obveznosti po vrstah za leto 2012 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

konto	Vrste lastnih virov in dolgoročnih obveznosti	Vrednost po stanju predhodnega leta	Vrednost po stanju tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
9800	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje - MOM	33.622,30	32.634,00	97,06
98590	Nerazporejen presežek prihodkov 2010	15.217,11	11.512,51	75,66
98592	Nerazporejen presežek prihodkov 2011	23.862,50	23.862,50	100,00
98593	Nerazporejen presežek prihodkov 2012	0,00	59.539,95	0,00
	Skupaj	72.701,91	127.548,96	175,44

Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2012 znašajo 32.634,30 EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za znesek amortizacije, pripoznane v letu 2012 v višini 4.692,90 EUR.

Presežek prihodkov nad odhodki leta 2010 se je v višini 3.704,60 EUR razporedil na povečanje obveznosti za sredstva v upravljanju in sicer za investicije v pisarniško opremo.

2.3 Podatki izkaza prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov od 1.1. do 31.12.2012 in pojasnila k izkazu

v EUR (brez centov)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	ZNESEK - Tekoče leto	ZNESEK - Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (860=861+862-863+864)	860	422.825	421.594
760	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	861	422.825	421.594
	Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	862	0	0
	Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	863	0	0

761	Prihodki od prodaje materiala in blaga	864	0	0
762	B) Finančni prihodki	865	99	101
763	C) Drugi prihodki	866	1	12
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (867=868+869)	867	0	0
del 764	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	868	0	0
del 764	Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (870=860+865+866+867)	870	422.925	421.707
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (871=872+873+874)	871	155.720	200.831
del 466	Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	872	0	0
460	Stroški materiala	873	4.835	4.983
461	Stroški storitev	874	150.885	195.848
	F) STROŠKI DELA (875=876+877+878)	875	203.074	192.692
del 464	Plače in nadomestila plač	876	158.703	128.035
del 464	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	877	25.551	24.079
del 464	Drugi stroški dela	878	18.820	40.578
462	G) Amortizacija	879	3.489	1.817
463	H) Rezervacije	880	0	0
465	J) Drugi stroški	881	267	216
467	K) Finančni odhodki	882	9	23
468	L) Drugi odhodki	883	4	39
	M) Prevrednotevalni poslovni odhodki (885=886+887)	884	0	0
del 469	Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	885	0	0
	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	886	0	0
	N) CELOTNI ODHODKI (888=871+875+879+880+881+882+883+884+885)	887	362.563	395.618
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (889=870-888)	888	60.362	26.089
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (890=888-870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	822	2.227
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (891=888-890)	891	59.540	23.862
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (892=(889+890) oz. (890-888))	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečnon št. zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	7	6
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

2.3.1 Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov

ENERGAP je v letu 2012 razporejala posredne stroške na posamezne projekte, na podlagi doseženih prihodkov. Vsak projekt je namensko naravnano, kar pomeni, da se sredstva, pridobljena za določen projekt, za ta isti projekt tudi porabijo.

Stroški posameznega projekta se členijo po vrstah stroškov. Odhodki posameznega projekta se obračunavajo skladno z dinamiko obračunavanja prihodkov v skladu z realizacijo projektov in v skladu s pogodbami sklenjenimi z naročniki.

2.3.1.1 Izkaz prihodkov in odhodkov

PRIHODKI

Tabela 6: Sestava prihodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

konto	Vrste prihodkov	Prihodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava prihodkov
1	2	3	4 - delež
76000	Prihodki iz sredstev javnih financ - MOM	253.632,40	
76001	Prihodki iz sredstev javnih financ EU	147.989,01	
76002	Prihodki iz sredstev javnih financ SI - drugi	1.542,17	
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ	403.163,58	95,33
7601	Prihodki od prodaje storitev doma	19.662,02	4,65
76030	Prihodki - sredstva EU namenjena pokrivanju stroškov	0,00	0,00
76032	Prihodki - sklad RS za zaposlovanje invalidov	0,00	0,00
7620	Prihodki od obresti	98,82	0,02
7639	Drugi prihodki	0,80	0,00
	Skupaj	422.925,22	100,00

Tabela 7: Primerjava prihodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

zap. št.	Vrste prihodkov	Prihodki predhodnega leta	Prihodki tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ	356.426,45	403.163,58	113,11
7601	Prihodki od prodaje storitev doma	28.961,33	19.662,02	67,89
76030	Prihodki - sredstva EU namenjena pokrivanju stroškov	35.994,34	0,00	0,00
76032	Prihodki - sklad RS za zaposlovanje invalidov	212,16	0,00	0,00
7620	Prihodki od obresti	100,65	98,82	98,18
7639	Drugi prihodki	12,41	0,80	6,45
	Skupaj	421.707,34	422.925,22	100,29

Tabela 8: Prihodki po vrstah in virih financiranja v letu 2012 v EUR

konto	Vrste prihodkov	Prihodki iz proračunskih virov	Prihodki iz neproračunskih virov
1	2	3	4
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ	403.163,58	0,00
7601	Prihodki od prodaje storitev doma	0,00	19.662,02
76030	Prihodki - sredstva EU	0,00	0,00
76031	Preseganje kvote - sklad RS za vzpod. zap. invalidov	0,00	0,00
7620	Prihodki od obresti	0,00	98,82
7639	Drugi prihodki	0,00	0,80
	Skupaj	403.163,58	19.761,64

Prihodki so bili pridobljeni z izvajanjem javne službe in tržne dejavnosti. Največji delež prihodkov predstavljajo prihodki po pogodbi z Mestno občino Maribor in prihodki iz evropskih sredstev pridobljeni na osnovi projektov INVOLVE, BENEFIT, MINUS 2%, OCR, SO-PRO, RETS, OPANK, LEAP in ADVANCE.

Prihodki od prodaje storitev doma predstavljajo prihodke iz naslova storitev izdelave študije, priprave smernic in pomoči pri organizaciji seminarjev.

Finančni prihodki predstavljajo prejete obresti za denarna sredstva na računu.

Tabela 9: Sestava poslovnih prihodkov v letu 2012 v EUR

konto	Vrste poslovnih prihodkov	Poslovni prihodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava poslovnih prihodkov
1	2	3	4 - delež
760	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	422.825,60	100,00
761	Prihodki od prodaje blaga in materiala	0,00	0,00
	Skupaj	422.825,60	100,00

Tabela 10: Primerjava poslovnih prihodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

konto	Vrste poslovnih prihodkov	Poslovni prihodki predhodnega leta	Poslovni prihodki tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
760	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	421.594,28	422.825,60	100,29
761	Prihodki od prodaje blaga in materiala	0,00	0,00	0,00
	Skupaj	421.594,28	422.825,60	100,29

ODHODKI

Tabela 11: Sestava odhodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

konto	Vrste odhodkov	Odhodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava odhodkov
1	2	3	4 - delež
4602	Stroški energije	1.838,01	
4604	Odpisi drobnega inventarja	822,38	
4605	Stroški strokovne literature	666,74	
4606	Stroški pisarniškega materiala	1.070,16	
4609	Drugi stroški materiala	437,86	
460	Stroški materiala	4.835,15	1,33
4611	Stroški storitev tekočega in investicijskega vzdrževanja	43.162,08	
4612	Stroški zavarov. premij ter plačilnega in bančnega prometa	427,76	

4613	Stroški intelektualnih storitev	43.996,84	
4614	Stroški komunalnih in prevoznih storitev	3.576,07	
4615	Povračila stroškov v zvezi z delom	27.271,67	
4616	Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti	8.267,48	
4617	Stroški reprezentance	2.050,19	
4619	Stroški drugih storitev	22.132,83	
461	Stroški storitev	150.884,92	41,62
462	Stroški amortizacije	3.488,61	0,96
4640	Plače zaposlenih	136.842,02	
4641	Nadomestila plač zaposlenih	21.860,82	
4642	Povračila zaposlenim	11.663,92	
4643	Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	2.236,29	
4644	Regres za letni dopust	4.919,60	
4645	Drugi prejemki iz delovnega razmerja	0,00	
4646	Prispevki izplačevalca plač, nadomestil, in drugih pre.	25.551,28	
4649	Drugi stroški dela	0,00	
464	Stroški dela	203.073,93	56,01
465	Drugi stroški	267,69	0,07
467	Finančni odhodki	9,23	0,00
468	Drugi odhodki	4,17	0,00
	Skupaj	362.563,70	100,00

Iz zgornje tabele je razvidno, da največje odhodke predstavljajo stroški dela in stroški storitev.

Stroški materiala se v največjem deležu nanašajo na stroške energije (elektrika, gorivo, plin) in stroške pisarniškega materiala, vendar v celotnih odhodkih predstavlja majhen delež. Drugi stroški materiala predstavljajo predvsem stroške nabave čistil in drobnega potrošnega materiala (žarnice, toaletni papir,...).

Stroški storitev predstavljajo drugi največji odhodek in v največjem delu predstavljajo stroške intelektualnih storitev, ki se nanašajo na stroške računovodskih storitev, računalniških storitev, stroške prevajanja in na stroške svetovalnih storitev od podizvajalcev pri izvedanju projektov (pridobljena strokovna mnenja potrebna za izvedbo projektov od podjetij Adec, IE Rešitve, RE Inovativni projekti, Univerza v Mariboru - Fakulteta za naravoslovje in informatiko, Energo max d.o.o.)

Stroški storitev tekočega in investicijskega vzdrževanja predstavljajo stroške najemnin za avtomobile (rentacar), najemnin za računalniške programe, najemnin poslovnih prostorov in stojnic ter tekočega vzdrževanja poslovnih prostorov.

Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti se nanašajo na izplačila avtorskih honorarjev, na stroške dela študentov in na nagrade pripravnikom.

Stroški drugih storitev so predvsem stroški varovanja, stroški seminarjev, konferenc in posvetovanj, stroški promocije, stroški tiskarskih in grafičnih storitev, stroški fotokopiranja in se nanašajo na izvajanje projektov.

Stroški plač in nadomestil zaposlenim predstavljajo največji odhodek v celotni strukturi in so bili so izplačani v skladu s Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti, Zakonom o javnih uslužbencih, Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, Uredbo o plačah direktorjev v javnem sektorju ter Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih prejemkov. Prispevki in davek so bili obračunani in plačani v skladu z zakonskimi določili. Drugi prejemki zaposlenim (povračila stroškov za prevoz na delo in iz dela, stroški prehrane med delom, regres za letni dopust) so bili izplačani v skladu s Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti od upoštevanju Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov in Zakona o višini povračil v zvezi z delom in nekaterih prejemkov.

V nadaljevanju so predstavljene še različne primerjave odhodkov.

Tabela 12: Primerjava odhodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

konto	Vrste odhodkov	Odhodki predhodnega leta	Odhodki tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	$5=4/3*100$
460	Stroški materiala	4.982,96	4.835,15	97,03
461	Stroški storitev	195.848,08	150.884,92	77,04
462	Stroški amortizacije	1.817,20	3.488,61	191,98
464	Stroški dela	192.691,90	203.073,93	105,39
465	Drugi stroški	215,66	267,69	124,13
467	Finančni odhodki	23,28	9,23	39,65
468	Drugi odhodki	38,72	4,17	10,77
	Skupaj	395.617,80	362.563,70	91,64

Tabela 13: Odhodki po vrstah in virih financiranja v letu 2012 v EUR

Konto	Vrste odhodkov	Odhodki iz proračunskih virov	Odhodki iz neproračunskih virov	Sestava virov odhodkov
1	2	3	4	$5=4*100/3$
460	Stroški materiala	4.835,00	0,00	0,00
461	Stroški storitev	150.885,00	0,00	0,00
462	Stroški amortizacije	141,00	3.348,00	100,00
464	Stroški dela	191.324,00	11.750,00	6,14
465	Drugi stroški	267,00	0,00	0,00
467	Finančni odhodki	9,00	0,00	0,00
468	Drugi odhodki	4,00	0,00	0,00
	Skupaj	347.465,00	15.098,00	4,35

Tabela 14: Sestava poslovnih odhodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

konto	Vrste poslovnih odhodkov	Poslovni odhodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava poslovnih odhodkov
1	2	3	4 - delež
460	Stroški materiala	4.835,15	1,33

461	Stroški storitev	150.884,92	41,65
462	Stroški amortizacije	3.488,61	0,96
464	Stroški dela	203.073,93	56,05
	Skupaj	362.282,61	100,00

Tabela 15: Sestava drugih odhodkov po vrstah v letu 2012 v EUR

zap. št.	Vrste drugih odhodkov	Drugi odhodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava drugih odhodkov
1	2	3	4 - delež
46510	Takse in pristojbine	67,98	25,40
46520	Druge dajatve, ki niso odvisne od str. dela	31,71	11,85
46590	Ostali stroški	0,00	0,00
46591	Članarine	168,00	62,76
	Skupaj	267,69	100,00

Tabela 16: Primerjava poslovnih odhodkov v letu 2012 s tistimi v predhodnem letu v EUR

Konto	Vrste poslovnih odhodkov	Poslovni odhodki predhodnega leta	Poslovni odhodki tekočega leta	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
460	Stroški materiala	4.982,96	4.835,15	97,03
461	Stroški storitev	195.848,08	150.884,92	77,04
462	Stroški amortizacije	1.817,20	3.488,61	191,98
464	Stroški dela	192.691,90	203.073,93	105,39
	Skupaj	395.340,14	362.282,61	91,64

Poslovni odhodki predstavljajo skoraj 100% deležev v celotnih odhodkih, ki so že bili podrobneje pojasnjeni.

ENERGAP stroške delovanja vodi po stroškovnih mestih: A-ustanovitev in delovanje, H-Svetovanje občanom ter ločeno po posameznih projektih, ki se izvajajo.

Ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki

Ugotovljeni poslovni izid v letu 2012 je izkazan kot čisti presežek prihodkov nad odhodki v skupni višini 59.540 EUR po plačilu davka od dohodkov pravnih oseb. Skupni presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja na dan 31.12.2012 znaša 94.915 EUR in bo porabljen za financiranje redne dejavnosti ENERGAP-a.

ENERGAP je v letu 2012 plačala davek od dohodkov pravnih oseb v znesku 822 EUR.

2.3.1.2 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Dejavnost ENERGAP-a se izvaja po projektih, zato se prihodki in odhodki po dejavnostih členijo glede na realizacijo posameznega projekta v letu 2012. ENERGAP opravlja dejavnost izvajanja javne službe in lastno dejavnost (tržno).

Odhodki, iz naslova tržne dejavnosti se za plače in amortizacijo pripoznajo po dejanskih stroških.

v EUR (brez centov)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	ZNESEK - Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK - Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (660=661+662-663+664)	660	403.163	19.662
760	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	661	403.163	19.662
	Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	662	0	0
	Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	663	0	0
761	Prihodki od prodaje blaga in materiala	664	0	0
762	B) Finančni prihodki	665	99	0
763	C) Drugi prihodki	666	1	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (667=668+669)	667	0	0
del 764	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	668	0	0
del 764	Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (670=660+665+666+667)	670	403.263	19.662
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (671=672+673+674)	671	155.720	0
del 466	Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	672	0	0
460	Stroški materiala	673	4.835	0
461	Stroški storitev	674	150.885	0
	F) STROŠKI DELA (675=676+677+678)	675	191.324	11.750
del 464	Plače in nadomestila plač	676	148.586	10.117
del 464	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	677	23.918	1.633
del 464	Drugi stroški dela	678	18.820	0
462	G) Amortizacija	679	141	3.348
463	H) Rezervacije	680	0	0
465	J) Drugi stroški	681	267	0
467	K) Finančni odhodki	682	9	0
468	L) Drugi odhodki	683	4	0
	M) Prevrednotevalni poslovni odhodki (685=686+687)	684	0	0
del 469	Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	685	0	0
del 469	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	686	0	0
	N) CELOTNI ODHODKI (688=671+675+679+680+681+682+683+684+685)	687	347.465	15.098
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (689=670-688)	688	55.798	4.564
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (690=688-670)	689	0	0

del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	822
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (691=688-690)	691	55.798	3.742
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (692=(689+690) oz. (690-688))	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Tabela 17: Prihodki po vrstah dejavnosti v letu 2012 v EUR

zap. št.	Vrste prihodkov	Prihodki iz opravljanja javne službe	Prihodki iz tržne dejavnosti	Sestava prihodkov po dejavnostih
1	2	3	4	5
760	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	403.163,00	19.662,00	4,88
762	Finančni prihodki	99,00	0,00	0,00
763	Drugi prihodki	1,00	0,00	0,00
	Skupaj	403.263,00	19.662,00	4,88

Tabela 18: Odhodki po vrstah dejavnosti v letu 2012 v EUR

zap. št.	Vrste odhodkov	Odhodki dejavnosti javne službe	Odhodki tržne dejavnosti	Sestava odhodkov dejavnosti
1	2	3	4	5
460	Stroški materiala	4.835,00	0,00	0,00
461	Stroški storitev	150.885,00	0,00	0,00
462	Stroški amortizacije	141,00	3.348,00	100,00
464	Drugi stroški dela	191.324,00	11.750,00	6,14
465	Drugi stroški	267,00	0,00	0,00
467	Finančni odhodki	9,00	0,00	0,00
468	Drugi odhodki	4,00	0,00	0,00
	Skupaj	347.465,00	15.098,00	4,35

Kot je razvidno iz zgornjih tabel je ENERGAP iz naslova opravljanja javne službe izkazala presežek prihodkov nad odhodki v višini 55.798 EUR, iz naslova tržne dejavnosti pa v višini 4.564 EUR pred obdavčitvijo in 3.742 EUR po obdavčitvi.

2.3.1.3 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

v EUR (brez centov)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	ZNESEK - Tekoče leto	ZNESEK - Predhodno leto
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (401=402+431)	401	376.916	425.271
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (402=403+420)	402	350.144	405.160
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (403=404+407+410+413+418+419)	403	255.175	356.640

	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (404=405+406)	404	1.543	10.475
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	1.543	10.475
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. prejeta sredstva iz občinskih proračunov (407=408+409)	407	253.632	316.509
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	253.632	316.509
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (410=411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (413=414+415+416+417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	29.656
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (420=421+422+423+424+425+426+427+428+429+430)	420	94.969	48.520
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	421	0	0
del 7102	Prejete obresti	422	100	97
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	10
72	Kapitalski prihodki	425	0	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	94.869	48.413
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (431=432+433+434+435+436)	431	26.772	20.111
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	26.772	20.111
del 7102	Prejete obresti	433	0	0
del 7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	434	0	0
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	435	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	436	0	0
	II. SKUPAJ ODHODKI (437=438+481)	437	345.422	416.016
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (438=439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	334.111	397.628
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (439=440+441+442+443+444+445+446)	439	164.637	162.775
del 4000	Plače in dodatki	440	131.442	128.160

del 4001	Regres za letni dopust	441	4.920	5.190
del 4002	Povračila in nadomestila	442	11.779	11.560
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	16.496	17.287
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	0	578
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (447=448+449+450+451+452)	447	26.050	25.603
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	13.093	11.666
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	10.489	11.518
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	88	87
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	148	146
del 4015	Premije dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	2.232	2.186
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (453=454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	139.229	203.928
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	63.872	121.550
del 4021	Posebni material in storitve	455	627	277
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	5.833	6.208
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	411	7.486
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	28.085	23.637
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	392	473
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	29.088	22.411
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	10.921	21.886
403	D. Plačila domačih obresti	464	0	22
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki (470=471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	4.195	5.300
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	4.195	5.300
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (481=482+483+484)	481	11.311	18.388
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	9.717	4.800
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	1.564	773
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	30	12.815

	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (485=401-437)	485	31.494	9.255
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (486=437-401)	486	0	0

Tabela 19: Sestava prihodkov po načelu denarnega toka po vrstah v letu 2012 v EUR

zap. št.	Vrste prihodkov	Prihodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava prihodkov
1	2	3	5
71	Nedavčni prihodki	26.871,98	7,13
73	Prejete donacije	0,00	0,00
74	Transforni prihodki	255.175,09	67,70
78	Prejeta sredstva iz EU	94.869,49	25,17
	Skupaj	376.916,56	100,00

Tabela 20: Sestava odhodkov po načelu denarnega toka po vrstah v letu 2012 v EUR

zap. št.	Vrste odhodkov	Odhodki tekočega obračunskega obdobja	Sestava odhodkov
1	2	3	5
40	Tekoči odhodki	341.226,83	98,79
42	Investicijski odhodki	4.194,60	1,21
	Skupaj	345.421,43	100,00

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka izkazujemo presežek prihodkov nad prihodki v višini 31.494 EUR.

2.3.1.4 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

V Izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov v letu 2012 ni izkazanih sprememb.

2.3.1.5 Izkaz računa financiranja

V Izkazu računa financiranja v letu 2012 ni izkazanih sprememb.

2.4 Druge računovodske informacije

Druge računovodske informacije so pripravljene na podlagi 26. člena Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava:

1. Odhodki, ki se nanašajo na izvajanje tržne dejavnosti se za plače in amortizacijo pripoznajo po dejanskih stroških, zato sodil za razmejevanje med javno službo ter dejavnostjo prodaje blaga in storitev na trgu v tem delu nismo oblikovali.

2. Dolgoročne rezervacije niso bile oblikovane.

3. ENERGAP je v letu 2012 izkazala presežek prihodkov nad odhodki v višini 59.540 EUR in ga bo namenila za opravljanje redne dejavnosti. V letu 2012 je bil porabljen presežek leta 2010 v višini 3.704,60 EUR.

4. ENERGAP ves material porabi na posameznih projektih, zato ne zagotavlja evidenc o nabavi in porabi materiala na zalogi.

5. Terjatve na dan 31.12.2012 so izkazane do:

- kupcev v višini 2.088,00EUR in predstavljajo že v letu 2011 zapadle terjatve do Solvera lynx d.d. (120,00 EUR) in do Milošević Vladimir (60,00 EUR) ter v decembru 2012 zapadlo terjatev do Eltec Petrol d.o.o. (1.908,00 EUR). Podjetje Eltec Petrol je terjatev poravnalo v mesecu januarju 2013;
- neposrednih uporabnikov proračuna – Ministrstvo za finance v višini 6,21 EUR. Terjatve so zapadle v plačilo v mesecu januarju 2013 in so bile poravnane;
- predujem je bil plačan podjetju ORIENT SHOP import-export d.o.o. za nabavo zložljivega kolesa.

6. Obveznosti na dan 31.12.2012 so izkazane:

- iz naslova čistih plač in nadomestil plač v višini 14.179,78 EUR,
- do dobaviteljev v višini 4.232,67 EUR,
- iz naslova davkov in prispevkov v višini 2.516,99 EUR in
- iz naslova davka na dodano vrednost v višini 1.383,00 EUR.

Obveznosti zapadejo v plačilo v mesecu januarju 2012.

7. V letu 2012 smo za investicije namenili 3.845,60 EUR. Vir za vlaganja v neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva je delno iz lastnih sredstev, delno iz presežka preteklih let. Za ta namen smo v letu 2012 porabili 141,00 EUR lastnih sredstev. Razliko v višini 3.704,60 EUR pa smo pokrili iz nerazporejenega presežka leta 2010, na podlagi sklepa zavoda.

8. Na dan 31.12.2012 ne izkazujemo naložb prostih denarnih sredstev, prav tako se v letu 2012 nismo zadolževali, zato sta Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov za leto 2012 prazna.

9. Investiranja se nanašajo na nabavo nove pisarniške opreme(pisarniški stoli Spinalis). Novih nabav dolgoročnih sredstev je bilo za 3.845,60 EUR, ki se v celoti nanašajo na nakup opreme.

10. V letu 2012 ne beležimo poslovnih dogodkov, na podlagi katerih je potrebno zagotavljati podatkov zabilančni evidenci.

11. Nimamo pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

2.5 Zaključek

Letno poročilo, to je računovodsko in poslovno poročilo bo obravnavano na seji sveta zavoda v mesecu marcu 2013.

Letno poročilo je bilo sestavljeno dne, 28.02.2013.

Odgovorni osebi za pripravo letnega poročila sta:

a) za računovodsko poročilo: Zdenka Žunkovič, univ. dipl. ekon., računovodja, dr. Vlasta Krmelj, direktorica

b) za poslovno poročilo: dr. Vlasta Krmelj, direktorica

Oseba, odgovorna za
Sestavljanje bilance:

Zdenka Žunkovič, univ.dipl.ekon.

Direktorica:

dr. Vlasta Krmelj

Priloga 1: Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

v / na (naziv proračunskega uporabnika)

Energetski agenciji za Podravje – zavodu za trajnostno rabo energije

(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)

Smetanova ulica 31, 2000 Maribor

Šifra: **16551**

Matična številka: **2213222**

Podpisani se kot poslovodni organ zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da se tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, obvladujejo na še sprejemljivi ravni ter daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o uspešnosti poslovanja in o doseganju ciljev. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)

Energetski agenciji za Podravje – zavodu za trajnostno rabo energije

Oceno podajam na podlagi:

* ocene notranje revizijske službe za področje:

- računovodskega spremljanja poslovanja

* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:

- splošno področje

* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

-

V / Na (naziv proračunskega uporabnika)

Energetski agenciji za Podravje – zavodu za trajnostno rabo energije

je vzpostavljen(o):

1. primerno kontrolno okolje (poslovodni organ izbere samo eno od naslednjih možnosti, v označeno polje vpišite X):

a) na celotnem poslovanju,

b) na pretežnem delu poslovanja,

c) na posameznih področjih poslovanja,

d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,

e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

X

2. upravljanje s tveganji:	
2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (poslovodni organ izbere samo eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	x
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (poslovodni organ izbere samo eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	x
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (poslovodni organ izbere samo eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	x
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (poslovodni organ izbere samo eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	x
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (poslovodni organ izbere samo eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	x
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
V letu 2012 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	

- povečanje nadzora poslovanja leta 2012 z angažiranjem zunanjega izvajalca notranjega nadzora

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

Za leto 2013 Energap na področju notranjega nadzora načrtuje:

- sodelovanje z zunanjimi izvajalci notranjega nadzora poslovanja v smislu odpravljanja pomanjkljivosti, oziroma upoštevanja pripomb pri pregledu poslovanja leta 2012

Ime in priimek poslovodnega organa:

dr. Vlasta Krmelj

Podpis poslovodnega organa:

Priloga 2: Elementi za določitev dovoljenega obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu za leto 2012

Šifra in ime proračunskega uporabnika
Sedež uporabnika:

16551 – Energetska agencija za Podravje
Smetanova ulica 31, 2000 Maribor

**Elementi za določitev dovoljenega obsega sredstev
za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu
za leto 2012**

v evrih		
Zap. št.	Naziv	Znesek
1	Presežek prihodkov nad odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	3.742,00
2	Izplačan akontativni obseg sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	4.800,00
3	Osnova za določitev obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (1+2)	8.542,00
4	Dovoljeni obseg sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu*	4.627,70
5	Razlika med dovoljenim in izplačanim akontativnim obsegom sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (4-2)	-172,80

Kraj in datum:

Odgovorna oseba: dr. Vlasta Krmelj

Žig:

* do 31.5.2012 60%, od 1.6.2012 50% dosežene razlike med prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu; povprečje 54,17%

energap
energetska agencija
za Podravje

OSEBNA IZKAZNICA

Energetska agencija za Podravje – zavod za trajnostno rabo energije

ENERGAP

Smetanova ulica 31

2000 Maribor

Telefon: +386 2 234 23 60

Faks: +386 2 234 23 61

Spletna stran: www.energap.si

Elektronski naslov: info@energap.si

Direktorica: dr. Vlasta Krmelj, univ.dipl.inž.

Zaposleni v letu 2012: 7

Predstavniki sveta zavoda:

Mestni svet (ustanovitelj): mag. Daniel Blejč

Mestna uprava (ustanovitelj): Gordana Kolesarič

Delavci zavoda: Petra Gosak

Uporabniki oziroma zainteresirana javnost:

- Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko: prof.dr. Igor Tičar
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za strojništvo: prof. dr. Aleš Hribernik
- Štajerska gospodarska zbornica: mag. Aleksandra Podgornik
- Območno obrtno-podjetniška zbornica Maribor: Etbin Stropnik

Predstavniki strokovnega sveta zavoda:

Ustanovitelj: prof.dr. Dali Đonlagić

Univerza v Mariboru: prof. dr. Jože Voršič

Energetika Maribor: mag. Alan Perc

Elektro Maribor: Peter Kaube

Plinarna Maribor: Aleš Šimenko

Dravske elektrarne Maribor: Marjan Šmon

Društvo inštalaterjev in energetikov Maribor: Ivo Klevže

Delavci zavoda: Marko Rojs

Letno poročilo 2012

Maribor, april 2013

Gospodarjenje z energijo v Mestni občini Maribor

Poslovno poročilo 2012

KAZALO

UVODNO SPOROČILO	5
1. TRAJNOSTNA RABA ENERGIJE	6
2. KRATEK PREGLED POMEMBNIH DOGODKOV IN DOSEŽKOV V LETU 2012	10
3. TRAJNOSTNA RABA ENERGIJE V MESTNI OBČINI MARIBOR	12
4. STRATEŠKA PODROČJA DELOVANJA	16
4.1 VIZIJA MESTA MARIBOR NA PODROČJU TRAJNOSTNE RABE ENERGIJE	16
4.2 SEAP - AKCIJSKI NAČRT ZA TRAJNOSTNI ENERGETSKI RAZVOJ MESTA MARIBOR	17
4.3 GOSPODARJENJE Z ENERGIJO V MESTNI OBČINI MARIBOR	18
4.3.1 Dolgoročni cilji Mestne občine Maribor na področju energetike	18
1. Zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah Mestne občine Maribor	20
2. Nadomeščanje fosilnih goriv z OVE v javnih stavbah Mestne občine Maribor	26
3. Ureditev področja energetike v Mestni občini Maribor 2012	33
4. Povečanje energetske učinkovitosti in izrabe obnovljivih virov energije v sektorju stanovanj	40
5. Učinkovita raba in obnovljivi viri energije v podjetjih	44
6. Povečanje osveščenosti na področjih URE in možnosti izrabe OVE vseh porabnikov energije v Mestni občini Maribor	51
7. Zmanjšanje porabe električne energije v Mestni občini Maribor	59
8. Proizvodnja zelene električne energije	61
9. Ureditev področja prometa	62
4.4 OTROCI, UČINKOVITA RABA IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE	72
4.5 ENERGAP V JAVNOSTI	74
4.6 ENERGAP IN DELOVANJE V REGIJI	79
4.7 MEDNARODNO SODELOVANJE ENERGAP	80
5. POGLED V LETO 2013	85
6. ZAKONODAJA	87

UVODNO SPOROČILO

V letu 2012 je bilo veliko tem povezanih s podnebno energetske problematiko. Izkušnje s podnebjem in nekatere naravne nesreče, tudi v naših krajih, nas postavljajo pred dejstvo, da se podnebje spreminja in da je potrebno temu nameniti več in več časa, dela in seveda sredstev. Hkrati porabljamo več energije in s tem trošimo več denarja ter povzročamo še več emisij ogljikovega dioksida, kar še povečuje probleme s podnebjem. Rešitev se ponuja sama: manj energije, manj stroškov in manj emisij ogljikovega dioksida. Podatki za mesto Maribor kažejo, da se raba energije res zmanjšuje na področju ogrevanja stavb in žal del tudi na račun manjše gospodarske aktivnosti naših podjetij. Za doseg cilja zmanjšanja rabe energije na področju ogrevanja stavb je bilo vložena veliko dela s strani občinskih služb in denarja s strani gospodinjstev. Zato smo veseli, da subvencije Eko sklada ostajajo tudi v prihodnje. Javni sektor pa čakajo nove obveze iz prenovljene Direktive o energetske učinkovitosti, ki je bila sprejeta oktobra 2012. Javni sektor bo moral poskrbeti za energetske obnovo najmanj 3 % svojega stavbnega fonda na leto. Izpolnitvi tega cilja bodo namenjena tudi finančna sredstva različnih evropskih skladov. Sliši se enostavno, vendar žal ni. Slovenija nima jasno načrtane smeri, kam bo peljal trajnostni energetske razvoj. Zato tudi občine in podjetja težko sledijo EU ciljem in podpori na tem področju.

EU ima jasen okvir za usmerjanje svoje energetske in podnebne politike do leta 2020 in predstavila je že Zeleno knjigo o podnebno energetske politiki do leta 2030. Ta okvir vključuje različne cilje politike, kot so zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, zagotavljanje oskrbe z energijo ter spodbujanje rasti, konkurenčnosti in novih delovnih mest s pomočjo visoke tehnologije ter s stroškovno učinkovitim in z viri gospodarnim pristopom. Te cilje politike bomo dosegli s pomočjo treh krovnih ciljev, ki zadevajo zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, obnovljivo energijo in prihranke energije. Nadaljnji cilji zadevajo porabo energije v prometnem sektorju.

Energetska agencija za Podravje je velik del svojih aktivnosti usmerjala v povezovanje na lokalnem in regionalnem nivoju, širila informacije in znanje. Odzivi kažejo, da smo bili uspešni, vendar moramo to pot združevanja še nadgrajevati. Verjamem, da bomo skupaj uspeli postaviti temelje tudi za energetske načrtovanje na nivoju države in s tem pospešili energetske razvoj Slovenije v skladu s smernicami EU.

Vlasta Krmelj

1. TRAJNOSTNA RABA ENERGIJE

Trajnostni razvoj

»Trajnostni razvoj je takšen, ki zadošča sedanjim potrebam, ne da bi pri tem ogrožal prihodnje generacije, da zadosti svojim potrebam.« To je definicija, ki jo je predlagala Svetovna komisija za okolje in razvoj leta 1987.

Maja 2001 je Evropska komisija sprejela Strategijo trajnostnega razvoja, v kateri predstavlja dolgoročno politiko in ukrepe na ekonomskem, socialnem in ekološko trajnostnem področju. Strategija je bila predstavljena na Evropskem svetu, junija 2001. Poudarja pa, da morajo gospodarski razvoj, socialni razvoj in varstvo okolja delovati skladno. V dokumentu so izpostavljene tudi temeljne nevarnosti, ki pretijo našemu planetu.

Strategija trajnostnega razvoja obsega v skladu z definicijo Vrha Združenih narodov, leta 2005, tri stebre:

- gospodarski razvoj,
- socialni razvoj in
- varstvo okolja.

Trajnostni razvoj povezuje skupaj skrb za nosilnost naravnih sistemov s socialnimi izzivi, s katerimi se sooča človeštvo. Področje trajnostnega razvoja je mogoče konceptualno razdeliti na tri sestavne dele: okoljska trajnost, gospodarska vzdržnost in družbenopolitična trajnost.

V dokumentu »Agenda 21 za Slovenijo«, ki je bil pripravljen leta 1995, so načela trajnostne družbe povzeta takole:

- spoštovanje občestva življenja in odgovornost zanj,
- izboljševanje kakovosti človekovega življenja,
- ohranjanje vitalnosti in pestrosti Zemlje,
- čim korenitejše zmanjševanje izčrpavanja neobnovljivih virov,
- upoštevanje nosilne sposobnosti Zemlje,
- spreminjanje osebnega odnosa in ravnanja,
- usposabljanje skupnosti za samostojno in odgovorno ravnanje z okoljem,
- oblikovanje državnega okvira za povezovanje razvoja in ohranitve,
- ustvarjanje svetovnega zavezništva.

Evropska strategija trajnostnega razvoja je opredelila prioritete teme, opredelila cilje in ukrepe za izboljšanje stanja do leta 2020. Zelo pomembna področja, na katerih so potrebne največje aktivnosti so: podnebne spremembe in čista energija, trajnostni promet, trajnostna potrošnja in proizvodnja, zdravstveno stanje prebivalstva, boljše upravljanje naravnih virov, socialna vključenost in boj proti revščini. Med najpomembnejšimi instrumenti doseganja trajnostnega razvoja sta izpostavljena vzgoja in izobraževanje.

Razumevanje trajnostnega razvoja lahko razložimo na primeru reševanja problematike podnebnih sprememb z zmanjšanjem porabe energije in njeno učinkovito rabo.

Raba energije

Energijo se moramo navaditi uporabljati kot vir, ki je omejen, razen tega pa ima številne nezaželene posledice, tako za družbo in gospodarstvo, kot za okolje. Povečanje učinkovite rabe energije ne pomeni, da morajo državljani opustiti dejavnosti, da bi prihranili energijo. Nove tehnologije in učinkovitejša vedenja bodo prebivalcem dejansko omogočili, da izboljšajo svoje življenjske pogoje, ne da bi se morali pri tem odreči svojemu udobju. Mnogo ljudi meni, da se temu ne morejo zoperstaviti. Prepričani so, da kot posamezniki ne morejo storiti ničesar, kar bi prineslo spremembe. Toda vsak lahko stori nekaj in skupaj lahko spremenimo stvari: pri svoji rabi energije smo lahko učinkovitejši in varčnejši. Potratno ravnanje z energijo je v času, ko smo priča nestabilnim in vse višjim cenam energentov, omejenosti njihovih zalog ter vse bolj očitnim posledicam spreminjanja podnebja, nespametno ravnanje. Kljub temu pa raba energije narašča – v Sloveniji kar za 2 % letno.

Eden osrednjih ciljev evropske energetske politike do leta 2020 je zmanjšati rabo primarne energije za 20 %. Strokovno najučinkovitejši način zmanjševanja porabe je energetska učinkovitost.

Trajnostna raba energije

V zadnjih desetletjih sta imela način življenja in vedno večja blaginja velik vpliv na energetske sektor. Zaradi vse večjega povpraševanja po energiji, visokih cen nafte, negotove oskrbe z energijo in groženj, povezanih z globalnim segrevanjem, smo se začeli zavedati, da energija ne more biti več nekaj samoumevnega.

Evropska komisija je, kot del trajnostne energetske politike za Evropo, sprejela zakonodajni paket za dolgoročni časovni načrt trajnostne energije, ki je ključ do boljše prihodnosti. Obveze so usmerjene v:

- povečanje energetske učinkovitosti za 20 % do leta 2020,
- povečanje deleža obnovljivih virov energije za 20 % (Slovenija ima cilj 25 %) do leta 2020,
- zmanjšati emisije toplogrednih plinov za 20 % ter
- povečati delež biogoriv v prometu na 10 %.

Večanje človekove blaginje in s tem povezan povečan tehnološki razvoj je skozi zgodovino povzročal onesnaževanje ter osiromašenje ekosistemov na globalnem nivoju. Med največje izzive današnjega časa sodijo podnebne spremembe ter varna, zanesljiva ter zadostna dobava energije. Ker prav energetske sektor ustvari največji delež izpustov toplogrednih plinov (TGP), je mnogo odgovorov na omenjena izziva skupnih.

Izpolnjevanje evropskih zavez za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, iskanje razvojnih priložnosti v okviru tretje industrijske revolucije in prilagajanje spremembam podnebja in politik mora postati konstanta, ki dolgoročno prežema prav vse politike lokalnih skupnosti, regij in mesta ter prav tako poslovni načrti gospodarskih subjektov. S svojimi vrednotami in obnašanjem pa jih mora podpreti tudi vsak posameznik.

Kljub temu, da je danes obnovljiva energija v primerjavi s fosilnimi gorivi še vedno dražja in zahteva večje naložbe, pa ima pred slednjimi številne ekonomske, socialne in okoljske prednosti. S spodbujanjem naložb v obnovljive vire energije prispevamo k zanesljivosti oskrbe, zmanjšanju energetske odvisnosti, zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, nastanku novih delovnih mest, gospodarski rasti in večji konkurenčnosti. Raba obnovljivih virov energije predstavlja tudi pomemben element pri razvoju regij, ki pa velikokrat nimajo potrebnega znanja in izkušenj za uspešno uvajanje novih tehnologij in izkoriščanje obnovljivih virov energije.

Načrt za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika

V letu 2011 je bila s strani Evropske komisije predstavljena pobuda za Evropo, gospodarno z viri. Gre za vodilno pobudo v okviru strategije Evropa 2020, pri kateri je Komisija predložila vrsto dolgoročnih načrtov politik na področjih, kot so promet, energija in podnebne spremembe. V tem sporočilu so opredeljeni glavni elementi, na podlagi katerih je treba oblikovati podnebne ukrepe EU, da bi lahko EU do leta 2050 postala konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika. Pristop temelji na stališču, da so za pritegnitev naložb v energijo, promet, industrijo ter informacijske in komunikacijske tehnologije potrebne inovativne rešitve ter da je potreben večji poudarek na politikah energetske učinkovitosti. Strategija Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast vsebuje pet glavnih ciljev, ki naj bi jih EU dosegla do leta 2020. Eden teh ciljev je povezan s podnebjem in energijo: države članice so se namreč zavezale k 20 % zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, obenem pa naj bi delež obnovljivih virov v energetske mešanici EU povečale na 20 %, prav tako naj bi do leta 2020 dosegle cilj 20 % energetske učinkovitosti. EU je trenutno na dobri poti, da uresniči dva od teh ciljev, vendar brez dodatnih prizadevanj ne bo mogla uresničiti cilja energetske učinkovitosti. Prednostna naloga je torej, da se uresničijo vsi zastavljeni cilji za leto 2020. Da bi podnebne spremembe ostale pod mejo 2 °C, je Evropski svet februarja 2011 ponovno potrdil cilj EU, po katerem naj bi v okviru zmanjšanja emisij, ki ga morajo po prepričanju Medvladnega foruma o podnebnih spremembah doseči razvite države kot skupina, do leta 2050 zmanjšali emisije toplogrednih plinov za 80-95 % v primerjavi z letom 1990. To je tudi skladno s stališčem svetovnih voditeljev, zapisanem v sporazumih iz Kopenhavna in Cancúna. Ta sporazuma vključujeta zavezo za izpolnitev dolgoročnih razvojnih strategij za nizkoogljčno gospodarstvo. Nekatere države članice so že ukrepale v tej smeri ali pa nameravajo ukrepati, med drugim z določitvijo ciljev zmanjšanja emisij do leta 2050. To sporočilo je poleg bele knjige o prometu in načrta za energetske učinkovitost pomemben prispevek v okviru vodilne pobude za učinkovitost virov. Sporočilo vsebuje načrt morebitnih ukrepov do leta 2050, ki bi EU omogočili, da zmanjša emisije toplogrednih plinov v skladu z dogovorjenim ciljem 80 do 95 %. V sporočilu so opredeljeni mejniki, na podlagi katerih bi lahko EU spremljala, ali je na pravi poti do izpolnitve ciljev, obenem pa obravnava izzive za politike, naložbene potrebe in priložnosti v različnih sektorjih, upoštevajoč dejstvo, da bo cilj 80-95 % zmanjšanja treba doseči predvsem na domačih tleh.

2. KRATEK PREGLED POMEMBNIH DOGODKOV IN DOSEŽKOV V LETU 2012

- Izvajali smo projekt varčevanje z energijo v javnem sektorju in sledili izpolnitvi cilja, da bomo v skladu z zakonodajo v javnih stavbah vsako leto prihranili najmanj tri % energije.
- Vodili smo energetske knjigovodstvo za javne objekte v lasti Mestne občine Maribor. Obdelovali in analizirali smo podatke o rabi energije v stavbah v okviru daljinskega energetskega upravljanja (DEM).
- Nadaljevali smo s pripravljanjem energetskih izkaznic za javne objekte in izvajanjem energetskih pregledov objektov.
- Izvajali in analizirali smo naloge za doseg ciljev Lokalnega energetskega koncepta Mestne občine Maribor.
- Sodelovali smo pri energetske sanaciji nekaterih javnih objektih (posodobitev kotlovnice).
- Vzpostavili smo sistem pogodbenega zagotavljanja dobave toplote v javne stavbe, ki temelji na vzpostavitvi javno-zasebnega partnerstva in financiranja iz prihrankov, ki nastanejo zaradi znižanja stroškov ogrevanja.
- V skladu z obveznostmi iz Zaveze županov smo pripravljali Akcijski načrt za trajnosten energetski razvoj.
- Na področju izobraževanja in informiranja smo pripravili številne delavnice, okrogle mize, posvete in konference.
- Aktivno smo delovali na področju vzpostavljanja sistema zelenih javnih naročil, predvsem v segmentu znižanja izpustov ogljikovega dioksida (CO₂).
- Sodelovali smo pri uvajanju vsebin trajnostnega razvoja in izkustvenega izobraževanja v šolske učne programe.
- Svetovali smo in pripravljali smernice za energetske učinkovito gradnjo v občini Maribor in občinah v regiji zgornjega Podravja.
- Sodelovali smo s Štajersko gospodarsko zbornico, Obrtno-podjetniško zbornico, različnimi združenji in podjetji v regiji in v Sloveniji.
- Za različne ciljne skupine v Sloveniji smo izvedli preko 10 vabljenih predavanj in predstavitev in s tem širili znanje in ideje ter prepoznavnost naše agencije.
- Podjetjem smo svetovali na področju znižanja rabe in stroškov za energijo in jim nudili informacije na področju zelenega in nizko ogljičnega razvoja.
- Aktivno smo delovali na področju trajnostne mobilnosti v mestu in Sloveniji.
- Sodelovali smo pri slovenskih in številnih mednarodnih projektih na področju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.

-
- Z občinami v Podravju sodelujemo na področju gospodarjenja z energijo. V občinah Ruše, Miklavž na Dravskem polju in v občini Poljčane smo konec leta 2012 izvedli »Dneve energije«.
  - V mesecu juniju 2012 smo v Mariboru organizirali Teden trajnostne energije, ki je potekal v okviru Evropskega tedna trajnostne energije. V okviru tega smo organizirali številne aktivnosti. Najbolj zanimiva je bila predvsem akcija z naslovom »LEDENI IZZIV«, ki je potekala en mesec na Trgu Svobode v Mariboru.
  - Dva izmed zaposlenih na Energetski agenciji za Podravje (Energap) sta si preko usposabljanja in izobraževanja pridobila licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelovalce energetskih izkaznic.
  - Mestni občini Maribor smo strokovno pomagali pri prijavi na javni razpis za energetske sanacije stavb v lokalnih skupnostih.
  - Konec leta 2012 smo prevzeli predsedovanje Konzorcija lokalnih energetskih agencij Slovenije. Predsedovanje smo prevzeli od Goriške lokalne energetske agencije za obdobje od decembra 2012 do junija 2013. Ob tem se je Energetska agencija za Podravje zavezala, da bo čim bolj uspešno težila k uresničevanju zastavljenih ciljev in prioritet konzorcija.
  - Konec leta 2012 smo uspešno zaključili evropski projekt RETS, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, programa Interreg IVC. S strani koordinatorja projekta RETS smo ob zaključku prejeli priznanje za »Najbolj uspešno širjenje znanja in izkušenj o obnovljivih virih energije na lokalnem področju«. S tem je mesto Maribor ponovno dobilo potrditev, da stopa po poti trajnostnega energetskega razvoja.
  - Delo agencije in mesta smo predstavljali na konferencah v Sloveniji in tujini.

3. TRAJNOSTNA RABA ENERGIJE V MESTNI OBČINI MARIBOR

DEMOGRAFSKI PODATKI OBČINE MARIBOR

Maribor je drugo največje slovensko mesto in kulturno, gospodarsko ter univerzitetno središče severovzhodnega dela Slovenije. Maribor je bil Evropska prestolnica kulture leta 2012 in je Evropska prestolnica mladih 2013. Hkrati se mesto ponaša z Guinnessovo rekorderko Staro trto, najstarejšo trto na svetu ter z njo povezano bogato vinsko kulturo, odličnimi vini in pristno kulinariko, tako v mestu kot celotni turistični destinaciji Maribor-Pohorje, Osrednja Štajerska. Obiskovalci cenijo odličnost kongresno-poslovnega turizma ter ugodne priložnosti za nakupovanje in igranje. Mesto Maribor z neposredno okolico nudi raznolike možnosti športa in rekreacije, gibanja med naravnimi in kulturnimi zakladi.

Mestna občina Maribor (MOM) meri 148 km². Meseca novembra 2012 je imela občina približno 113.487 prebivalcev (Vir: Mestna občina Maribor v številkah 2012). Maribor je univerzitetno in regionalno središče Podravske ter vzhodne kohezijske regije. Ostale zanimive podatke o MOM lahko najdete v Tabeli 1, v kateri so podane tudi primerjave s podatki celotne Slovenije.

Tabela 1: Statistični podatki mesta Maribor in Slovenije v letu 2010 (Vir: Statistični urad RS)

Podatki za leto 2010	Mestna občina Maribor	Slovenija
Površina km ²	148	20.273
Število prebivalcev	111.704	2.049.261
Število moških	54.385	1.014.716
Število žensk	57.319	1.034.545
Naravni prirast	-212	3.734
Skupni prirast	-613	3.213
Število vrtcev	42	891
Število otrok v vrtcih	3.979	75.972
Število učencev v osnovnih šolah	7.235	159.508
Število dijakov (po prebivališču)	3.792	82.267
Število študentov (po prebivališču)	5.113	107.134
Število delovno aktivnih prebivalcev (po prebivališču)	41.087	835.039
Število zaposlenih oseb	58.002	747.194
Število samozaposlenih oseb	3.686	87.845
Število registriranih brezposelnih oseb	7.473	100.504
Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo (EUR)	1.454,90	1.494,88
Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo (EUR)	945,16	966,62
Število podjetij	9.997	165.595
Prihodek podjetij (1.000 EUR)	5.240.284	86.705.208
Število stanovanj, stanovanjski sklad	52.575	844.349
Število osebnih avtomobilov	52.099	1.061.646
Količina zbranih komunalnih odpadkov (tone)	58.939	796.413

Maribor ima 33 naselij. Območje Mestne občine Maribor je razdeljeno na 11 mestnih četrti in 6 krajevnih skupnosti. Mestne četrti in krajevne skupnosti so pravne osebe javnega prava. V pravnem prometu nastopajo v okviru nalog, ki so določene s statutom MOM.

PODNEBJE V MARIBORU

Podnebje v Mariboru in v celotni regiji ima močne subpanonske značilnosti. Normalna povprečna letna temperatura zraka je 9 °C. Občutnega nihanja letnih povprečnih temperatur ni. Najnižja mesečna povprečna temperatura je v januarju - 2,3 °C, najvišja pa v juliju 20,7 °C. Zime so precej mrzle, pomladi zgodnje, poletja vroča, jeseni pa tople. Na ugodnost klime kaže tudi večstoletna vinogradniška tradicija. Povprečje letnih padavin je 1050 mm; največ jih je v maju, juniju in juliju. Jesenski meseci so razmeroma suhi. Mariborsko podnebje odlikujejo sončni dnevi; na leto jih je v povprečju kar 266. Megle v Mariboru ni veliko; ob naraščanju vlažnosti in oblačnosti se pojavlja novembra in decembra. Čez Maribor pihajo predvsem severozahodnik, jugovzhodnik, sever in jug. Ponoči piha večinoma severozahodnik iz Dravske doline, podnevi pa vanjo jugovzhodnik. Vetrovi zanašajo nad mesto čisti planinski in poljanski zrak, tako da bistrijo ozračje nad njim.

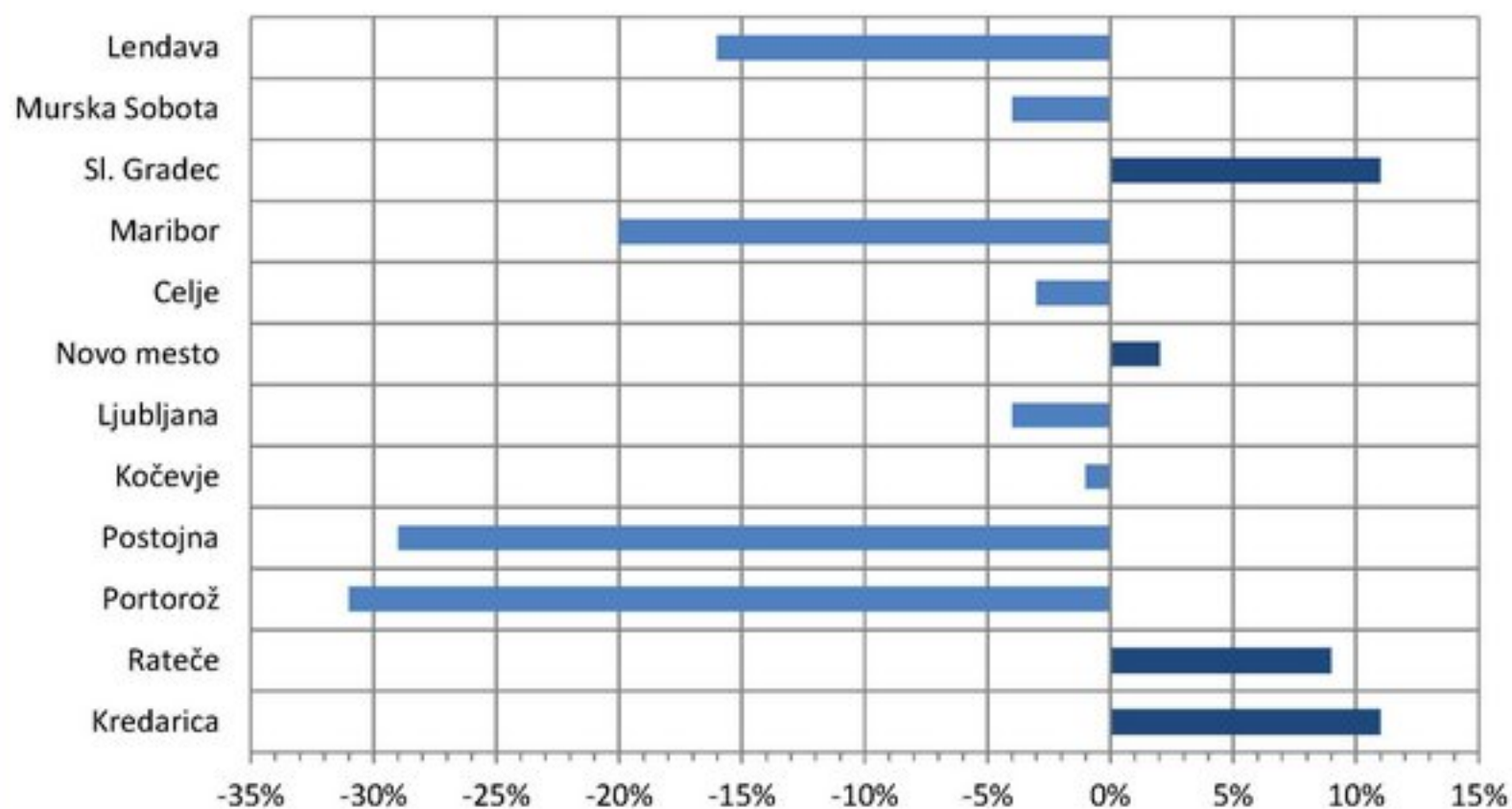
Vremenske značilnosti za leto 2012

Leto 2012 si bomo v celoti zapomnili po februarjem mrazu, močni burji, pomanjkanju padavin v prvih treh mesecih leta, poletni suši in vročini, po oktoberskem sneženju ter katastrofalnih novembrskih poplavih. Leto je bilo po vsej državi med nekaj najtoplejšimi doslej. V Mariboru je bila maksimalna temperatura leta 2012 37 °C.

Decembra 2012 je bila povprečna mesečna temperatura blizu dolgoletnemu povprečju, na večini ozemlja je padlo od 50 do 130 mm, na Koroškem, severu Štajerske in v Prekmurju pa padavine niso dosegle 50 mm. Na Obali, v Ljubljani in delu Štajerske so dolgoletno povprečje trajanja sončnega obsevanja presegli za več kot petino.

Največ padavin v letu 2012 je bilo v severozahodni Sloveniji, kjer so jih večinoma zabeležili nad 1800 mm. V večjem delu Slovenije je padlo med 1000 mm in 1400 mm, najmanj padavin pa je bilo na Obali in severovzhodu države, pod 1000 mm. V Mariboru so zabeležili le 836 mm padavin. Slika 1 prikazuje padavine leta 2012 v primerjavi s povprečjem obdobja 1961-1990.

Padavine leta 2012 v primerjavi s povprečjem obdobja 1961 - 1990

Slika 1: Padavine leta 2012 v primerjavi s povprečjem obdobja 1961-1990

Tabela 2: Letni meteorološki podatki za Maribor za leto 2012

Postaja	Temperatura			Oblačnost		Padavine in pojavi				
	TS	SM	SX	SO	SJ	RR	SD	SN	SG	SS
2012	11,7	79	88	99	32	836	86	30	7	29
2011	11,3	94	95	100	43	730	70	33	11	9
2010	10,5	96	67	133	28	868	102	21	1	73

LEGENDA:

TS – povprečna temperatura zraka (°C)

SM – število dni z minimalno temperaturo < 0 °C

SX – število dni z maksimalno temperaturo >25 °C

SO – število oblačnih dni

SJ – število jasnih dni

RR – višina padavin (mm)

SD – število dni s padavinami (1.0 mm)

SN – število dni z nevihtami

SG – število dni z meglo

SS – število dni s snežno odejo ob 7. uri (sončni čas)

Vir: Naše okolje, Bilten Agencije RS za okolje

Leto 2012 je bilo po vsej državi bolj sončno kot običajno. V Mariboru je bilo 2268 ur sonca, kar je 26 % več kot običajno.

Snežno odejo so leta 2012 zabeležili po vsej državi. V Mariboru je sneg prekrival tla 29 dni, največja debelina je bila 25 cm (Tabela 2).

Velik del leta 2012 je bila vodnatost rek podpovprečna. Srednji mesečni pretoki rek so bili manjši kot navadno od začetka leta do septembra, ko se je pričelo obdobje nadpovprečnih mesečnih pretokov, ki se je ohranjalo vse do konca leta. V sušnem obdobju so se pretoki najbolj zmanjšali julija in avgusta. Najvišje visokovodne konice so bile konec oktobra in v začetku novembra, ko smo bili priča katastrofalnim poplavam.

V letu 2012 se je glede na prejšnje leto znižalo število prekoračitev mejne dnevne koncentracije delcev. Do prekoračenj je prihajalo izključno v zimskem obdobju leta. Potrebno je poudariti, da poleg prometa in industrije na povišane koncentracije delcev vplivajo tudi individualna kurišča. Tudi v letu 2012 smo zaznali vpliv saharskega peska.

Onesnažen zrak je posledica več dejavnikov v okolju. Velik delež k onesnaženosti prispeva človek s svojimi dejanji. Pomemben vpliv pa imajo tudi naravni dejavniki. Kakovost človekovega bivanja je povezana s stanjem okolja, torej s kakovostjo zraka, vode in tal, saj stanje okolja močno vpliva na človekovo zdravje. V letu 2012 se je glede na prejšnje leto znižalo število prekoračitev mejne dnevne koncentracije delcev PM_{10} , tako da je bilo letno dovoljeno število prekoračitev preseženo na manj merilnih mestih po Sloveniji.

4. STRATEŠKA PODROČJA DELOVANJA

4.1 VIZIJA MESTA MARIBOR NA PODROČJU TRAJNOSTNE RABE ENERGIJE

Za doseganje zastavljenih ciljev je treba imeti jasno vizijo in strategijo. Da bi dosegli močno politično zavezanost, ki jo Konvencija županov omogoča, je potreben strateški okvir za krepitev in boljše usklajevanje energetske in podnebne politike. Treba je določiti glavne tendence in največje izzive na področju zmanjšanja emisij ogljikovega dioksida (CO₂) in jih prevesti v kratkoročne in dolgoročne rešitve. Omogočiti trajnostno oskrbo z energijo, kot del glavnih aktivnosti občine, je lahko dober korak naprej.

Mestni svet Mestne občine Maribor se v okviru celovite vizije čistega, zelenega in povezanega mesta, ki vključuje inovativno ekonomijo ter trajnostne soseske in skupnosti, obvezuje doseči ekonomsko, socialno ter okoljsko vzdržljivo mesto. To je dolgoročna vizija mesta, zapisana v »Strategiji razvoja Maribor 2030« in pospremljena s sloganom »Maribor, ustvarja in sooblikuje prihodnost«. Pomembno področje trajnostno zastavljene vizije predstavlja energija. Med sedmimi krovnimi cilji Strategije so:

- Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 30 % v primerjavi z ravniyo v letu 2009.
- Povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni porabi energije za 20 % glede na leto 2009.
- Povečanje energetske učinkovitosti za 20 % (tako javne infrastrukture kot gospodinjstev in podjetij) glede na leto 2009.

Učinkovita raba energije in izraba obnovljivih virov energije sta začetek prehoda v post-ogljino družbo. Zelene tehnologije poleg varovanja planeta omogočajo tudi številna nova delovna mesta, možnosti za raziskave in razvoj ter dvigovanje standardov našega življenja.

Gospodarjenje z energijo v Mariboru izkazuje dobre rezultate v javnem sektorju. Uveden centralni daljinski sistem energetskega upravljanja je pokazal rezultate, tako v zmanjšani rabi kot prihrankih pri stroških in emisijah CO₂. Uvajamo obnovljive vire energije v stavbe javnega sektorja. Pripravljamo strokovne podlage za področje trajnostne mobilnosti. Rezultati izvedenih projektov nam kažejo, da smo na pravi poti.

Cilj za prihodnost je skupaj s strokovnjaki še aktivneje pristopiti k izboljšanju rabe energije v javnem sektorju in tako postati zgled drugim, predvsem gospodarskemu sektorju, kjer želja po novih informacijah, znanju in razvoju na tem področju upada.

Ključno vlogo pri soočanju s podnebnimi spremembami in energijo imajo vsi predstavniki lokalne skupnosti. Skupaj moramo osnovati strategijo za prihodnost, najti poti za njeno uresničitev in investirati v potrebne človeške in finančne vire.

Energija je zaznamovala Maribor v preteklosti, zato ga naj tudi v prihodnosti.

4.2 SEAP - AKCIJSKI NAČRT ZA TRAJNOSTNI ENERGETSKI RAZVOJ MESTA MARIBOR

Mesto Maribor je že pred pristopom h Konvenciji županov v letu 2011 aktivno delovalo v smeri zmanjšanja rabe energije v mestu, predvsem v javnem sektorju. V letu 2009 je bil sprejet Lokalni energetski koncept, v katerem je opredeljenih deset obsežnejših dolgoročnih ciljev zmanjšanja rabe energije in akcijski načrt izvajanja. Koordinator izvajanja in doseganja ciljev LEK-a je Energetska agencija za Podravje. Rezultati dosedanjih izvedenih projektov v javnem sektorju so dobri. Ocenjeni prihranek energije znaša 3 % letno. V skladu z evropskimi, nacionalnimi in lokalnimi načrti je takšen letni prihranek energije tudi obvezen oziroma na nivoju celotnega mesta v celoti zahtevan vsaj 1 % letno.

Vendar moramo v prihodnjih letih, za doseg ambicioznejših ciljev, zmanjšati emisije ogljikovega dioksida in pospešiti implementacijo obsežnejših energetskih programov. S pristopom h Konvenciji županov je to zdaj imperativ.

Akcijski načrt za trajnostni energetski razvoj mesta Maribor predstavlja nadgradnjo Lokalnega energetskega koncepta v smislu natančno zastavljenega časovnega okvira premišljeno izbranih aktivnosti oz. projektov, s katerimi želimo do leta 2020 doseči 30 % zmanjšanje emisij CO₂ v mestu, dodeljenimi odgovornostmi in predvidenimi stroški.

Akcijski načrt za trajnostno energijo je operativni dokument, ki določa strateški okvir za doseganje ciljev podnebno energetske politike 20-20-20 do leta 2020. Da bi prepoznali najprimernejša področja za ukrepanje in priložnosti za doseg skupnega lokalnega cilja - zmanjšanja emisij CO₂, akcijski načrt uporablja rezultate osnovne evidence emisij. Definira konkretne ukrepe za zmanjšanje emisij CO₂ in spreminja dolgoročno strategijo v dejanja.

V prvem delu akcijskega načrta je predstavljena analiza trenutne rabe energije in izpustov ogljikovega dioksida. V nadaljevanju sta predstavljena kratkoročni in dolgoročni scenarij ukrepov, ki sta ovrednotena z vidika stroškov in prihrankov energije. V drugem delu dokumenta je za posamezna področja kot npr. javni sektor, stanovanjske stavbe, storitveni sektor, prometni sektor, predstavljen podrobnejši plan ukrepov, ki temeljijo na izboljšanju energetske učinkovitosti in večji uporabi obnovljive energije in, ki imajo potencial zmanjšanja emisij CO₂ za 30 % do leta 2020.

Končni cilj SEAP-a je z ukrepi zmanjšanja CO₂ emisij in ostalih onesnažil doseči pozitiven vpliv na okolje. SEAP je sam po sebi trajnostno zasnovan in kot tak mora biti tudi implementiran, torej z minimalnim vplivom na obstoječe okolje. Slednje bomo dosegli s koncentriranjem aktivnosti na področju obstoječega urbanega razvoja, z uporabo obstoječe infrastrukture in z osredotočenjem na proizvodnjo obnovljive energije v manjšem obsegu in na območjih trenutne proizvodnje oziroma v obstoječih razvojnih conah.

Pomen zaščite okolja in potreba po integraciji okoljskih ozirav v pripravo tega energetskega načrta je popolnoma prepoznana in jasna.

4.3 GOSPODARJENJE Z ENERGIJO V MESTNI OBČINI MARIBOR

4.3.1 Dolgoročni cilji Mestne občine Maribor na področju energetike

Ena izmed glavnih aktivnosti Energap je bila tudi v letu 2012 izvajanje in koordiniranje Energetskega koncepta MOM (LEK) ter izpolnjevanje ciljev, ki so v njem zapisani.

Cilji Lokalnega energetskega koncepta MOM so v skladu s cilji Nacionalnega energetskega programa. Smernice Nacionalnega energetskega programa so združene v tri stebre: zanesljivost oskrbe z energijo, konkurenčnost oskrbe z energijo in varovanje okolja. Obdobje veljavnosti energetskega koncepta za MOM je 2009 - 2018. V nadaljevanju predstavljamo aktivnosti, ki so bile v okviru posameznega cilja LEK izvedene v letu 2012.

Dolgoročni cilji
Mestne občine Maribor
na področju energetike

1. Zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah Mestne občine Maribor

V Energap smo v letu 2012 še vedno težili k izpolnitvi prvega cilja, ki je zapisan v LEK-u. To je povečati energetska učinkovitost v vseh občinskih javnih stavbah. Še naprej smo uvajali energetska knjigovodstvo v javne stavbe v lasti MOM, ki ga še niso imele in sodelovali pri izvedbi potrebnih investicijskih ukrepov in sanacijah za zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah. Prav tako smo do konca uvedli knjigovodstvo v vse krajevne skupnosti in mestne četrti na območju Mestne občine Maribor ter pripravili podatke za izdajo energetskih izkaznic.

Dva izmed zaposlenih na Energap sta si v letu 2012 preko usposabljanja in izobraževanja pridobila licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelovalce energetskih izkaznic.

V tem obdobju so se udeleženci usposabljanja seznanili z evropsko in domačo zakonodajo o energetskem certificiranju stavb ter z najpomembnejšimi strokovnimi temami, kot so določanje energijskih karakteristik stavbe, energijska učinkovitost naprav in sistemov, vrednotenje podatkov o učinkoviti rabi energije, energijsko učinkovita prenova obstoječih stavb, izraba obnovljivih virov in stroškovno učinkoviti ukrepi za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb. Udeleženci usposabljanja so se seznanili tudi s splošnimi vidiki in etiko svetovanja, z organizacijskimi ukrepi za učinkovitejšo rabo energije v stavbi in s primeri dobre prakse energijske prenove stavb. Na koncu so izdelali dve energetski izkaznici in ju nato tudi predstavili drugim udeležencem usposabljanja. Za potrebe usposabljanja so predavatelji pripravili učno gradivo, ki je kandidatom podrobneje pojasnjevalo v zakonodaji predvidene postopke za izdelavo energetske izkaznice stavbe. Usposabljanje se je končalo s pisnim in ustnim izpitom, ki je potekalo dva tedna po zaključku usposabljanja.

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (MzIP) je v Uradnem listu, konec leta 2012, objavilo 52 milijonov evrov vreden javni razpis za energetska sanacija stavb v lasti lokalnih skupnosti. Od tega bo 85 % sredstev prispevala Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

Razpisana sredstva so namenjena energetski sanaciji stavb v lasti lokalnih skupnosti in sicer za projekte energetska učinkovite sanacije obstoječih stavb ali nadomestne gradnje v primeru nesmotnosti investicije v obnovo obstoječih stavb (toplotna izolacija fasad, toplotna izolacija podstrešja, zamenjava oken). Poleg tega so lahko lokalne skupnosti v okviru omenjenega razpisa prijavile tudi projekte za sanacijo sistemov in uporabo ali vgradnjo sodobnih tehnologij za ogrevanje, prezračevanje in hlajenje

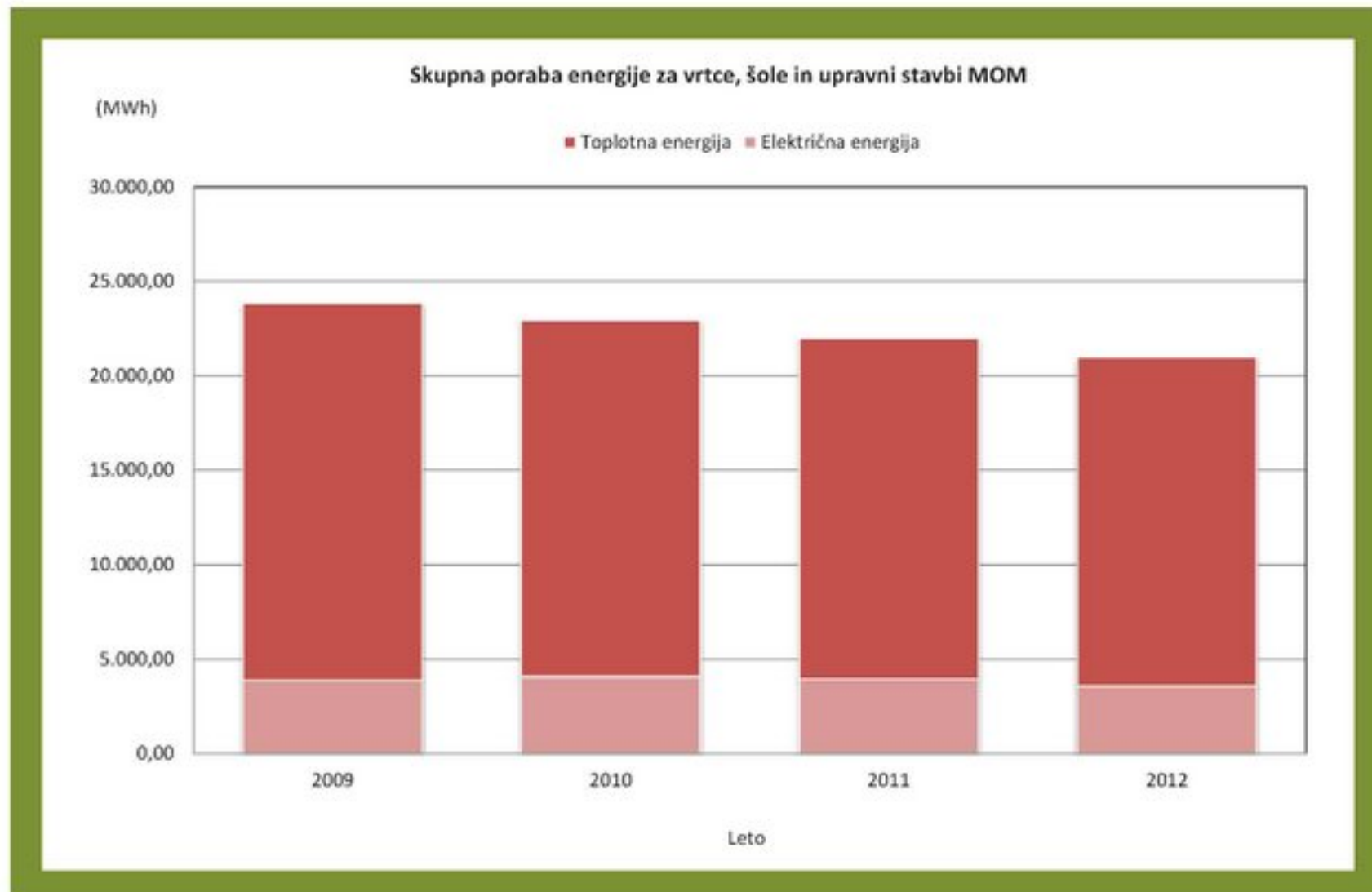

stavb ter okolju prijaznih decentraliziranih sistemov za energetska oskrbo s poudarkom na kogeneraciji in rabi obnovljivih virov energije kot tudi za samodejno spremljanje porabe (t.i. energetski monitoring), ki omogoča spremljanje kazalnikov projekta.

Na ta razpis se je prijavila tudi MOM v sodelovanju z Energap in dobila odobritev za sanacijo ene javne stavbe - energetska sanacija Vrtca Jadvige Golež Maribor, enota Ob gozdu na Ertlovi ulici.

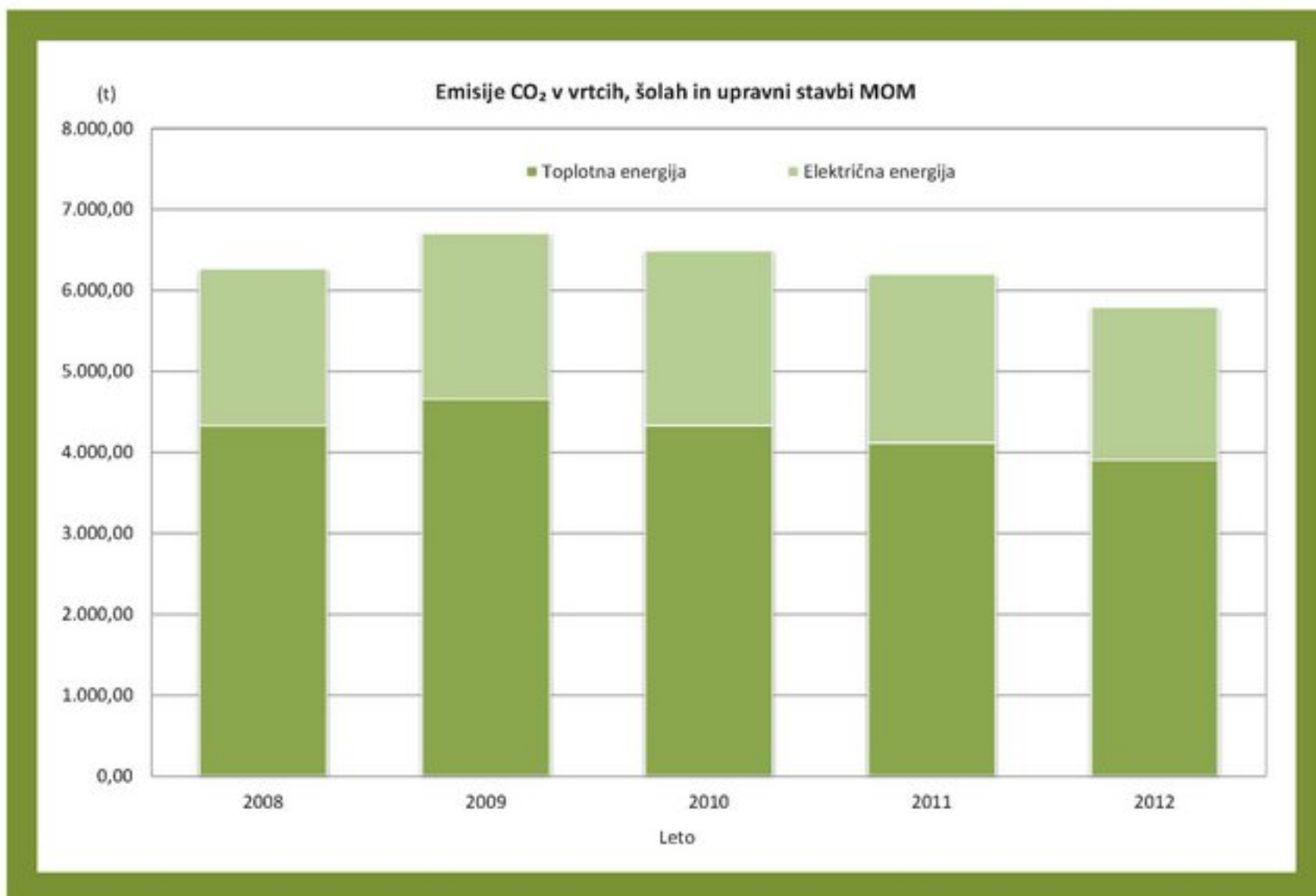
V nadaljevanju so natančneje obdelani podatki za šole, vrtce in upravne stavbe MOM, za katere se raba energije financira direktno iz proračuna.

Slika 2 prikazuje skupno porabo električne energije in energije za ogrevanje v letih od 2009 do 2012. Rezultati kažejo, da se je skupna poraba energije v letu 2012 znižala za 11,99 % glede na leto 2009 in 4,56 % glede na leto 2011. Emisije CO₂ zaradi rabe energije so se zmanjšale za 912 t glede na leto 2009 in za 407 t glede na leto 2011. Skupne emisije CO₂ zaradi rabe energije v javnih stavbah (šole, vrtci, upravna stavba MOM) so v letu 2012 znašale 5797 t, kar je razvidno s Slike 3.

Slika 2: Skupna poraba energije v šolah, vrtcih in upravni stavbi MOM po letih v MWh

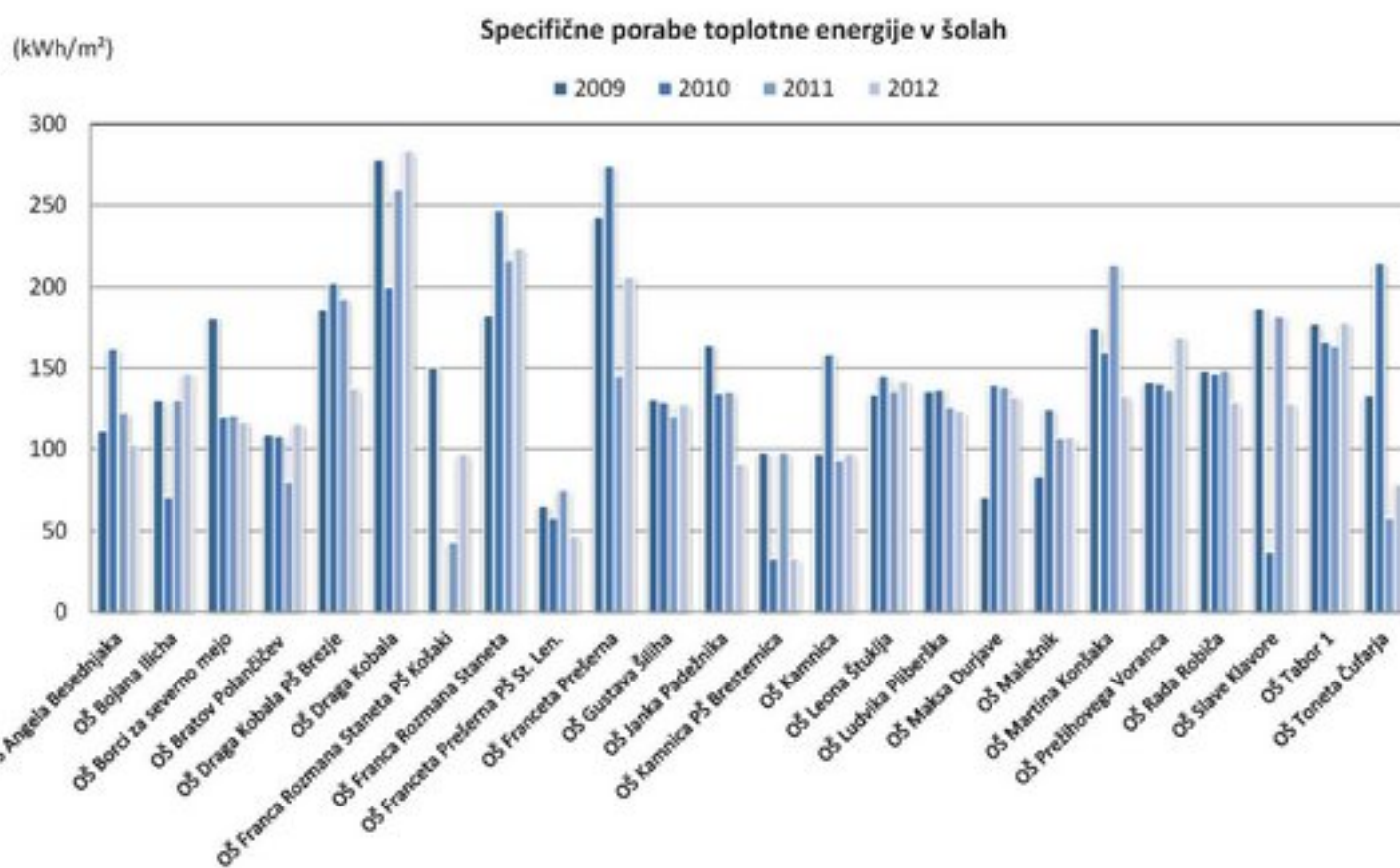

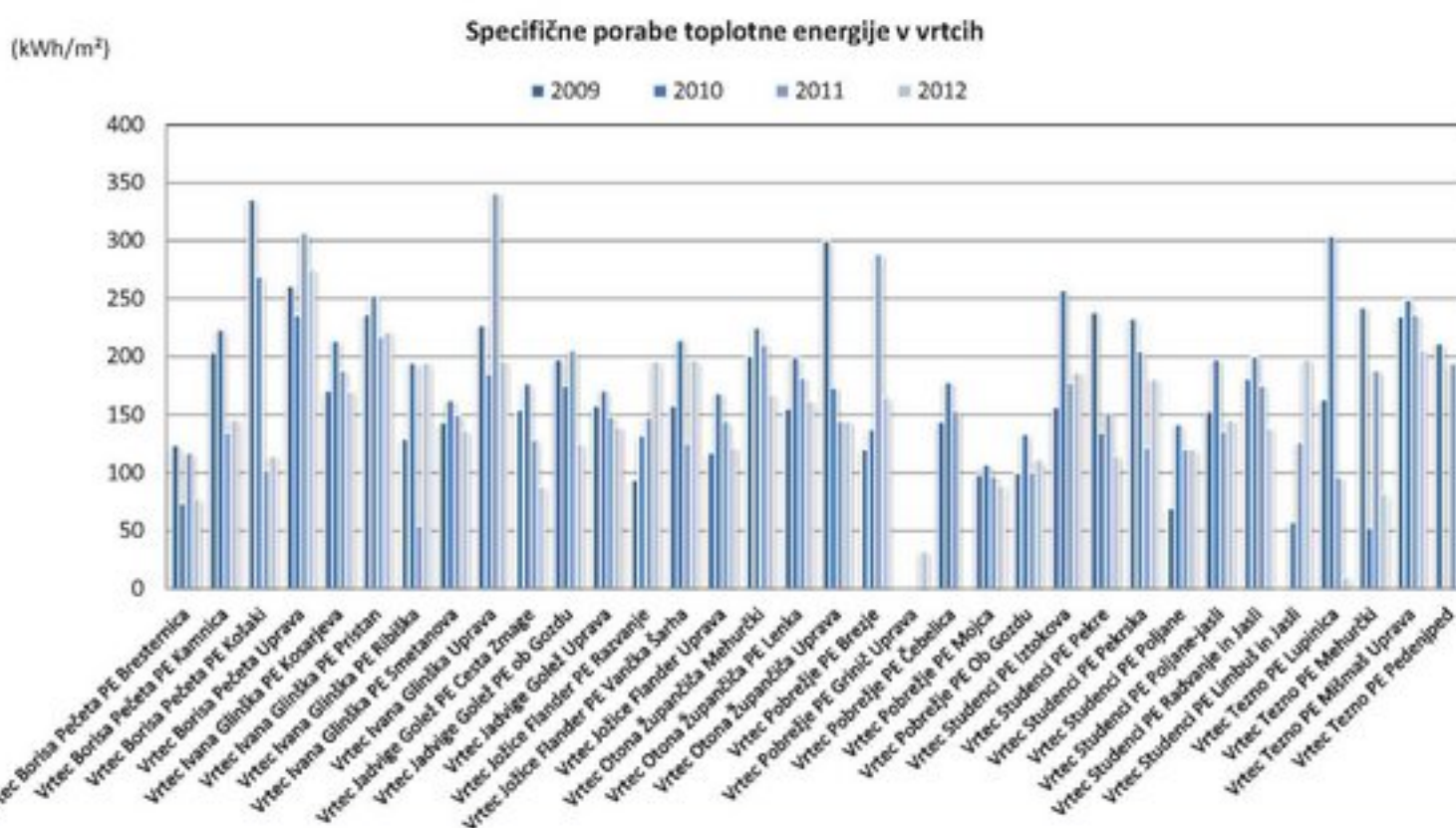
Slika 3: Emisije CO₂ zaradi ogrevanja in rabe električne energije v vrtcih, šolah in upravnih stavbah MOM po letih v tonah.

Energetska učinkovitost stavb se indikatorsko predstavlja v obliki specifične porabe energije na enoto površine ali porabe energije glede na število uporabnikov stavbe v enem letu. Tako pripravljene indikatorji izkazujejo fizične lastnosti stavbe (izolacijo, stanje stavbnega pohištva) in ravnanje uporabnikov z energijo. V skladu z energetske izkaznice so stavbe glede na specifično porabo energije na enoto površine (m²) tudi razdeljene v energetske razrede, od razreda A do razreda G, pri čemer razred A pomeni najmanj potratno stavbo oziroma energetsko učinkovito (pasivno oziroma nizko energijsko stavbo), s specifično porabo energije do 25 kWh/m² na leto in razred G potratno stavbo s porabo do 300 kWh/m². V koliko te podatke pretvorimo v porabo kurilnega olja, to pomeni, da varčna stavba porabi le 2,5 L kurilnega olja na m² ogrevalne površine na leto, potratna pa do 30 L. Tudi pri razmerju stroškov lahko ugotovimo, da je lahko strošek za ogrevanje v varčni stavbi do 15 krat nižji kot v potratnih stavbah.

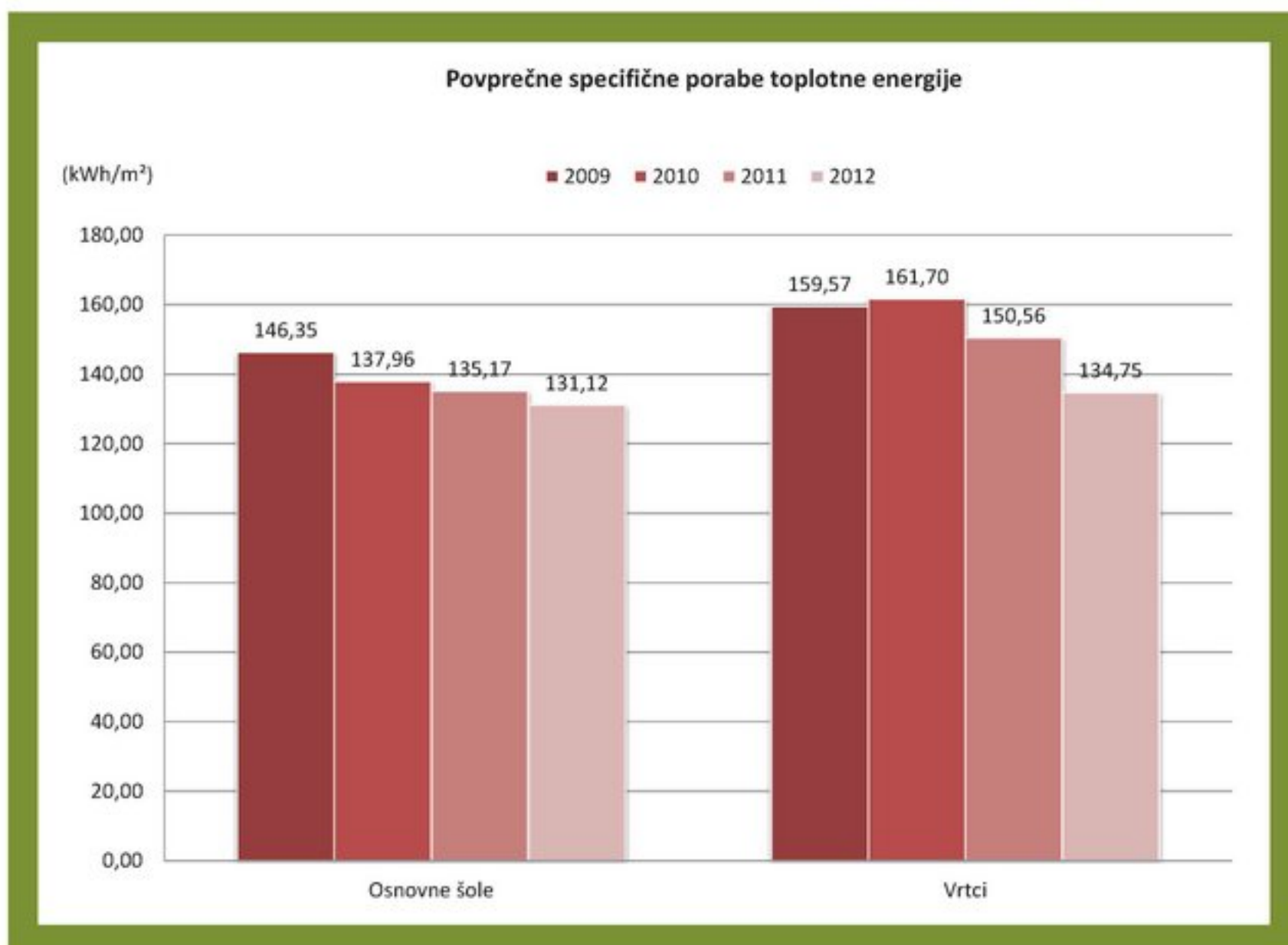
Slika 4: Specifične porabe toplotne energije v šolah po letih v kWh/m²

Slika 5: Specifične porabe toplotne energije v vrtcih po letih v kWh/m²

CILJI

Slika 6: Povprečne specifične porabe toplotne energije v šolah in vrtcih po letih v kWh/m²

Iz Slik 4, 5 in 6 je razvidno, da specifične porabe toplotne energije v šolah in vrtcih padajo in so bile v letu 2012 glede na leto 2011 nižje za 2,99 % v šolah in za 10,50 % v vrtcih. Vrtci imajo zaradi karakteristik gradnje (predvsem montažna gradnja 70-tih let prejšnjega stoletja) nekoliko višjo povprečno porabo kot šole. Ciljna vrednost za šole in vrtce, ki jo želimo doseči do leta 2020, je 80 kWh/m² na leto, kar je zadovoljiva poraba za stare stavbe, ki niso celovito obnovljene.

Zmanjšanje porabe energije lahko pripišemo večji ozaveščenosti uporabnikov in nekaterim ukrepom za izboljšanje energetske učinkovitosti objektov. Tako so bile za te namene v letu 2012 izvedene investicije ali investicijska vzdrževanja, ki so prikazana v Tabeli 3.

Tabela 3: Seznam investicij ali investicijskega vzdrževanja, ki prispeva k povečani energetske učinkovitosti javnih objektov v MOM v letu 2012

Tabela 3: Seznam investicij ali investicijskega vzdrževanja, ki prispeva k povečani energetske učinkovitosti javnih objektov v MOM v letu 2012

Del stavbe	Objekt	Vrsta posega	
Strehe	OŠ bratov Polančičev	Energetska obnova strehe veznega trakta	
	OŠ borcev za severno mejo	Energetska obnova strehe	
	OŠ Leona Štuklja	Energetska obnova strehe	
	Vrtec Ivana Glinška Gledališka	Energetska obnova strehe	
Stavbno pohištvo	OŠ Angela Besednjaka	Energetska obnova oken	
	OŠ Martina Konšaka	Energetska obnova oken	
	Vrtec Borisa Pečeta Tomšičeva	Zamenjava vhodnih vrat	
	Vrtec Ivana Glinška Smetanova	Zamenjava strešnih oken	
	Vrtec Ivana Glinška Ribiška	Zamenjava oken	
	Vrtec Jadvige Golež cesta Zmage	Obnova vrat v telovadnici	
	Vrtec Jožice Flander Fochova	Obnova stavbnega pohištva	
	Vrtec Jožice Flander Vančka Šarha	Obnova stavbnega pohištva	
	Vrtec Pobrežje Grinič jasli	Obnova oken	
	Vrtec Tezno Pedjenped	Obnova oken	
	Vrtec Tezno Miš maš	Obnova oken	
	Fasade	Vrtec Ivana Glinška Gledališka	Obloge fasade
	Kotlovnice	OŠ Maksa Durjave	Zamenjava kotla centralnega ogrevanja
OŠ Janka Padežnika		Izgradnja toplotne podpostaje s priključkom	
Razlagova 16 - ZPM		Izgradnja toplovodnega priključka v objektu	
Vrtec Jadvige Golež cesta Zmage		Zamenjava kotla, deloma razvoda in radiatorjev	
Vrtec Otona Župančiča Lenka		Obnova toplotne podpostaje in bojlerja	

CILJI

---

2. Nadomeščanje fosilnih goriv z OVE v javnih stavbah Mestne občine Maribor

Sanacija kotlovnice v okviru vzpostavitve pogodbenega financiranja energetskih sanacij

V letu 2012 smo spremljali delovanje kotlovnice, ki so bile sanirane po sistemu pogodbenega financiranja sanacije. Dve sta se priključili na plinovodno omrežje in ena na toplovod. V okviru priprave strokovnih gradiv za vzpostavitev sistema pogodbenega zagotavljanja toplote je bila izdelana tudi energetska okoljska študija.

Cilji projekta energetskih sanacij v okviru pogodbenega financiranja so:

- zagotovitev energetske sanacije sistemov za oskrbo s toploto,
- stroški zagotavljanja oskrbe s toploto se krijejo iz prihrankov, ki se dosežejo z energetske sanacije,
- izboljša se energetska učinkovitost kotlovnice, zmanjša se poraba energije in zmanjšajo se stroški za rabo energije,
- izboljšajo se delovni in bivanjski pogoji za uporabnike teh stavb (otroke v vrtcu, šolarje, mlade, odrasle, zaposlene),
- zmanjšajo se emisije ogljikovega dioksida zaradi rabe energije in s tem se zmanjšujejo negativnimi vplivi na okolje v mestu in se blažijo podnebne spremembe,
- zmanjšajo se emisije prašnih delcev in drugih onesnaževal, ki vplivajo na kvaliteto zraka v mestu,
- izboljša se upravljanje in vzdrževanje ogrevalnih sistemov na način, da se izboljša izvajanje ob nižanih vloženi sredstvih,
- z zamenjavo energenta (iz olja na zemeljski plin) se povečuje možnost uporabe bioplina za ogrevanje.

Ocena rabe energije za ogrevanje in emisij ogljikovega dioksida zaradi rabe energije

Energetske sanacije po sistemu javno zasebnega partnerstva so se zaključile decembra 2011. Celovita energetska revizija je bila pripravljena ob koncu leta 2012.

Primerjave med rabo energije, stroški in emisijami CO₂ v prvem letu obratovanja ne kažejo realne slike oziroma optimalnega delovanja. Strokovno tehnično stališče je, da vsak sistem potrebuje vsaj dve leti obratovanja, da lahko dobimo realne podatke o obratovanju. V prvem letu obratovanja se optimalni parametri ogrevalnega sistema nastavljajo in preverjajo. Ne glede na navedeno smo poročilo pripravili in nam bo služilo za optimiranje delovanja sistema ogrevanja in informiranje uporabnikov.

Ugotavljamo, da je stanje po energetske sanaciji kotlovnice sledeče:

- dejstvo je, da prvo leto obratovanja kaže pozitivne učinke, vendar sistemi še niso optimirani;
- skupna raba energije se je zmanjšala za 447.932 kWh na leto, glede na povprečje porabe 2008-2011;
- stroški so se znižali za 20.240 EUR glede na povprečje 2008-2011 in za 33.678 glede na zadnje leto pred sanacijo 2010; ta podatek zajema OŠ Toneta Čufarja Maribor in Andragoški zavod;
- emisije CO₂ so se zmanjšale za 103 ton;
- od predvidevanj odstopa Vrtce Jožice Flander; ugotavljamo, da so toplotno udobje in bivalni pogoji v vrtcu v skladu s standardi, kar v starem sistemu ni bilo zagotovljeno;
- obratovalni urniki in režimi so bili dogovorjeni med uporabniki in upravljavcem;
- uporabniki so z energetske sanacijami in načinom upravljanja kotlovnice zadovoljni; izboljšali so se njihovi delovni pogoji, kajti temperature v prostorih so bolj enakomerne; v vrtcu dosejajo tudi višje temperature, pred sanacijo so namreč komaj dosegali 20 ali 21 °C.

V Tabeli 4 je prikazana raba energije v prvem letu obratovanja po energetske sanaciji in primerjalno povprečna poraba v preteklih letih. Tabela 5 in Tabela 6 prikazujeta stroške za energijo in emisije CO₂ zaradi ogrevanja.

Tabela 4: Raba energije za ogrevanje OŠ Toneta Čufarja po energetske sanaciji kotlovnice

Leto	Poraba zemeljskega plina / olja	Raba energije v kWh
2012	21.287 Sm ³	202.226
Povprečje 2007-2011	45.670 L	458.572
PRIHRANEK	---	256.346

Tabela 5: Stroški za ogrevanje OŠ Toneta Čufarja po energetske sanaciji kotlovnice

Leto	Stroški v EUR
2012	19.257,58
Povprečje 2008-2011	33.575,39
PRIHRANEK	14.317,80

Podatki kažejo, da je prihranek pri stroških za ogrevanje 42 %.

Tabela 6: Emisije CO₂ zaradi ogrevanja OŠ Toneta Čufarja po energetske sanaciji kotlovnice

Leto	Emisije CO ₂ v tonah
2012	40
Povprečje 2008-2011	122
ZNIŽANJE EMISIJ CO₂	82

Podatki kažejo, da je znižanje emisij CO₂ zaradi ogrevanja 67,2 %.

Slika 7: Nova kotlovnica v OŠ Toneta Čufarja Maribor

V Tabeli 7 je prikazana raba energije v prvem letu obratovanja po energetske sanaciji in primerjalno povprečna poraba v preteklih letih. Tabela 8 in Tabela 9 prikazujeta stroške za energijo in emisije CO₂ zaradi ogrevanja.

Tabela 7: Raba energije za ogrevanje Andragoškega zavoda po energetske sanaciji kotlovnice

Leto	Poraba zemeljskega plina	Raba energije v kWh
2012	12.604	119.738
Povprečje 2008-2011	---	277.832
PRIHRANEK		158.016

Podatki kažejo, da je prihranek v rabi energije 56,87 %.

Tabela 8: Stroški za ogrevanje Andragoškega zavoda po energetske sanaciji kotlovnice

Leto	STROŠKI v EUR
2012	11.622
Povprečje 2008-2011	17.545
PRIHRANEK	5.923

Podatki kažejo, da je prihranek pri stroških za ogrevanje 33,75 %.

Tabela 9: Emisije CO₂ zaradi ogrevanja Andragoškega zavoda po energetske sanaciji kotlovnice

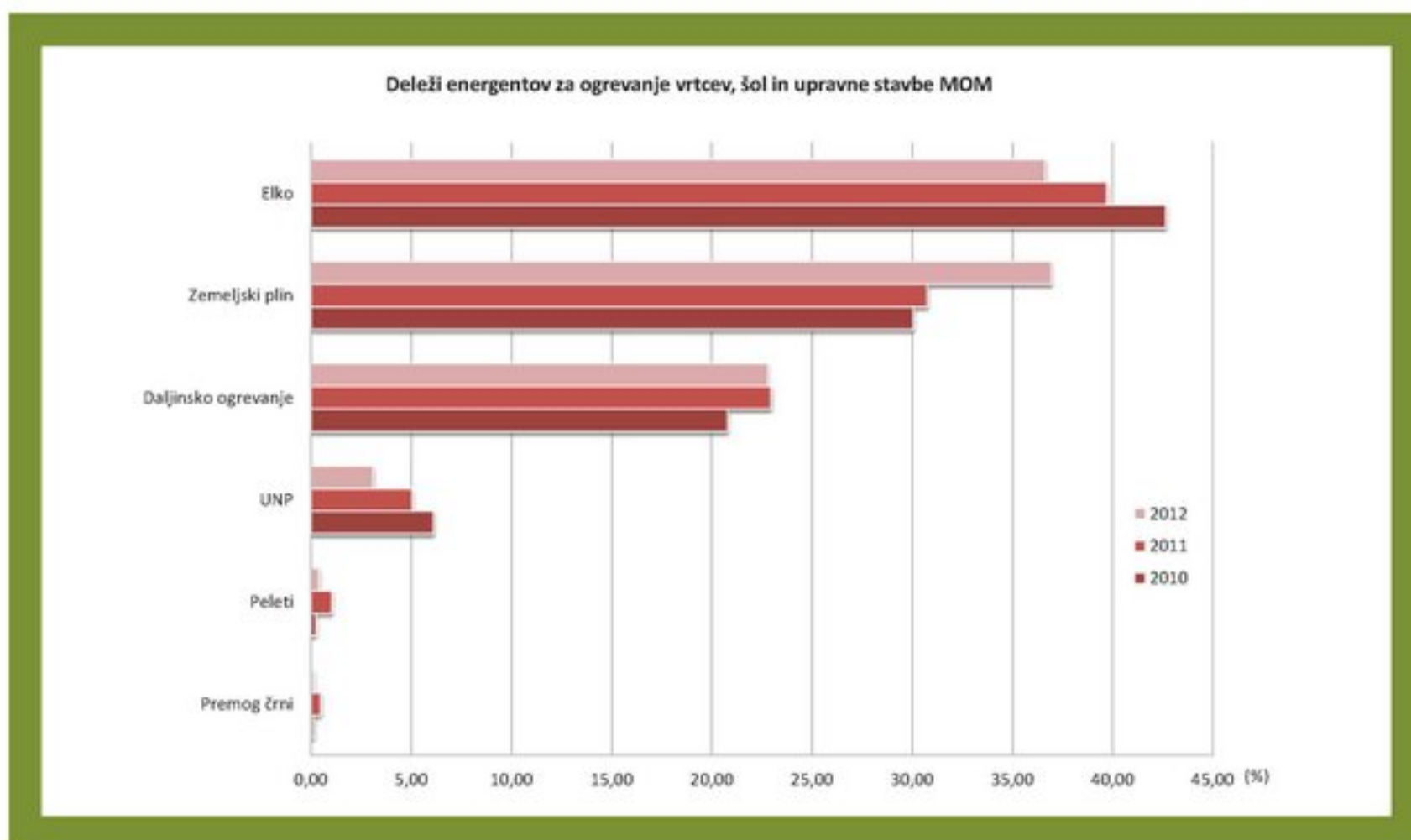
Leto	Emisije CO ₂ v tonah
2012	24
Povprečje 2008-2011	69
PRIHRANEK	45

Podatki kažejo, da je znižanje emisij CO₂ zaradi ogrevanja 65,21 %.

Iz navedenega sklepamo, da je cilj sanacij dosežen, vendar je potrebno celovito delovanje kotlovnice in sistem ogrevanja še optimirati. Zato smo predlagali, da se v prostorih izvedejo meritve temperature. Preveriti je potrebno obratovalne urnike in poiskati morebitne možnosti za racionalizacijo. Uporabniki morajo dobiti natančna navodila o pravilnem prezračevanju prostorov.

Energetska omrežja v Mestni občini Maribor

V skladu z Lokalnim energetske konceptom je na področju rabe energentov v mestu prioriteta priključitev na toplovodno in plinovodno omrežje. V tem trenutku s tem ne zagotavljamo rabo obnovljivih virov energije. Sta pa obe omrežji velik potencial v kolikor bomo v regiji pričeli proizvajati bioplino in izkoriščati energijo, pridobljeno iz odpadkov. Potencial za izrabo bioplina in energije iz odpadkov je v Podravju zelo velik. S tem bo zagotovljena tudi neodvisnost od uvoza fosilnih goriv. Na Sliki 8 je prikazano razmerje med različnimi viri za ogrevanje v šolah, vrtcih in upravnih stavbah MOM. S Slike 8 je razvidno, da se umika energent kurilno olje in utekočinjen naftni plin (UNP). To sta energenta, ki sta najdražja in hkrati je uporabnik najbolj ranljiv glede sigurnosti dobave le-tega.

Slika 8 : Deleži uporabe energentov za ogrevanje vrtcev, šol in upravne stavbe MOM po letih

Tabele 10, 11 in 12 prikazujejo gibanje cene energentov, kot so jih plačevali uporabniki v javnih objektih v letih 2010, 2011 in 2012.

Tabela 10: Gibanje cen električne energije po letih in dobavitelji

	2010 (Elektro MB)		2011 (Elektro MB)		2012 (GEN-I)	
	Energija VT	Energija MT	Energija MT	Energija MT	Energija MT	Energija MT
Januar	0,10416 €	0,06127 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Februar	0,10416 €	0,06127 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Marec	0,10416 €	0,06127 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
April	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Maj	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Junij	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Julij	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Avgust	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
September	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
Oktober	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
November	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €
December	0,0773 €	0,04547 €	0,0773 €	0,04547 €	0,0821 €	0,04268 €

Tabela 11: Gibanje cen zemeljskega plina in okoljske dajatve po letih

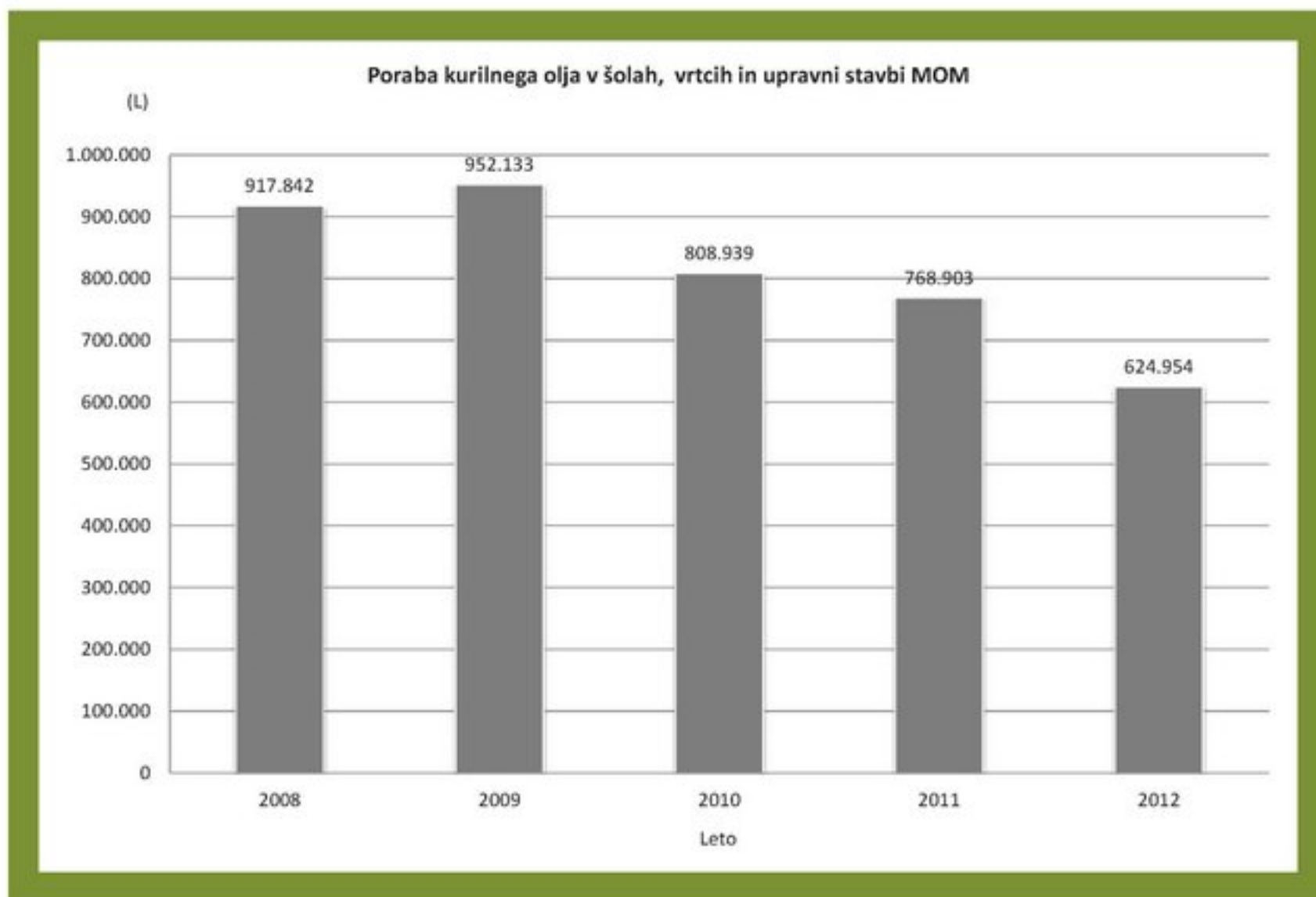
	2010		2011		2012	
	Plin	Okoljska dajatve CO ₂	Plin	Okoljska dajatve CO ₂	Plin	Okoljska dajatve CO ₂
Januar	0,3169 €	0,02375 €	0,393 €	0,02375 €	0,496 €	0,02375 €
Februar	0,3161 €	0,02375 €	0,3971 €	0,02375 €	0,5152 €	0,02375 €
Marec	0,3273 €	0,02375 €	0,3925 €	0,02375 €	0,504 €	0,02375 €
April	0,35 €	0,02375 €	0,4042 €	0,02375 €	0,5104 €	0,02375 €
Maj	0,3531 €	0,02375 €	0,4016 €	0,02375 €	0,5158 €	0,02375 €
Junij	0,3709 €	0,02375 €	0,4065 €	0,02375 €	0,5236 €	0,02375 €
Julij	0,383 €	0,02375 €	0,4355 €	0,02375 €	0,5405 €	0,02375 €
Avgust	0,3838 €	0,02375 €	0,4417 €	0,02375 €	0,5448 €	0,02375 €
September	0,3777 €	0,02375 €	0,4389 €	0,02375 €	0,5407 €	0,02375 €
Oktober	0,3817 €	0,02375 €	0,4736 €	0,02375 €	0,3998 €	0,02375 €
November	0,3649 €	0,02375 €	0,4765 €	0,02375 €	0,3998 €	0,02375 €
December	0,3758 €	0,02375 €	0,4765 €	0,02375 €	0,3998 €	0,02375 €

Tabela 12: Gibanje cen utekočinjenega naftnega plina (UNP) in okoljske dajatve po letih

	2010		2011		2012	
	Plin (litri)	UNP - Plin mesečni računi (m ³)	Plin (litri)	UNP - Plin mesečni računi (m ³)	Plin (litri)	UNP - Plin mesečni računi (m ³)
Januar	1,0871 €	2,0047 €	0,7032 €	2,6354 €	0,7488 €	2,8485 €
Februar	0,5622 €	2,1135 €	0,7032 €	2,6354 €	1,5701 €	2,8485 €
Marec	0,5964 €	2,2104 €	0,7032 €	2,2354 €	0,8427 €	3,0196 €
April	/	2,2104 €	/	2,7598 €	0,8076 €	3,0196 €
Maj	0,5878 €	2,2104 €	/	2,7598 €	/	3,0196 €
Junij	/	2,3078 €	/	2,7589 €	/	3,0196 €
Julij	/	2,3078 €	/	2,7589 €	/	3,0196 €
Avgust	/	2,3078 €	/	2,7618 €	/	3,0196 €
September	0,6128 €	2,3078 €	0,7359 €	2,7618 €	0,8075 €	3,0196 €
Oktober	0,6457 €	2,4327 €	/	2,7618 €	/	2,9372 €
November	0,6992 €	2,4327 €	0,7359 €	2,7618 €	/	2,9372 €
December	0,7032 €	2,4327 €	0,7359 €	2,8485 €	1,6152 €	2,9372 €

CILJI

Iz Slike 9 je razvidno, da se poraba kurilnega olja v stavbah Mestne občine Maribor postopoma zmanjšuje. To je direkten rezultat prenov kotlovnice, prehodov na druge energente in nižanja porabe energije v stavbah. V letu 2012 je bila tako poraba kurilnega olja za 18,72 % nižja kot v letu 2011 oziroma 34,36 % manjša kot v letu 2009.

Slika 9: Poraba kurilnega olja v šolah, vrtcih in upravni stavbi MOM po letih v L

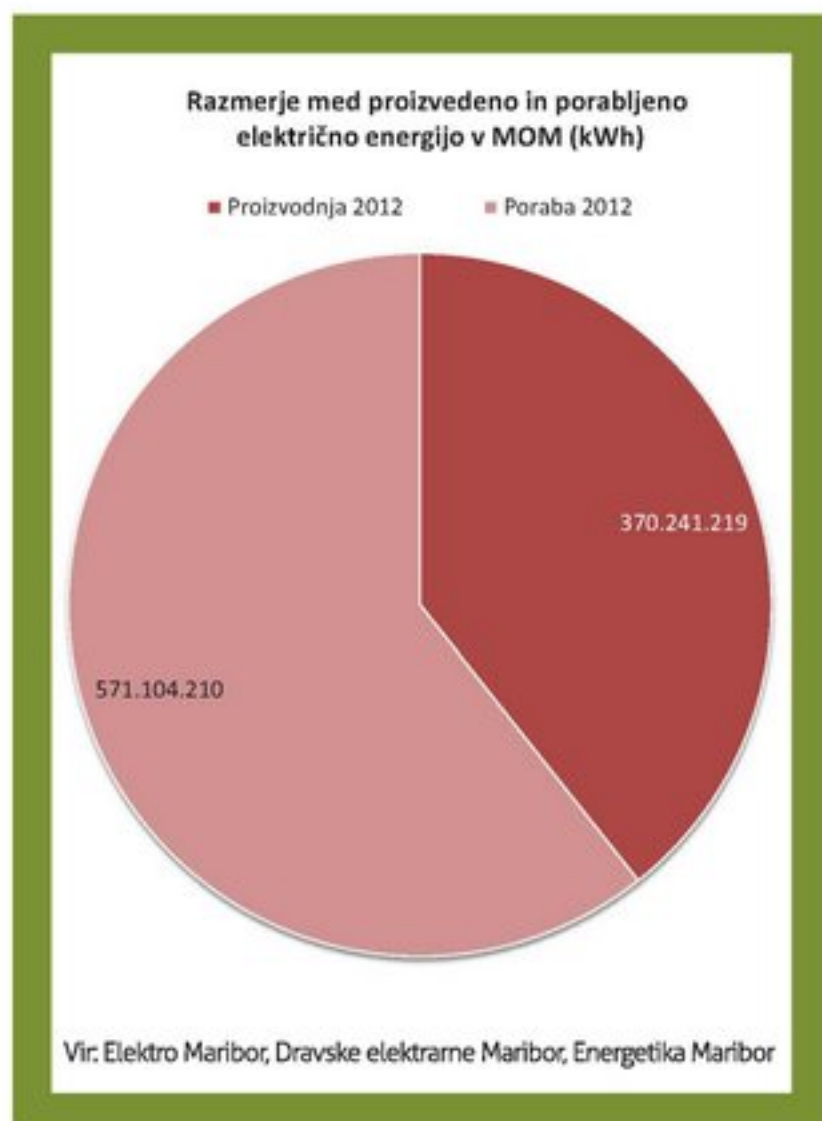

3. Ureditev področja energetike v Mestni občini Maribor 2012

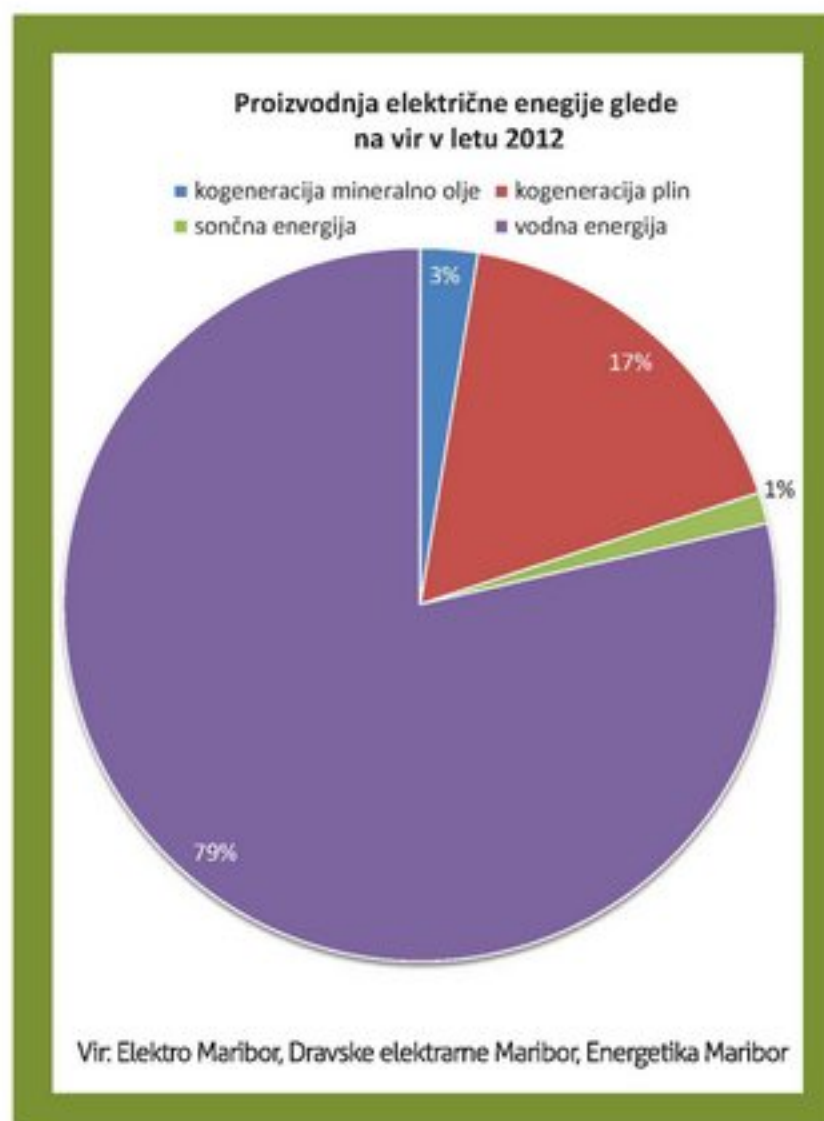
Energetska bilanca omogoča vpogled v energetske stanje celotne občine. S poznavanjem energetske bilance mesta imamo možnost, da izboljšamo energetske učinkovitost okolja in s tem zmanjšamo porabo fosilnih goriv in obenem povečamo rabo obnovljivih virov energije na dolgoročno učinkovit način. V okviru nje skušamo na območju MOM oblikovati osnovno bazo podatkov o proizvodnji in porabi vseh vrst energije.

V letu 2012 smo pripravljali zbirko podatkov za vzpostavitev baze emisij v Mestni občini Maribor. Sodelovali smo s številnimi akterji na tem področju. Podatke smo pričeli zbirati že konec leta 2012. Za pomoč smo tako kot v letu 2010 prosili nekatera podjetja v mestu Maribor, katerih dejavnost se navezuje na porabo energije v mestu Maribor. S pomočjo teh in še drugih podatkov smo pripravili strokovne podlage, ki bodo služile tudi za novelacijo energetske karte Maribora v letu 2013.

ELEKTRIČNA ENERGIJA

Slika 10: Razmerje med proizvedeno in porabljeno električno energijo v MOM v letu 2012 v kWh

Slika 11: Proizvodnja električne energije v deležih glede na vir energije v letu 2012

Slika 10 prikazuje razmerje med proizvedeno in porabljeno električno energijo v MOM. Razvidno je, da mesto Maribor porabi 1,54 krat več električne energije kot je proizvede.

Tabela 13 prikazuje različne vire za proizvodnjo električne energije v letu 2010, 2011 in 2012. Proizvodnja električne energije se je v letu 2012 glede na leto 2011 povečala za 10,21 %. Nižja je bila poraba električne energije, in sicer za 4,8 %. V Mariboru 80 % vse proizvedene električne energije pridobimo iz obnovljivih virov energije. Kot je razvidno iz Slike 11 predstavlja vodna energija 79 % v bilanci virov za proizvodnjo električne energije, 1 % predstavlja sonce.

Tabela 13: Proizvodni viri in proizvodnja električne energije (v kWh) za območje MOM v letih 2010, 2011 in 2012

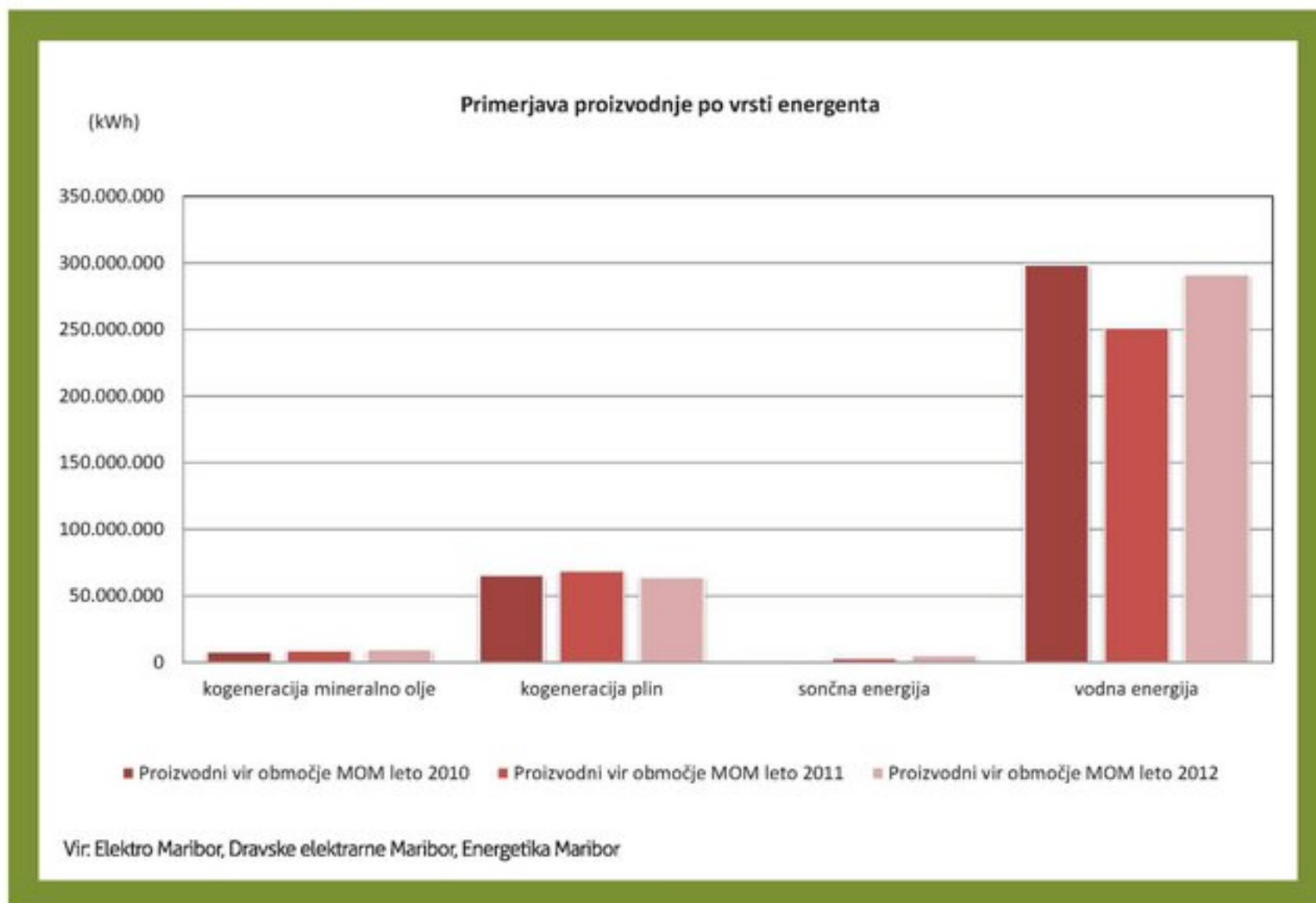
Proizvodni vir	2010 (v kWh)	2011 (v kWh)	2012 (v kWh)
Kogeneracija mineralno olje	8.068.368	8.949.864	9.638.833
Kogeneracija plin	65.321.939	68.723.789	64.143.585
Sončna energija	336.294	3.268.856	5.268.488
Vodna energija	298.778.471	251.491.138	291.190.313
SKUPAJ	372.505.072	332.433.647	370.241.219

Iz Tabele 14 je razvidno, da ima Maribor v bilanci električne energije 51,91 % porabljene električne energije proizvedene iz obnovljivih virov energije. V letu 2011 je bil ta delež 43,59 %. Obnovljivi viri so poleg vodne energije še sončna energija in kogeneracijske enote. Kot je razvidno iz Slike 12, je velika večina proizvodnje električne energije temelječa na energetskega potencialu reke Drave. Naslednji največji vir je zemeljski plin, ki pa ni lokalnega izvora. Ostali viri energije so manjšega pomena.

Tabela 15 prikazuje vrste porabnikov električne energije v občini in količine porabljene energije. Skupine končnih odjemalcev so definirane v skladu z 9. členom Splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije. Gospodinjski odjemalci so fizične osebe, ki električno energijo uporabljajo v gospodinjske namene. Med ostale odjemalce sodijo storitvene, proizvodne in druge dejavnosti. V letu 2012 je gospodinjski odjem predstavljal 31 %, javna razsvetljava 2% in ostali odjem 67 % vse porabljene električne energije v mestu.

Tabela 14: Razmerje med proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in porabo v MOM v 2010, 2011 in 2012 ter emisije CO₂ zaradi rabe električne energije

Poraba in proizvodnja obnovljive električne energije	2010		2011		2012	
	kWh	Emisije CO ₂ (t)	kWh	Emisije CO ₂ (t)	kWh	Emisije CO ₂ (t)
Poraba	578.876.307	386.110	584.441.986	389.823	571.104.210	380.927
Proizvodnja	299.114.765		254.759.994		296.458.801	
Delež obnovljive el. en. (%)	51,67		43,59		51,91	

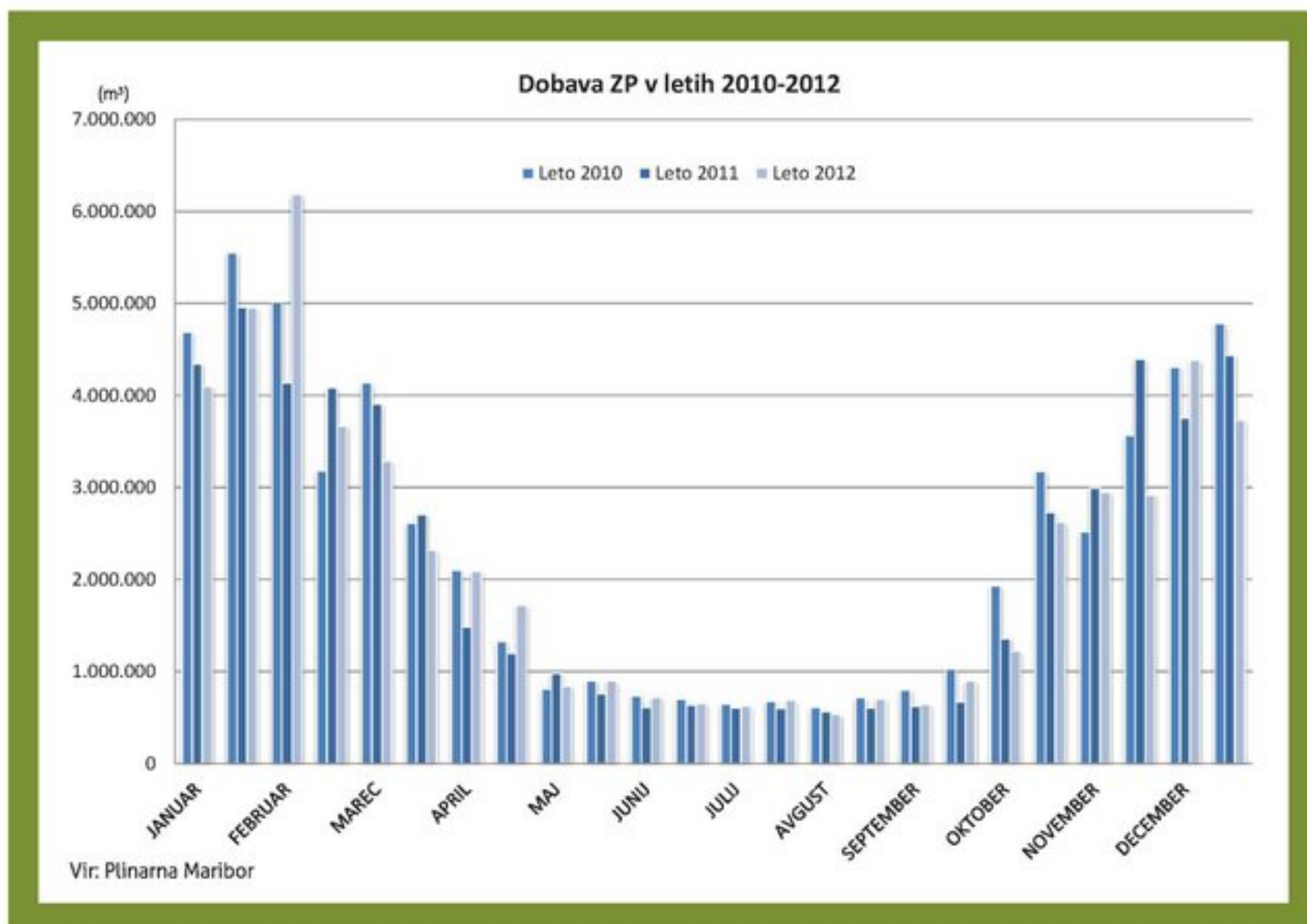
Slika 12: Primerjava količin proizvedene električne energije glede na primarni vir energije v letih 2010, 2011 in 2012

Tabela 15: Poraba električne energije in emisije CO₂ zaradi rabe električne energije v MOM v letih 2010, 2011 in 2012 po vrsti odjemalcev

Poraba po odjemalcih v kWh	2010			2011			2012		
	kWh	Emisije CO ₂ (t)	%	kWh	Emisije CO ₂ (t)	%	kWh	Emisije CO ₂ (t)	%
Javna razsvetljava	11.008.849	7.303	2	10.736.907	7.162	2	10.948.528	7.303	2
Gospodinski odjem 123	185.764.016	123.905	32	184.560.966	123.102	32	178.308.357	118.932	31
Odjem na SN	224.722.682	149.890	39	236.274.683	157.595	40	235.245.725	156.909	41
Ostali odjem brez merjenja	53.430.391	35.638	9	51.557.361	34.389	9	50.156.487	33.454	9
Ostali odjem z merjenjem	103.950.369	69.335	18	101.312.069	67.575	17	96.445.113	64.329	17

ZEMELJSKI PLIN

Slika 13: Dobava zemeljskega plina v Mariboru v polmesečnih intervalih

Slika 13 prikazuje gibanje porabe zemeljskega plina v MOM po polmesečnih intervalih. V Tabeli 16 so prikazane količine zemeljskega plina v letih 2010, 2011 in 2012 ter emisije zaradi zgorevanja plina.

Tabela 16: Primerjave med porabami zemeljskega plina in proizvedenimi emisijami CO₂ zaradi zgorevanja zemeljskega plina v letih 2010, 2011 in 2012

Leto	Poraba v m ³	Poraba v kWh	Emisije CO ₂ v t
2010	56.524.366	536.981.477	105.701
2011	53.159.392	505.014.224	99.408
2012	53.340.693	506.736.584	99.747

Plinovodno omrežje Mestne občine Maribor, ki ga ima v upravljanju Plinarna Maribor, je eden glavnih virov oskrbe mesta z energijo. Skupna dolžina tega plinovodnega omrežja na področju MOM znaša 207,87 km. Iz skupne porabe plina iz Tabele 16 je razvidno, da se je le-ta v letu 2012 glede na leto

2010 znižala za 5,6 %. V letu 2012 smo porabili 506 GWh energije iz zemeljskega plina. Ker se število priključkov ne zmanjšuje lahko sklepamo, da so porabniki bolj energetske učinkoviti. Del zmanjšane porabe pa je posledica zmanjšanja ekonomske aktivnosti proizvodnega sektorja zaradi ekonomske krize.

Zemeljski plin (ZP) ima v Sloveniji tradicijo energenta za ogrevanje. Prednost te enostavne vloge ZP je samo v širjenju infrastrukture, ki dosega zadovoljivo raven pokritja. Res je ZP fosilno gorivo, ki zaradi negativnih vplivov na okolje, dolgoročne zanesljivosti in konkurenčnosti, v zadnjih letih dobiva predvsem negativen prizvok. Vendar je potrebno poudariti, da ima ZP v primerjavi z nafto številne prednosti. Najpomembnejša je ta, da predstavlja enostaven prehod v nizkoogljico družbo. Je most v uporabo bioplina oziroma biometana, ki je obnovljiv vir energije. Je tudi most v uporabo vodika, kot energije prihodnosti. Na te prednosti smo v Sloveniji pozabili in zato na tem področju močno zaostajamo za energetske naprednimi državami kot so Nemčija, Švedska, Avstrija.

DALJINSKO OGREVANJE

Tabela 17 prikazuje podatke o porabljeni toploti iz sistema daljinskega ogrevanja v letih 2009, 2010, 2011 in 2012.

Tabela 17: Podatki o porabljeni toploti v sistemu daljinskega ogrevanja za ogrevanje stanovanj (vir: Energetika Maribor)

Leto	Število stanovanj	Ogrevalna površina (m ²)	Specifična poraba toplote (kWh/m ²)
2008	10.822	567.718	-
2009	11.014	584.716	-
2010	11.014	584.560	134
2011	11.608	614.532	113
2012	11.610	613.492	97,9

Tabela 18: Podatki o sistemu daljinskega ogrevanja (vir: Energetika Maribor)

	Enota	Leto		
		2010	2011	2012
Gospodinjiski odjem	MWh	78.754	69.309	60.005
Ostali odjem	MWh	33.945	35.954	34.625
Toplota skupaj	MWh	112.699	105.254	94.630
Letna povprečna izguba v vročevodnem omrežju	%	7	9	11
Srednja celoletna dnevna temperatura	°C	11	11	11,7
Srednja dnevna temperatura ogrevalnih dni	°C	6	4	5,2

Tabeli 17 in 18 kažeta, da poraba toplote iz sistema daljinskega ogrevanja upada. V sektorju stanovanj je zaradi energetskih sanacij in namestitve sistemov za obračunavanje porabe toplote glede na dejansko porabo zaznati upad porabe toplote.

PORABA KURILNEGA OLJA V VELIKIH KOTLOVNICAH

Pri pripravi podatkov za energetska bilanco je zelo težko pridobiti podatke o rabi kurilnega olja. Tako so kurilnice, ki rabijo zemeljski plin ali daljinsko toploto, zajete v podatkih, ki jih dobimo od dobaviteljev. Podatke o prodaji oziroma nakupu kurilnega olja za velike kotlovnice smo pridobili s strani upravljavcev večstanovanjskih stavb s pomočjo vprašalnikov. Zato je tudi zanesljivost teh podatkov manjša. Pridobili smo podatke za 30 velikih kotlovnice, katerih skupna ogrevalna površina je bila v letu 2011 227.662 m². V letu 2011 so porabile 3.462.893 L kurilnega olja in proizvedle 9.003 t emisij CO₂.

V letu 2012 je bila skupna ogrevana površina prostorov, ki so se ogrevali preko skupnih kotlovnice, ki uporabljajo kurilno olje 214.442 m². Poraba kurilnega olja je v letu 2012 znašala 2.828.734 L. Skupno smo z rabo kurilnega olja v obravnavanih večjih kotlovnice v mestu v letu 2012 proizvedli 7.355 t emisij CO₂. Glede na podatke v letu 2011 vidimo, da se je poraba kurilnega olja zmanjšala predvsem zaradi zamenjave energentov v dveh kotlovnice. Ker se kurilno olje nabavlja v intervalih, je del odstopanj možno pripisati tudi temu. Bolj natančna analiza bo možna v prihodnjem letu, ko bomo imeli serijo vsaj treh podatkov, iz katerih je nato možno sklepati o dejanski količini zmanjšanja porabe.

Celotna bilanca končne rabe energije v Mariboru

V Tabeli 19 je prikazana preračunana poraba energije v mestu glede na vir. Podatki za plin in električno energijo so merjeni, del podatkov za kurilno olje je merjenih, del je preračunanih glede na povprečne porabe v gospodinjstvu. Prav tako so ocenjeni podatki za porabo energije iz trdih goriv (lesna biomasa in premog). Nekateri zbrani podatki niso povsem natančni, vendar so dokaj dobra slika stanja rabe energije in emisij CO₂ v mestu. V prihodnjih letih bomo sistem pridobivanja podatkov nadgrajevali in izboljšali tudi njihovo natančnost.

Tabela 19: Končna raba energije v mestu Maribor in emisije CO₂ zaradi rabe energije

Končna raba energije	GWh	Delež (%)	Proizveden CO ₂ (t)
V prometu**	1149	43,75	298.869
V lokalnem avtobusnem prometu	12	0,46	3.077
Električna energija	571	21,74	380.927
Zemeljski plin	507	19,31	99.747
Daljinsko ogrevanje	95	3,62	31.350
Kurilno olje – mala kurišča*	181	6,89	62.365
Kurilno olje – velika kurišča	28	1,07	7.355
Trda goriva*	83	3,16	5.478
SKUPAJ	2626	100	889.168

*Podatki za leto 2010 (vir: PMinter)

**Podatki za leto 2011

Iz Tabele 19 je razvidno, da Maribor porabi 2.626 GWh energije in proizvede 889.168 ton emisij CO₂. Največ energije porabimo v prometu, kar 44 %, sledi delež električne energije, 22 % in še vedno porabimo 8 % kurilnega olja.

Glede na podatke Energetske bilance Slovenije za leto 2012 je predvidena poraba v Sloveniji 60.444 GWh. Pri primerjavi porabe na prebivalca je v Sloveniji to 29,4 MWh, v Mariboru pa 23,5 MWh. Deleži posameznih segmentov končne rabe energije so primerljivi s podatki za Slovenijo. V Mariboru smo tako v letu 2012 proizvedli 7,97 t emisij CO₂ na občana.

4. Povečanje energetske učinkovitosti in izrabe obnovljivih virov energije v sektorju stanovanj

V letu 2012 smo v Energap nadaljevali v smeri informiranja in izobraževanja gospodinjstev o učinkoviti rabi energije in o rabi obnovljivih virov energije. Občanom smo nudili tudi pomoč pri svetovanju v zvezi z javnima razpisoma za pridobitev kreditov in nepovratnih sredstev za investicije v URE in OVE s strani Eko sklada.

Ekološki sklad nam je posredoval podatke o številu izvedenih vgradnjah toplotnih črpalk, kurilnih naprav za centralno ogrevanje na lesno biomaso in vgradnjah solarnih ogrevalnih sistemih v gospodinjstvih na področju mesta Maribor v letih 2010, 2011 in 2012.

Podatki za MOM se nanašajo samo na realizirane naložbe (za katere je bila nakazana subvencija) na podlagi vlog, ki so jih na Ekološki sklad poslala gospodinjstva. Subvencije za vgradnjo toplotnih črpalk vseh vrst, so se pričele dodeljevati šele v letu 2010. Pred tem so bile predmet subvencij le nekatere vrste (voda-voda in zemlja-voda, pod pogojem celovite obnove stanovanjske hiše).

Tabela 20: Število izvedenih naložb na podlagi izplačanih nepovratnih sredstev Eko sklada v letih 2010, 2011 in 2012 v MOM

Opis naložbe	Število gospodinjstev v MOM v letu 2010	Število gospodinjstev v MOM v letu 2011	Število gospodinjstev v MOM v letu 2012
Kotel na lesno biomaso – peleti	1	8	48
Kotel na lesno biomaso – polena	1	3	15
Vgradnja ploščatih sončnih kolektorjev	16	25	37
Vgradnja vakuumskih sončnih kolektorjev	8	11	13
Vgradnja toplotne črpalke (sistem voda-voda)	1	3	5
Vgradnja toplotne črpalke (sistem zemlja-voda)	5	11	7
Vgradnja toplotne črpalke (sistem zrak-voda>3,6)	1	10	43
Vgradnja toplotne črpalke (sistem zrak-voda - razred 1)	/	12	50
Vgradnja toplotne črpalke (sistem zrak-voda-sanitarna voda)	/	27	66
SKUPAJ	33	110	284

Podatki v Tabeli 20 kažejo, da občani Maribora vsako leto bolj aktivno črpajo nepovratna finančna sredstva s strani Ekološkega sklada RS. V kolikor povzamemo, da povprečno gospodinjstvo porabi za ogrevanje 2000 L kurilnega olja, lahko iz podatkov v Tabeli 20 predpostavimo, da so aktivnosti v gospodinjstvih v Mariboru prispevale k zmanjšanju porabe kurilnega olja za okoli 468.000 L in za okoli 1200 ton zmanjšale emisije CO₂ v mestu. V izračunu so bile upoštevane vse investicije razen solarnih kolektorjev, ki so v večini primerov namenjeni pripravi tople vode.

Tabela 21: Število izvedenih naložb na podlagi kreditov Eko sklada v letu 2010, 2011 in 2012 v MOM

Opis naložbe - kreditiranja	Število gospodinjstev v MOM v letu 2010	Število gospodinjstev v MOM v letu 2011	Število gospodinjstev v MOM v letu 2012
Sončni kolektorji	3	1	3
Toplotne črpalke	2	/	15
Kotlovnice na fosilna goriva	2	3	2
Kotlovnica na biomaso	/	2	4
Prezračevanje z rekuperacijo	2	1	/
Toplotna izolacija fasade	13	1	2
Toplotna izolacija strehe	4	1	1
Toplotna izolacija temeljev in poda	/	1	/
Zamenjava – oken, vrat	24	2	2
Gradnja in nakup NE in PH st. objektov	/	/	2

Tabela 22 : Število naložb v večstanovanjske objekte v letih 2010, 2011 in 2012 v MOM

Opis naložbe – subvencije Eko sklada za večstanovanjske objekte	2010	2011	2012
Toplotna izolacija fasade	15	84	102
Vgradnja zunanjega stavbnega pohištva	6	14	2
Sistem delitve stroškov za toploto - delilniki	/	2	14
Toplotna izolacija strehe	/	14	25
Vgradnja termo. ventilov in hidr. uravnotež. ogrev. sistemov	/	3	17

Na podlagi podatkov Eko sklada (Tabela 22) je razvidno, da se število naložb v večstanovanjske objekte v Mariboru iz leta v leto povečuje.

V Energap smo skozi vso leto 2012 nudili tudi brezplačna energetska svetovanja za občane osebno ali po telefonu. Občani so želeli nasvete in informacije o:

- energetske varčni gradnji ali obnovi stanovanjskih objektov,
- obnovi ogrevalnih sistemov,
- možnostih sofinanciranja in pridobitve kreditov za izvajanje ukrepov na področju OVE in URE,
- investicijah v toplotne črpalke,
- vgradnjah oziroma o menjavi stavbnega pohištva,
- vgradnjah kurilnih naprav za centralno ogrevanje na lesno biomaso,
- vgradnjah solarnih ogrevalnih sistemih,
- nakupih varčne bele tehnike itd.

CILJI

Konec leta 2012 smo brezplačna energetska svetovanja pripravili tudi v treh občinah Podravja. Izvedli smo jih v občini Ruše, v občini Miklavž na Dravskem polju in v občini Poljčane. Svetovanja smo pripravili za vse občane njihovih občin. Občanom sta bila na voljo dva energetska svetovalca v okviru dveh različnih datumov, ki jih je potrdila vsaka izmed teh občin. Energetska agencija za Podravje bo z energetske svetovanji nadaljevala tudi v letu 2013, saj lahko na njih občani dobijo neposredne, takojšnje odgovore na svoja vprašanja.

Slika 14: Energetska svetovanja po občinah v letu 2012

Pri svetovanjih za občane sodelujemo tudi z energetske svetovalci, ki delujejo v okviru nacionalne mreže ENSVET, ki jo financira Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Svetovanja potekajo v prostorih svetovalne pisarne na Grajski ulici 7, kjer lahko občani dobijo brezplačna svetovanja in informacije.

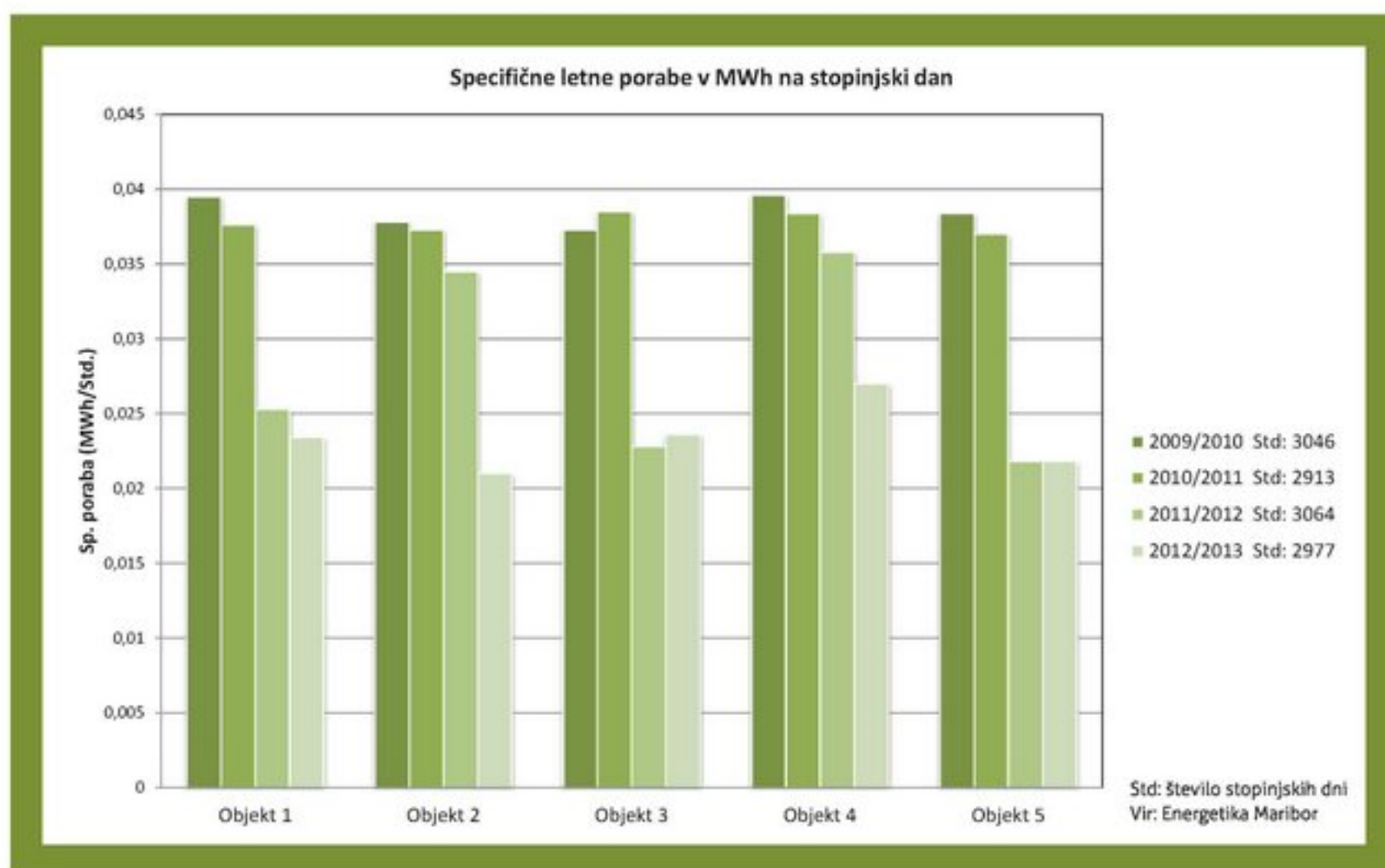
V letu 2012 je bilo opravljenih preko 350 telefonskih in osebnih svetovanj s strani Energap in 240 svetovanj pri energetske svetovalcih.

BREZPLAČNO ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE
SVETOVANJE, INFORMIRANJE in NAROČANJE PO TELEFONU
vsak delavnik med 8.00 in 15.00 uro
na telefonski številki (02) 234 23 63

Slika 15 kaže specifično letno porabo toplote v odvisnosti od števila stopinjskih dni za pet identičnih večstanovanjskih stavb, ki so priključene na daljinsko ogrevanje. Število stopinjskih dni odraža kako hladno je bilo leto, večje število stopinjskih dni pomeni bolj hladno leto. Iz slike je lepo razvidno v katerem letu so na posamezni stavbi dodatno izolirali fasado, saj se je poraba toplote za ogrevanje po obnovi fasade občutno znižala, v primeru objekta 5 celo za 41 %.

Slika 15: Primer specifične porabe toplotne energije v petih večstanovanjskih stavbah

PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE V GOSPODINJSTVIH

Kot kažejo podatki v Tabeli 23 je v letu 2012 ponovno zaznati upad rabe električne energije, in sicer za 6252 MWh glede na leto 2011, oziroma 3,39 %. V letu 2012 je bila v Mariboru povprečna poraba električne energije pri gospodinjstvih 1596 kWh na prebivalca. Vsak občan Maribora je zaradi rabe električne energije v gospodinjstvih proizvedel 1065 kg emisij CO₂.

Tabela 23: Poraba električne energije in emisije CO₂ zaradi rabe električne energije v gospodinjstvih v MOM v 2010, 2011 in 2012

Poraba	2010		2011		2012	
	kWh	Emisije CO ₂ v tonah	kWh	Emisije CO ₂ v tonah	kWh	Emisije CO ₂ v tonah
Gospodinski odjem 123	185.764.016	123.905	184.560.966	123.102	178.308.357	118.932

5. Učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije v podjetjih

Zanimanje za izboljšanje energetske učinkovitosti med štajerskimi podjetji je malo. Nekaj podjetij je sicer zelo aktivnih, žal pa številna še vedno ne vidijo razvojne priložnosti na področju energije. Običajno uspešno podjetje zelo hitro ugotovi, da energija pomeni stroške in da učinkovita raba in obnovljivi viri predstavljajo za podjetje na eni strani varčevanje in na drugi lastno promocijo. Žal pa se mora večina podjetij trenutno ukvarjati z gospodarsko krizo, zato razvojne aktivnosti v smeri trajnostnega razvoja stojijo.

Kljub temu stanju so bila tudi v letu 2012 v program dela Energetske agencije za Podravje vključena zasebna podjetja v proizvodnem sektorju. Sodelovali smo z gospodarskimi in obrtnimi zbornicami ter združenji. Izvajali smo izobraževalne delavnice in pilotne projekte. Podjetjem smo skušali, glede na dobro vzpostavljene mednarodne stike, zagotoviti kakovostne in kvalitetne informacije o stanju na področju energije v primerjalnih dejavnostih v drugih državah EU in po svetu.

Številne aktivnosti so bile izvedene za dvig ozaveščenosti podjetij na področju uvajanja standarda SIS EN 16001:2009 Sistem upravljanja z energijo.

Splošni cilj tega evropskega standarda je pomoč organizacijam pri vzpostavitvi potrebnih sistemov in postopkov za izboljšanje energetske učinkovitosti. S tem bi prek sistematičnega upravljanja z energijo zmanjšali stroške in emisije toplogrednih plinov. Ta standard določa zahteve za sistem upravljanja z energijo, ki organizaciji omogoča razvoj ter uvajanje politike in okvirnih ciljev, ki upoštevajo zakonske zahteve in informacije o pomembnih energetskih vidikih. Namenjen je uporabi v organizacijah vseh vrst in velikosti ne glede na geografske, kulturne in družbene razmere. Ta standard velja za dejavnosti, ki jih nadzira organizacija.

Standard za sisteme upravljanja z energijo se lahko uporablja samostojno ali skupaj z drugimi sistemi upravljanja. Za preprostejšo uporabo je struktura tega standarda podobna strukturi standarda ISO 14001.

Na Sliki 16 so prikazane osnove uporabljenega pristopa. Uspeh sistema je odvisen od predanosti vseh ravni in funkcij v organizaciji, zlasti najvišjega vodstva. Tovrsten sistem organizaciji omogoča razvoj energetske politike, vzpostavitev okvirnih ciljev in postopkov za doseganje zavez politike, izvajanje potrebnih ukrepov za izboljšanje učinkovitosti delovanja ter dokazovanje skladnosti sistema z zahtevami tega evropskega standarda.

Med tem evropskim standardom, ki opisuje zahteve za sistem upravljanja z energijo organizacije in

se lahko uporablja za certifikacijo/registracijo in/ali lastno izjavo organizacije o sistemu upravljanja z energijo ter smernicami, ki ne omogočajo certifikacije in so namenjene zagotavljanju splošne pomoči organizaciji pri vzpostavljanju, uvajanju in izboljševanju sistema upravljanja z energijo, je pomembna razlika. Upravljanje z energijo vključuje širok razpon vprašanj, vključno s takšnimi, ki imajo strateške in konkurenčne posledice. Organizacija lahko prikaz uspešnega izvajanja tega evropskega standarda uporabi za zagotavljanje interesnim strankam, da ima uveden ustrezeni sistem upravljanja z energijo. Ta evropski standard temelji na metodi Plan–Do–Check–Act (PDCA), ki vključuje načrtovanje, izvajanje, nadzor in ukrepanje. Metodo PDCA je mogoče na kratko opisati, kot sledi:

- Načrtovanje: vzpostavitev okvirnih ciljev in postopkov, potrebnih za doseganje rezultatov skladno z energetske politiko organizacije;
- Izvajanje: izvajanje postopkov;
- Nadzor: spremljanje in merjenje postopkov v primerjavi z energetske politiko, okvirnimi in izvedbenimi cilji, zakonskimi obveznostmi in drugimi zahtevami, k izpolnjevanju katerih se je zavezala organizacija, ter poročanje o rezultatih;
- Ukrepanje: izvajanje ukrepov za nenehno izboljševanje učinkovitosti sistema upravljanja z energijo.

Slika 16: Model sistema upravljanja z energijo v okviru tega standarda (vir: SIS EN 16001, Slovenski institut za standardizacijo)

Podjetja, energija, emisije CO₂ in gospodarska kriza

Skrb za okolje, podnebne spremembe in varčevanje z energijo so besede, ki se v zadnjem času največkrat pojavljajo tako v časopisih kot v strokovni literaturi. Evropska unija, država in občine pripravljajo strategije in programe, kako ustvariti pogoje za trajnosten razvoj. Veliko breme doseganja ciljev si nalaga javni sektor, ki bo denar lahko zagotavljal preko proračunov. Nezanemarljiv delež odgovornosti in obveznosti je naložen tudi podjetjem, ki pa za reševanje te problematike žal nimajo na voljo v naprej določenih finančnih sredstev. Zaradi izpostavljenosti trgu podjetja tudi nimajo dovolj časovnih in kadrovskih kapacitet, da bi se lahko posvetila okoljskim vprašanjem, čeprav so morda ravno ta ključnega pomena za njihovo preživetje.

Svet je v letu 2008 zdrsel v finančno, nato pa še v gospodarsko krizo. Kljub skrbi za podjetja in gospodarstvo pa se moramo zavedati, da bodo posledice podnebnih sprememb imele še veliko hujše posledice na gospodarstvo in na naša življenja ter obstoj našega planeta kot finančno-gospodarska kriza, v kateri se trenutno nahajamo.

Rešitev okoljskih problemov in tudi gospodarske krize je v implementaciji strategije trajnostne energije. To pomeni varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih virov energije, kar hkrati pomeni zmanjševanje emisij CO₂. Podjetja se velikokrat ne zavedajo povezanosti rabe energije s področjem zmanjševanja in sistema trgovanja z emisijami, ki povzroča negotovost v gospodarstvu. V prvi fazi bo sistem sicer zajel predvsem velike potrošnike energije, vendar bo v prihodnjih letih v podoben sistem vključena celotna družba.

Varčevanje z energijo predstavlja tudi notranji finančni potencial podjetja in hkrati varovanje okolja. Veliko ukrepov, s katerimi bi potenciali postali očitni ali celo že uresničljivi, dejansko ne zahteva precejšnih investicij, marveč manjše denarne vložke in spremembo organizacije in razmišljanja v podjetju. Nekateri tehnični ukrepi in inovativne rešitve lahko opravijo delavci kar sami, potreben je samo razmislek o tem, kje je potencial prihranka. Gospodarjenje z energijo je za večino slovenskih podjetij še vedno nepoznano področje, čeprav prinaša poleg manjše porabe energije in manj emisij CO₂ še nižje proizvodne stroške, boljšo kvaliteto izdelkov, boljše preventivno vzdrževanje, manjšanje izgube in v kolikor pridobimo še kakšen okoljski certifikat, tudi večji prihodek. Predlogi EU za finančno pomoč podjetjem v krizi so vezana na ukrepe za zmanjšanje rabe energije, kar je dodatna motivacija podjetjem, da na tem področju resnično nekaj storijo. Zavedati se moramo dejstva, da vsak porabljen liter ali kilogram kurilnega olja ali nafte in kWh električne energije povzročajo emisije CO₂. V kakšnem energetske okoljskem stanju je naše podjetje lahko določimo s pomočjo hitre analize in priprave energetskega kazalcev. Kazalce poznamo iz številnih področij gospodarstva. Pri primerjavi energetskega kazalcev (benchmarking) se določa specifične vrednosti delovnih procesov, produktov ali storitev in

jih primerja s konkurenčno najboljšimi podjetji ali vsaj s povprečjem v panogi. Energetski kazalci so izraz energijske učinkovitosti, tj. potrebe po energiji glede na referenčno vrednost. Referenčna vrednost se lahko izrazi npr. s številom kosov nekega produkta, z neko določeno storitvijo, s količino materiala za predelavo ali z doseženim prihodkom. Tipični energetski kazalci so npr. »poraba energije na liter mleka« ali »poraba energije na tono surovega aluminija«. Energetski kazalci služijo: za primerjavo lastnega podjetja ali lastnih proizvodnih procesov z drugimi podjetji iz iste panoge, za samokontrolo, za primerjavo rezultatov v določenem časovnem razponu in pri načrtovanju, vodenju ter nadziranju delovanja podjetja. Z energetsko usmerjenim delovanjem bomo tudi lažje izvajali zakonodajne obveznosti na področju okolja.

Možnosti za uvajanje uspešnih projektov učinkovite rabe energije obstajajo v vseh proizvodnih in storitvenih podjetjih. Kot zgled lahko vzamemo pretežno tuja podjetja, ki so v njih videla priložnost za krepitev strateških prednosti, kar predstavlja veliko več kot le samo znižanje stroškov za energijo. Poslovni izzivi sodobnega poslovnega sveta temeljijo na zaznavanju in sprejemanju preudarnih in hitrih odločitev. Konkurenčnost podjetij se kaže predvsem v hitrosti in načinu spopadanja z izzivi, eni izmed njih so tudi vsako leto dražja energija in vedno bolj očitne okoljske spremembe. Večina slovenskih podjetij še vedno čaka in ima energijo za fiksni strošek zanemarljivega pomena za poslovanje podjetja, druga v tem pojavu vidijo prihajajoči trend, na katerem bodo v prihodnje gradila svoje konkurenčne prednosti. Slednja niso v zmoti, saj analitiki govorijo o pojavu šestega vala inovacij, ki bodo nasledile petega, v katerem je bil razvit internet. Strokovnjaki napovedujejo obdobje, kjer bodo strateške usmeritve uspešnih podjetij razvijale predvsem v smeri učinkovite rabe energije, OVE in tehnologij, ki spodbujajo trajnostni razvoj naše družbe.

Aktivno delo v sektorju gospodarstva

V začetku leta 2012 smo pričeli z izvajanjem aktivnosti in dejavnosti v okviru novega projekta INVOLVE. INVOLVE je projekt sofinanciran s strani Evropske komisije, programa Interreg IVC. Namen projekta je sodelovanje zasebnega sektorja z javnim sektorjem na področju upravljanja z mobilnostjo. Njegov glavni cilj pa je izboljšanje stanja na področju trajnostne mobilnosti s pomočjo izmenjave izkušenj in prenosa primerov dobrih praks. Mesto Maribor v projektu sodeluje s pilotnim projektom, ki se bo izvajal v Coni Tezno. Podjetjem želimo predstaviti možnosti, ki jih ponuja trajnostna mobilnost. To pomeni imeti zagotovljene vse potrebe po mobilnosti na ekonomsko učinkovit način, vendar ne na račun socialne in okoljske odgovornosti.

Energetska agencija za Podravje je skupaj s Poslovno proizvodno cono Tezno v mesecu septembru 2012 v okviru tega projekta pripravila delavnico z naslovom » Uporaba javnega prevoza – možnost za povečanje konkurenčnosti podjetij«. Predstavniki podjetij in drugih ustanov v Coni Tezno so se

CILJI

podrobneje seznanili s področjem trajnostne mobilnosti v podjetjih, ki postaja pomemben dejavnik delovanja v številnih uspešnih podjetjih v Avstriji, Nemčiji in skandinavskih državah. Ta podjetja se že zavedajo, da lahko področje mobilnosti zaposlenih prispeva h konkurenčnosti podjetja in prinaša priložnosti tako za delodajalce kot za zaposlene. Delavnica je odprla kar nekaj vprašanj. Denimo kako zagotoviti trajnostno mobilnost v podjetju, kako ta vpliva na okoljsko in družbeno odgovorno poslovanje in kako jo lahko vključimo v tako imenovani »zeleni marketing«. Udeležence je zanimalo tudi, kako pripraviti in izdelati mobilnostne načrte za zaposlene v podjetju in analiza podatkov o potovalnih navadah delavcev ter prometnih razmerah na območju sedeža podjetja. S strani Energap smo jim predstavili tudi prednosti dobrega načrtovanja mobilnosti zaposlenih, predloge, na kakšen način lahko podjetje zniža stroške prevoza zaposlenih ali kako lahko morda poveča prihodke. Sledili so tudi prikazi primerov dobrih praks v nekaterih podjetjih v Avstriji in Nemčiji.

Slika 17: Delavnica: »Uporaba javnega prevoza – možnost za povečanje konkurenčnosti podjetij«

Zdravo lokalno gospodarstvo in javni sektor kot gonilo energetskega razvoja

Vodenje načrtovanja in izvajanja aktivnosti na področju trajnostne energije zahteva vključevanje zasebnega sektorja, saj se s tem zagotavlja dolgoročne učinke in pozitivno smer gospodarskega razvoja.

Kot javna agencija že nekaj let rušimo stereotipe o javnem sektorju in dokazujemo, da je dobro delovanje javnega sektorja v smeri trajnostne energije in varovanja okolja lahko tudi razvojna priložnost za gospodarstvo in zasebni sektor, tudi v času gospodarske krize. Za vse akterje v regiji

Želimo pripraviti pogoje za uspešno izvajanje projektov na področju učinkovite rabe energije, rabe obnovljivih virov energije in trajnostne mobilnosti. S pomočjo mreženja institucij, organizacij, sektorjev in ljudi, preko internega komuniciranja in promocije, dvigujemo znanje in kvaliteto dela ter izvedenih storitev. S tem izboljšujemo tudi konkurenčnost naši podjetij. Kot agencija smo del mreže evropskih energetskega in to pomeni, da imamo dostop do ljudi, znanja in projektov v celotni EU, kar prenašamo v zasebni sektor. Zavedamo se namreč, da je delovanje na trgu zelo zahtevno in hkratio spremljanje razvoja strategij, zakonodaje in novih pristopov je skoraj nemogoče.

Zelo aktivno delujemo na področju zbiranja in obdelave podatkov o rabi energije, nastalih stroških in emisijah ogljikovega dioksida v sektorju energetike. Na področju energije je ažurnost in natančnost podatkov zelo pomembna. Zato imamo v javnem sektorju uvedene tako imenovane dinamične energetske izkaznice, ki vsebujejo aktualne podatke, stare največ en mesec. Na podlagi tega so pripravljene tudi akcijski načrti energetske sanacij. S tem omogočamo, da so razpisne dokumentacije za izvajanje projektov natančno pripravljene in zasebnemu sektorju omogočajo pravilno načrtovanje dela in sredstev. Še posebej je to izraženo na področju javno zasebnih partnerstev, kjer s pravilnimi podatki zasebniku omogočamo večjo sigurnost pri zagotavljanju prihrankov. Hkrati vemo, da so prihranki odvisni predvsem od ravnanja uporabnikov. Zato je ena izmed naših glavnih nalog izobraževanje in spremljanje javnega sektorja v smeri doseganja maksimalnih prihrankov. Dobro pripravljene pogodbe nato omogočajo porazdelitev odgovornosti in tveganj pravilno med oba partnerja. Za javne stavbe v Mariboru je uveden stalen energetski monitorig, ki omogoča spremljanje učinkovitosti izvedenih ukrepov. S tem dajemo potrditev in izkušnje zasebnemu partnerju ter tudi vodstvu stavb.

V regiji izvajamo eksperimentalne projekte na področju rabe OVE. Tako smo investirali v sisteme za proizvodnjo toplote preko solarnih sistemov in le te integrirali v proizvodnje procese. Informiranje in izobraževanje ter izvajanje energetskega managementa v proizvodnih podjetij nadgrajujemo s podatki iz realnih pilotnih sistemov. S tem želimo podjetjem pokazati, da smo lahko evropsko primerljivi tudi na področju OVE v industriji. Zelo pomembno je tudi področje proizvodnje in porabe bioplina. Zagovarjamo namreč stališče, da je bioplin za Slovenijo izredno pomemben, vendar samo takšen, ki ga iniciramo v omrežje zemeljskega plina in ga potem rabimo tam, kjer je to najbolj učinkovito. Takšni sistemi tudi omogočajo povezavo z razvojem tehnologij vodika. Po podatkih energetske agencije v Berlinu, je možnost mešanja določenih količin vodika z bioplino in zemeljskim plinom v obstoječem omrežju že realnost. To izkušnjo želimo prenesti tudi v Slovenijo.

CILJI

Zaradi problemov, ki jih povzroča promet, tako na področju onesnaževanja zraka in 100 % odvisnosti od fosilnih goriv, je veliko naših aktivnosti usmerjenih tudi v ta sektor. Zaradi zmanjševanja emisij prašnih delcev v okolje smo že leta 2008 pričeli s promocijo uporabe stisnjene zemeljskega plina v vozilih. Za testiranje v javnem sektorju in izobraževalne aktivnosti smo sofinancirali nabavo ekološkega vozila, ki uporablja stisnjen zemeljski plin («compressed natural gas» – CNG). V letu 2013 Maribor skupaj z Energetiko Maribor načrtuje postavitev hitre polnilne postaje in tečejo aktivnosti za zamenjave voznega parka mestnih avtobusov in javnih komunalnih podjetij. S tem bi privarčevali več kot 30 % energije in stroškov ter postali vzor tudi za zasebni sektor. Polnilnica bo namenjene tudi za uporabo za občane. Prav tako smo na področju električne mobilnosti s ključnimi akterji v regiji vzpostavili vzorčno regijo za električno mobilnost. Tako imata Elektro Maribor in Dravske elektrarne Maribor že številne polnilnice in avte.

S svojim delovanjem želimo pomagati zasebnemu sektorju, da postaja konkurenčnejši tudi zunaj slovenskih meja, in sicer z globalnimi informacijami in evropsko primerljivimi primeri dobre prakse. Zavedati se je namreč potrebno, da je sodelovanje javnega in zasebnega sektorja ključ do uspeha v lokalnem okolju in celotni državi. Okolje in podnebne spremembe so priložnost za gospodarski razvoj in nova delovna mesta. Energetika je in ostaja gonilna panoga. Finančni vidik projektov je najpomembnejši, vendar je za dolgoročno rast in uspešnost potrebno kompleksno finančno upravljanje z upoštevanjem smernic trajnostnega razvoja in nenehnega dviga znanja in kvalitete ter partnerskega povezovanja in skupnega nastopanja.

6. Povečanje osveščenosti na področjih URE in možnosti izrabe OVE vseh porabnikov energije v Mestni občini Maribor

»Brez električne energije naš svet udobja ne obstaja«. Vsakdanjost, ki jo imamo za samoumevno, je izjemna. Vsak trenutek lahko z električno energijo uresničimo svoje potrebe in želje. Varčevanje z energijo in njena smotrna raba, se začne v naših glavah, z našim ozaveščanjem, da energija ni dana v neomejenih količinah. Poleg vseh stroškov zahteva njena proizvodnja številne ekološke žrtve. Zavedati se moramo, da preišljena raba energije ne vpliva le na družinski proračun, temveč njen vpliv sega preko domačega praga na celotno gospodarstvo in okolje v naši državi, če ne celo širše. Povsem jasno je, da bi morala biti učinkovita in smotrna raba energije nepogrešljiv del tudi pri izobraževanju mladih generacij, da bi se lahko uspešno soočale z izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe. Zato je osveščanje in izobraževanje vseh generacij ljudi tako zelo pomembno.

Energetska agencija je tudi v letu 2012 aktivno delovala na področju informiranja in ozaveščanja občanov in širše javnosti. Pozornost smo namenili različnim skupinam ljudi, ki so na kakršenkoli način povezani z rabo energije v Mestni občini Maribor in njeni okolici. Vse leto smo pripravljali različne delavnice, seminarje, okrogle mize, krožke, strokovne posvete, ogledе dobrih praks na terenu itd. Za občane in širšo javnost smo pripravili tudi informativne zloženke.

Aktivnosti na področju informiranja in ozaveščanja, ki smo jih izvedli v letu 2012

Projekt izračuna ogljičnega odtisa za javne stavbe in javna podjetja

V začetku leta 2012 smo v Energap pričeli s projektom zmanjševanja ogljičnega odtisa za javne stavbe. Zmanjševanje ogljičnega odtisa poleg varovanja okolja prispeva tudi k racionalnejšemu vedenju, učinkovitosti in varčevanju, kar je še posebej pomembno za podjetja. Sočasno z izračunom so potekali tudi ukrepi za zmanjševanje emisij CO₂, kar bo posledično prineslo tudi finančne prihranke.

Slika 18: Predstavitev projekta izračuna ogljičnega odtisa v mesecu februarju 2012

Ogled primerov dobrih praks v mestu Maribor in obisk projektnih partnerjev evropskega projekta »RETS«

V mesecu maju 2012 je Energap v sodelovanju z Mestno občino Maribor v mestu Maribor gostila projektne partnerje projekta RETS iz 9 evropskih držav (Portugalske, Nemčije, Madžarske, Italije, Nizozemske, Romunije, Velike Britanije, Francije in Nemčije). Po prihodu v mesto Maribor smo goste popeljali na ogled hitre polnilne postaje za električna vozila in ogled električnih vozil, ki so v lasti Elektra Maribor, ker menimo, da je to primer dobre prakse, ki ga lahko partnerjem s ponosom pokažemo. Po ogledu je sledil sprejem gostov na Mestni občini Maribor v Dvorani generala Rudolfa Maistra, kjer je goste najprej pozdravil podžupan Mestne občine Maribor Tomaž Kancler, za njim pa še direktorica Energetske agencije za Podravje Vlasta Krmelj. Po uvodnem sprejemu je sledilo kratko predavanje Vlaste Krmelj o izvedenih primerih dobrih praks, ki jih lahko mesto Maribor ponudi kot vzorec v projektu RETS. Vsebina predavanja je bila predstavitev energetske izkaznice – kako smo jo pripravili, kako spremljamo rabo energije in katere ukrepe izvajamo zato, da bi znižali rabo energije, zmanjšali stroške in zmanjšali emisije CO₂. Goste je seznanila tudi s posegi v vrtcu Tezno, enota Mehurčki, kjer smo opravili sanacijo stare kotlovnice. Stari oljni kotel smo zamenjali z novim kotlom na pelete. Predstavila jim je tudi obnovo kotlovnice v osnovni šoli Toneta Čufarja, na Andragoškem zavodu in v vrtcu Vančka Šarha ter jim prikazala celoten sistem energetskega upravljanja, ki ga imamo uvedenega v mestu Maribor. Po zaključku predavanja so si gostje v spremstvu vodiča ogledali še mesto Maribor in njegove znamenitosti. Popeljali smo jih tudi na ogled kleti Vinag in na degustacijo vina, kjer je potem sledil tudi zaključek obiska mesta Maribor. V večernih urah so gostje mesto Maribor zapustili polni novih in zanimivih vtisov.

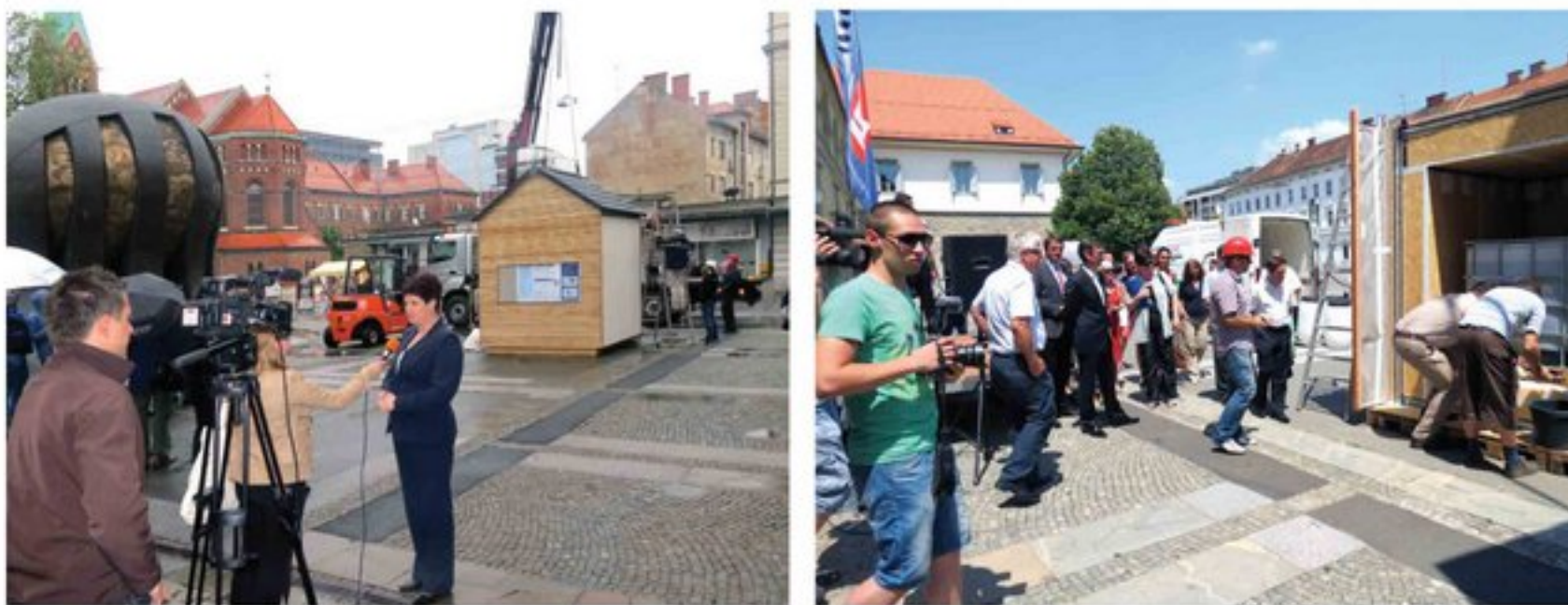

Slika 19: Ogled hitre polnilne postaje za električna vozila v lasti Elektra Maribor in podžupanov sprejem gostov na Mestni občini Maribor

Teden trajnostne energije v Mariboru in akcija LEDENI IZZIV

V okviru akcije LEDENI IZZIV je Energap skupaj s podjetjem Lumar IG na Trgu svobode v ponedeljek, 21. maja, postavilo energetske učinkovite hiške, ki je bila grajena po sistemu montažne gradnje s konstrukcijskim sistemom Lumar PASIV, ki so ga v podjetju razvili za gradnjo pasivnih hiš. V njej je bil en mesec shranjen 1m^3 ledu, ki ga je pred taljenjem ščitila toplotna izolacija v ovoju hiše. Po enem mesecu, v tednu trajnostne energije, smo hiško, v torek, 19. junija, odprli in izmerili koliko ledu se je v tem času stopilo. Ob tem je ves čas potekala tudi nagradna igra, v kateri so lahko ljudje ugibali, koliko vode bo ob koncu akcije izteklo iz hiške. Ob odprtju hiške je bilo ledu še približno 30 %. Iz ledene gmote je na koncu izteklo 759,7 L vode. Visok rezultat je posledica že ob začetku akcije nedokončno zamrznjenega ledu, kar smo ugotovili ob odprtju hiške. Po našem mnenju in mnenju prisotnih strokovnjakov bi, glede na temperaturo v hiški, ki se je gibala med $3,5$ in $4,5$ °C, ob ustrezno zamrznjenem ledu, moralo v hiški ostati vsaj 60 % ledu. V nagradni igri, v kateri so sodelujoči ugibali koliko litrov vode bo izteklo od začetka pa do konca akcije LEDENI IZZIV, je sodelovalo 362 posameznikov.

Slika 20: Postavitev in odpiranje energetske učinkovite hiške na Trgu Svobode v Mariboru

Projektni sestanek za LEAP

V mesecu juniju 2012, v času tedna trajnostne energije, smo v Mariboru gostili tuje partnerje iz 6 držav: Nemčije, Hrvaške, Velika Britanije, Bolgarije, Irske in Litve. Partnerje smo gostili v okviru projekta LEAP.

V okviru izvajanja projekta bodo partnerji pridobivali nova znanja in izkušnje kako izboljšati pogoje za uspešno in hitrejše izvajanje Lokalnega energetskega koncepta. V Mariboru bomo pripravili Akcijski načrt trajnostne energije (SEAP), k čemur so se zavezale občine – podpisnice

Zaveze županov in ga oddali Evropski komisiji (EK). O njegovem izvajanju je potrebno EK tudi redno letno poročati. Projektni sestanek, ki ga je organizirala Energap, je potekal dva dni v hotelu City v Mariboru. V okviru sestanka smo tuje parterje peljali tudi na ogled podjetja Menerga d.o.o., ki je leta 2009 za svojo energetske učinkovito stavbo dobilo nagrado EU - EU Green building Award.

Slika 21: Projektni sestanek v hotelu City in ogled energetske stavbe Menerga d.o.o.

Strokovno srečanje »Zelene strehe in uporaba fotovoltaike« v hotelu City v Mariboru

V mesecu juniju 2012 je društvo gradbenih inženirjev in tehnikov Maribor, v sodelovanju z Mestno občino Maribor in Energetske agencije za Podravje, organiziralo strokovno srečanje. Na strokovnem srečanju so predstavili področje varne namestitve sončnih elektrarn na strehe in možnosti ureditve ozelenele strehe. Posebno pozornost so namenili vidiku požarne in statične varnosti pri postavitvi sončne elektrarne ter postopkom in materialom pri ureditvi ozelenele strehe. Predavali so predstavniki inšpektorata in strokovnjaki fotovoltaičnih tehnologij.

Slika 22: Strokovno srečanje v hotelu City v Mariboru

Obisk podžupana mesta Hagen, dr. Christian Schmidt v Mariboru

V prvem evropskem tednu trajnostne energije v Mariboru je mesto Maribor obiskal podžupan mesta Hagen v Nemčiji, dr. Christian Schmidt. Mesto Hagen in mesto Maribor sta partnerja v EU sofinanciranem projektu »LEAP – Načrtovanje in izvajanje aktivnosti za trajnostno energijo«. Visoki gost se je srečal s podžupanom Mestne občine Maribor, Milanom Miklom. Podžupan MOM je dr. Schmidt u predstavil nekatere aktivnosti na področju družbenih dejavnosti v Mariboru. Gost iz Nemčije je podžupanu MOM in mestu Maribor čestital za pridobitev naziva Maribor – Evropska prestolnica kulture. Maribor je v Nemčiji prepoznan po številnih projektih, ki jih izvaja. Eden izmed njih je tudi Projekt »Q-ageing«, kakovostno staranje v urbanem okolju, financiran v okviru programa Centralna Evropa. Oba podžupana sta »Park seniorjev«, lociran pred Domom pod Gorco, tudi obiskala. V parku je 10 telovadnih naprav z navodili za uporabo, namenjenih razgibavanju starejših. Telovadne naprave so gostje skupaj s predstavniki Mestne občine Maribor tudi preizkusili. Želja mesta Hagen je, da se podoben park uredi tudi pri njih. V kolikor bodo želje uresničili, bo Maribor povabljen na uradno otvoritev. Ob koncu obiska so gostje iz Nemčije obiskali še Športno dvorano Tabor, ki jo namerava občina Maribor obnoviti in v obnovo vključiti najnovejše smernice na področju energetske učinkovitih športnih objektov.

Slika 23: Obisk podžupana mesta Hagen in ogled hidroelektrarne Fala

Evropski teden mobilnosti na temo »Prava smer je gibanje«

Energap je od 16. do 22. septembra 2012 ponovno sodelovala v Evropskem tednu mobilnosti (ETM), najbolj razširjeni kampanji za trajnostno mobilnost, katere osrednja tema je bila »Prava smer je gibanje!«. Namen kampanje je bil spodbuditi uprave evropskih mest k uvajanju trajnostnih ukrepov na področju prometa ter povabiti meščane k razmisleku in preizkusu drugačnega načina prevoza, ki pomeni alternativo vožnji z osebnim avtomobilom. V Mariboru so se prireditve dogajale na Trgu

Svobode. Mimoidočim občanom in seveda tudi šolarjem smo na stojnici Energap posredovali številne informacije in izobraževalno gradivo s področja mobilnosti, učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije.

Slika 24: Teden mobilnosti v Mariboru 2012

Priznanje Energetske agencije za Podravje in Mestni občini Maribor za uspešno širjenje znanja na področju obnovljivih virov energije

Energetska agencija za Podravje in Mestna občina Maribor sta sodelovali v projektu RETS (Renewable Energies Transfer System – prenos sistemov obnovljivih virov energije), ki ga je sofinancirala Evropska komisija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, programa Interreg IVC. Projekt je bil usmerjen v reševanje izzivov na področju obnovljivih virov energije (OVE) na ravni lokalnih in regionalnih oblasti. V njem je sodelovalo 12 partnerjev iz 9 držav. Ob zaključku projekta je bila v torek, 16. oktobra 2012, v Strasbourgu, v Franciji, mednarodna konferenca projekta RETS z naslovom "Energy mix challenges for local authorities". Konference so se udeležili tudi predstavniki Energetske agencije za Podravje (Energap) skupaj s podžupanom Mestne občine Maribor, mag. Tomažem Kanclerjem. Predavatelji so predstavili številne rešitve in primere dobrih praks, kako lahko občine zagotovijo energetske trajnost in izrabo obnovljivih virov energije. Na večerni svečanosti sta Energap in Mestna občina Maribor, s strani koordinatorskega projekta, prejeli priznanje za »Najbolj uspešno širjenje znanja in izkušenj o obnovljivih virih energije na lokalnem področju.« S tem je mesto Maribor ponovno dobilo potrditev, da stopa po poti trajnostnega energetskega razvoja.

Slika 25: Priznanje za »Najbolj uspešno širjenje znanja in izkušenj o obnovljivih virih energije na lokalnem področju«

Konzorcij lokalnih energetskega agencij Slovenije v Mariboru

V sredini meseca decembra 2012 je Energap v Mariboru organiziralo »Srečanje lokalnih energetskega agencij Slovenije« (KLEAS – konzorcij lokalnih energetskega agencij). Srečanje je potekalo v Hotelu Bau, na Limbuški cesti 85, v Mariboru. Srečanja so se udeležili vsi predstavniki sedmih lokalnih energetskega agencij Slovenije. Te agencije so: Lokalna energetska agencija za Pomurje; Goriška lokalna energetska agencija; Zavod energetska agencija za Savinjsko, Šaleško in Koroško; Lokalna energetska agencija Dolenjske, Posavja in Bele Krajine; Lokalna energetska agencija Gorenjske; Lokalna energetska agentura Spodnje Podravje in Energetska agencija za Podravje. Po končani delavnici pod naslovom »Trajnostna energija v Sloveniji – predlog za NEP« je sledil še svečan prevzem predsedovanja Konzorciju lokalnih energetskega agencij Slovenije. Predsedovanje je bilo s strani Goriške lokalne energetske agencije podeljeno Energetskega agenciji za Podravje za obdobje od decembra 2012 do junija 2013. Energetska agencija za Podravje, se je ob tem obvezala, da bo čim bolj uspešno težila k uresničevanju zastavljenih ciljev in prioritet konzorcija, ki temeljijo na treh programskih stebrih: energetskega menedžmentu, energetskega bazi podatkov in informiranju ter promociji in diseminaciji rezultatov.

Slika 26: Srečanje lokalnih energetskega agencij Slovenije v Mariboru 2012

Širjenje znanja in informacij ter prepoznavnost Energap v Sloveniji

Energap je bila v letu 2012 vabljena, da predstavi svoje rezultate, delo in izkušnje na številnih strokovnih srečanjih in konferencah v Sloveniji:

- En.odmev 012: Tradicionalna strateška energetska konferenca: vrhunsko, aktualno, interaktivno v Ljubljani;
- Regionalna konferenca v Večesu na Madžarskem – Trajnostna energija in izobraževalni proces;
- Mednarodni sejem Energetika v Celju – predavanje na srečanju Obrtno podjetniške zbornice – sekcije instalaterjev energetikov;
- Prodajna konferenca Planet OVEN v Zrečah;
- Mednarodni kongres Energija in okolje 2012 v Opatiji na Hrvaškem;
- Konferenca Gospodarsko interesnega združenja za zemeljski plin Kakovost zraka v urbanih naseljih;
- Delovna konferenca avstrijskega veleposlaništva: Termična sanacija in energetska učinkovita gradnja;
- Izobraževanje v Ljubljani v okviru EU projekta Green twining, v organizaciji Inštituta ZRMK;
- Seminarja »Lažje in ceneje do energetske učinkovitosti« v organizaciji Uradnega lista v Ljubljani.

7. Zmanjšanje porabe električne energije v Mestni občini Maribor

Javna razsvetljava na območju MOM je deloma urejena, del razsvetljave pa je v dokaj slabem stanju. V občini najdemo svetilke in oporišča stara tudi več kot 30 let. Zaradi dotrajanosti in neustreznosti po uredbi o svetlobnem onesnaževanju ter energetske potratnosti večine vgrajenih svetilk je potrebna zamenjava svetilk z novimi, varčnimi. Sistem javne razsvetljave ne vsebuje centralnih nadzornih sistemov, preko katerih bi lahko uravnavali in merili porabo električne energije. Raba električne energije se spremlja preko električnih števcov, ki so nameščeni v omaricah odjemnih mest. Večina odjemnih mest je na lokacijah transformatorskih postaj, kjer ima dostop le vzdrževalec elektroenergetskega omrežja. Podatki o porabi električne energije se evidentirajo na občini preko mesečnih računov za električno energijo.

Tabela 24: Poraba električne energije za javno razsvetljava in proizvedene emisije CO₂ zaradi rabe električne energije v letih 2010, 2011 in 2012

Leto	Raba električne energije v kWh	Emisije CO ₂ (t)
2010	11.008.849	7.343
2011	10.736.907	7.162
2012	10.948.528	7.303

V Tabeli 24 je prikazana raba električne energije za javno razsvetljava v Mariboru. Razvidno je, da se je raba v letu 2012 povišala za 2 %, emisije CO₂ so se povečale za 141 t.

Zamenjava razsvetljave v laboratoriju za električne stroje na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru (izvajalec Siteco Sistemi d.o.o.)

V laboratoriju za električne stroje na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru so se odločili za zamenjavo zastarele energetske potratne razsvetljave. Pred zamenjavo so bile v laboratoriju instalirane nadgradne svetilke s klasičnimi magnetnimi dušilkami s sijalkami T26 2 x 58 W z opalno kapo (Slika 27).

Dotrajane svetilke so zamenjali s svetilkami z elektronsko predstikalno napravo s sijalkami T16 2 x 35 W z opalno difuzno optiko (Slika 28). To optiko so izbrali na željo investitorja, saj so želeli ohraniti enak način osvetlitve prostora.

Namestitev senzorjev osvetljenosti v odvisnosti od dnevne svetlobe ni bila smiselna, saj se prostor nahaja v kletnem prostoru, kjer je zelo malo dnevne svetlobe.

CILJI

Tabela 25: Primerjava stanja rabe energije pri zamenjavi svetil

Vrsta svetila	Moč svetila	Moč svetila	Priključna moč
Svetila pred zamenjavo Elektrokovina FSN 1000 2 x 58 W	136 W	20	2720 W
Svetila po zamenjavi SiTECO Siluette 2 x 35 W	79 W	20	1580 W
PRIHRANEK		1140 W	

Kot je razvidno iz Tabele 25 je ob enakih nivojih osvetljenosti priključna moč glede na stanje pred zamenjavo znižana za 1140 W, kar je 42 % prihranka. S tem so se posledično zmanjšale tudi emisije CO₂. Hkrati pa imajo sijalke s tehnologijo T16 v kombinaciji z elektronsko predstikalno napravo tudi daljšo življenjsko dobo.

Slika 27

Slika 27

8. Proizvodnja zelene električne energije

Z višanjem cen kurilnega olja in električne energije je izraba sončne energije vedno bolj aktualna. V Sloveniji se pojavljajo sončne elektrarne v vedno večjem številu. Za izkoriščanje sončne energije ne obstajajo stroge omejitve, kajti gre za individualne sisteme, ki se uporabljajo v kombinaciji z ostalimi viri energije.

V letu 2012 je na območju Mestne občine Maribor električno energijo proizvajalo 102 sončnih elektrarn. Skupno so proizvedle 5.268.488 kWh električne energije. V primerjavi z letom 2011 se je število elektrarn povečalo za 62 %, za enak delež se je posledično povečala tudi proizvodnja električne energije.

9. Ureditev področja prometa

Povečana urbanizacija, ki je nastala v večjem delu sveta in tudi v Mariboru v zadnjih petdesetih letih, je povzročila poleg gospodarske rasti tudi številne prometne in okoljske probleme: slabša kvaliteta zraka, prometni zastoji, prometne nesreče in poraba prostora. Tako so potrebe za urejenim mestnim avtobusnim prometom vedno večje.

Z vse hitrejšim razvojem prevoznih aktivnosti prihaja tudi do vse večjega konflikta med prometom in okoljem. Promet negativno vpliva na okolje s posegi v naravo z izgradnjo prevoznega omrežja ter z onesnaževanjem zraka, tal, vode in žive narave, torej tudi z ogrožanjem zdravja ljudi. S tem se veča vse večje zavedanje o ohranjanju okolja. Promet deluje na okolje preko hrupa in emisij zaradi delovanja pogonskih motorjev, kar se predvsem občuti na zdravju ljudi. Promet neposredno vpliva na okolje in je od okolja odvisen. Z razvojem prevoznih aktivnosti prihaja tudi do vse večjega konflikta med prometom in okoljem. Po eni strani promet omogoča večjo mobilnost ljudi in blaga, ustvarjanje novih trgov in s tem večji razvoj posameznih regij in celotnega gospodarstva. Po drugi strani pa promet negativno vpliva na okolje na dva načina, in sicer s posegi v naravo z izgradnjo prevoznega omrežja ter z onesnaževanjem zraka, tal, vode in žive narave, torej tudi z ogrožanjem zdravja ljudi. Med negativnimi učinki prometa najbolj izstopajo emisije škodljivih snovi v zrak, hrup in vibracije ter neracionalna raba prostora, energetskih in drugih naravnih virov. Učinki prometa na okolje so neposredni in posredni, pojavljajo pa se tudi v različnih časovnih okvirih. Tako so učinki emisij škodljivih snovi ali hrupa takojšnji oz. neposredni. Učinki emisij toplogrednih plinov, katerih posledice se kažejo v globalnih podnebnih razmerah, pa so posredni oz. časovno zamaknjeni. Poleg tega je potrebno poudariti, da se učinki prometa na okolje razlikujejo glede na razvitost prometa in prometne strukture. Zaradi tega je ekološki vpliv prometa večji v razvitih kot v nerazvitih državah in večji v gosto naseljenih področjih. Glavni negativni vplivi na bivalno okolje in človeka, ki ga povzroča cestni promet so:

- zasedanje površine in prostora,
- proizvodnja hrupa in vibracij,
- onesnaževanje zraka, vode, tal in drugih delov okolja (flore in favne),
- intruzicija in vizualna degradacija prostora (urbanega in ruralnega),
- nevarnost za življenje in zdravje ljudi,
- spremembe klime.

Pri doseganju zastavljenih ciljev v okviru trajnostnega razvoja je potrebno s posebno skrbnostjo obravnavati tudi prevozni sektor, ki je nenadomestljiv v sodobnem življenju, vendar ima veliko negativnih posledic za okolje in zdravje ljudi.

Nezaželeni stranski učinki prometa:

- nesreče: ekonomska škoda, zdravstvene težave,
- zastoji: izguba časa, ovira za nekatere vrste transporta (npr. avtobus), stres, ekonomska škoda, nemobilnost,
- hrup: zdravstveni problemi, stres, neudobno okolje za življenje,
- izpušni plini: onesnaženje zraka, spreminjanje podnebja, zdravstveni problemi,
- infrastruktura: uničenje okolja, škodljiv vpliv na biodiverzitetu, odrezane lokalne skupnosti, ki jim avtoceste prinašajo le ne zaželjene stranske učinke.

Okoljsko trajnostni oz. uravnoteženi prevoz je izraz za uravnoteženi razvoj znotraj prevoznega sektorja. Okoljsko trajnostni prevozni sistem mora omogočiti dostop do ljudi, krajev, blaga in storitev na okoljevarstven, družbeno sprejemljiv in ekonomsko učinkovit način. Pogoji za dolgoročno uresničitev okoljsko trajnostnega prevoza so predvsem zaščita zdravja ljudi, spoštovanje zdravstvenih in ekoloških omejitev, preprečitev in zmanjšanje onesnaževanje, zagotavljanje uravnotežene uporabe obnovljivih in neobnovljivih virov.

Urejen javni potniški promet je osnova za zagotavljanje mobilnosti prebivalstva, kar je vsekakor v javnem interesu. Zagotavljati mobilnost pomeni omogočiti osnovno dostopnost in mobilnost prebivalstvu, vključno z geografskim in socialnim obrobjem. V urbanih okoljih, npr. lahko urejen javni potniški promet (JPP) omogoča družbeno primernejšo obliko mobilnosti. V Sloveniji si želimo urejen JPP, to smo že v sprejeti prometni politiki jasno zapisali, in sicer, da je razvoj javnega potniškega prometa osnovni ukrep za zadovoljevanje ciljev zagotavljanja trajnostne mobilnosti. Torej je razvoj sistema JPP močno povezan z javnim interesom zagotavljanja mobilnosti prebivalstva.

Ne glede na vse prometne zamaške in težave, pa so želje uporabnika transportne storitve čim širši spekter storitev s strani ponudnika, čim bolj kakovostno opravljena storitev (točnost, rednost ipd), dostopnost, razpoložljivost, zmogljivost prevoza, seveda ob primernih stroških. Ponudniki storitev morajo za dosego čim bolj ugodnega razmerja med donosnostjo in vloženi sredstvi znati prilagajati uporabnikovim zahtevam. Pri tem jim je lahko v veliko pomoč sodobna tehnologija spremljanja transporta.

Pri prevozu potnikov se je potrebno zavedati, da je potnik tisti, ki izbira vrsto prevoznega sredstva, včasih pa tudi prevoznika. Potnik na podlagi svojih potreb (prevoz na delo, v šolo, po opravkih, zasebni obiski in obiski kulturnih znamenitosti, zdravstva ipd.), finančnih zmožnosti in karakteristik posamezne vrste transporta (čas potovanja, možnost parkiranja, pogostost, dostopnost, možnost prestopanja

itn.), določa čas, smer in cilj potovanja. Poleg omejenih karakteristik so za potnika pomembne tudi naslednje lastnosti: hitrost, ekonomičnost, udobnost, točnost, rednost, zanesljivost ter nenazadnje varnost. Zagotavljanje vseh navedenih karakteristik prevoza od podjetja zahteva, da organizacijo prevoza v največji meri prilagodi povpraševanju, razmeram v prometu in ekonomiki poslovanja, kar pa je zaradi krajevne in časovne neenakomerne obremenitve včasih zelo težko (vir: Trajnostno urejanje prometa na lokalni ravni, Urbanistični inštitut RS, Fakulteta za gradbeništvo, Ljubljana, 2008)

Upravljanje prometa

Cilji upravljanja prometa so prometni tokovi, zato so njegove glavne naloge:

- zmanjšati zastoje ter racionalizirati uporabo vozil;
- doseči spremembo izbire prevoznega načina ter intermodalnost;
- upravljanje mobilnosti;
- optimiziranje tovarnega prometa in logistike ter uskladitev potreb mestnega tovarnega prometa s širšim prometnim sistemom;
- uporaba informacijskih tehnologij kot orodja za izboljšanje učinkovitosti ter krepitev integracije med politikami in ukrepi.

Trajnostna prometna politika mora enakovredno upoštevati:

- učinkovitost potreb gospodarstva (ekonomska in finančna trajnost);
- socialne potrebe posameznikov in družbe (socialna trajnost);
- potrebe po zaščiti okolja (okoljska trajnost).

Cilji, ki so pomembni pri vzpostavljanju trajnostnega mestnega prometnega sistema:

- zagotovitev dostopnosti prometnega sistema za vse skupine prebivalcev, vozačev, itd.;
- zmanjšanje negativnega vpliva prometa na zdravje in varnost prebivalcev;
- zmanjšanje onesnaženosti zraka, hrupnih emisij, toplogrednih plinov in porabo energije;
- izboljšanje učinkovitosti in ekonomičnosti prometa oseb in blaga;
- povečanje privlačnosti in kakovosti mestnega okolja (vir: Zelena knjiga – za novo kulturo mobilnosti v mestih, Bruselj, 2007).

Evropska komisija je v mesecu marcu 2011 sprejela obsežno strategijo z naslovom "Promet 2050" za konkurenčen prometni sistem, s katerim želi povečati mobilnost, odstraniti glavne ovire na ključnih področjih prometnega sektorja ter spodbuditi rast in zaposlovanje. Med cilji, ki naj bi jih dosegli do

leta 2050, so: v mestih postopoma zmanjšati uporabo avtomobilov, ki uporabljajo konvencionalna goriva, povečati delež trajnostnih goriv z nizko vsebnostjo ogljika v zračnem prometu na 40 % ter emisije ladij zmanjšati vsaj za 40 %, preusmeriti 50 % cestnega tovornega in potniškega prometa na srednje razdalje na železnice in vodne prometne poti. Ti predlogi naj bi prispevali tudi k močnem zmanjšanju evropske odvisnosti od uvožene nafte, k 60 % zmanjšanju emisij v prometnem sektorju in k spremembi prometnih vzorcev na področju potniškega in tovornega prometa do leta 2050.

Cilj načrta „Promet 2050“ za enotno evropsko prometno območje je odpraviti glavne ovire in ozka grla na številnih ključnih mestih na področjih prometne infrastrukture in naložb, inovacij in notranjega trga.

Na področju mestnega prometa bo pomemben premik k čistejšim avtomobilom in gorivu. Cilj je za 50 % zmanjšati število avtomobilov, ki uporabljajo konvencionaln goriva do leta 2030 ter do leta 2050 njihovo uporabo v mestih postopoma odpraviti. Do leta 2030 prevoz blaga v velikih urbanih središčih naj skoraj ne bi povzročal emisij CO₂.

Evropa načrtuje postopno opuščanje avtomobilov v mestih

Evropska komisija je v letu 2011 pripravila nov načrt evropskega prometnega območja. Načrt se osredotoča na mestni in medmestni promet ter potovanja na dolge razdalje. Do leta 2050 določa več ciljev:

- v mestih postopno opuščanje avtomobilov, ki uporabljajo klasična goriva;
- preusmeritev 50 % cestnega tovornega in potniškega prometa na razdaljah nad 300 km na železniške in vodne prometne poti;
- letalski prevozniki naj bi povečali delež trajnostnih goriv z nizko vsebnostjo ogljika na 40 %;
- zmanjšanje emisij ladij za vsaj 40 %.

V prometnem sektorju EU naj bi se emisije toplogrednih plinov tako zmanjšale za 60 %. Do leta 2020 se bodo povezali evropski sistemi za izmenjavo informacij, upravljanja prometa in plačevanja v potniškem in tovornem prometu. Do leta 2050 naj bi bila vsa glavna letališča povezana z železniškim omrežjem. Osrednja morska pristanišča naj bi bila povezana z železniškim tovornim omrežjem in po možnosti tudi z notranjim sistemom vodnih poti. Hkrati naj bi EU razširila in usklajevala uporabo načel "uporabnik plača" in "onesnaževalec plača" ter s tem financirala svojo prometno infrastrukturo. Načrtuje tudi izvajanje drugih ukrepov, kot je uvajanje novih avtomobilskih tehnologij, novih vrst goriva in sistemov upravljanja prometa.

Stanje v Sloveniji

Stopnja motorizacije je v Sloveniji presegla 460 vozil na 1000 prebivalcev. Imamo registriranih nekaj več kot 1,3 milijona motornih vozil, od tega 80 % osebnih vozil. Glede na dosedanje trende se bo stopnja motorizacije v Sloveniji izenačila z najrazvitejšimi evropskimi državami pred letom 2020.ocene kažejo, da bo stopnja zasičenosti z osebnim prometom v Sloveniji dosežena pri 600 avtomobilih na 1000 prebivalcev, prav takšno razmerje pa bo Slovenija s trenutnim trendom naraščanja motorizacije dosegla leta 2020. Naraščajoči trend motorizacije v Sloveniji je neposredno povezan z negativnim trendom uporabe javnega potniškega prometa. Med državami članicami Evropske unije velja namreč Slovenija za državo z najmanjšim deležem potnikov, ki uporablja javni prevoz. Če primerjamo samo nekatera evropska mesta, predstavlja delež uporabe javnega prevoza v Mariboru manj kot 10 %, Ljubljani 20 %, v Stockholmu 70 % v Milanu pa 73 %.

Vstop Slovenije v EU je zaradi nepripravljenosti na posledice vstopa, na področju transporta povzročil 70 % dvig cestnega prevoza. Poleg tega Slovenija v zadnjih letih ugotavlja, da prav tako ni imuna na druge negativne učinke prometa. Zato je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor pripravilo novo Resolucijo o prometni politiki RS – Predvidljivo v skupno prihodnost. Resolucija Predvidljivo v skupno prihodnost je prvi poskus Slovenije, da bi se področje mobilnosti strateško uredilo. Temeljni cilji prometne politike so:

- zagotavljanje zadovoljive mobilnosti,
- učinkovita oskrba gospodarstva,
- racionalna uporaba prometne infrastrukture,
- varnost in učinkovitost prometnega sistema,
- varovanje naravnega in kulturnega okolja,
- smotrna raba javnih financ,
- zviševanje dodane vrednosti storitev in
- zaposlovanje v prometnih dejavnostih.

Cestni promet v Mariboru

Cestni promet je v vseh večjih mestih v Sloveniji in celotni Evropi velik problem, tudi Maribor ni izjema. Pomanjkanje parkirnih prostorov, gneča, zastoji in veliko prometnih nesreč so posledice vedno večje uporabe osebnih avtomobilov za potovanja in migracije v mestih. Ljudje vedno manj uporabljajo javni potniški promet, kar bi morala biti prioriteta. Večja uporaba javnega potniškega prometa v mestih posledično pomeni manj avtomobilov in s tem več prostora za pešce in kolesarje. Zmanjšanje motoriziranega prometa v mestu posledično vpliva tudi na zmanjšanje izpustov CO₂ in drugih nevarnih snovi v zrak (zaradi prometa) in s tem manjši vpliv na okolje.

Tabela 26 : Število registriranih vozil v Mariboru v letu 2009, 2010 in 2011 (vir: Statistični urad RS)

Leto	Število registriranih vozil	Osebna vozila	Tovarna vozila in tovorna motorna vozila	Avtobusi	Ostala vozila	Procent osebnih vozil
2009	65837	53024	10189	246	2378	80 %
2010	65201	52358	10235	232	2376	80 %
2011	64585	52110	9667	231	2577	81 %

Iz podatkov v tabeli 26 vidimo, da se število registriranih vozil v Mariboru zmanjšuje. Verjetno je to posledica finančne krize in manjše kupne moči prebivalstva. Zaskrbljujoč je podatek, da se delež osebnih avtomobilov v prometu ne spreminja in ostaja 80 %.

V mestih je opravljenih veliko kratkih voženj, to je voženj na razdalji do 5 kilometrov. Prav te vožnje imajo poleg velike porabe goriva zelo velik negativen vpliv na okolje (nevarne izpušne snovi, hrup). Meritve kažejo, da neogret motor ne opravlja zadovoljivo vseh nalog na področju delovanja katalizatorja in filtra pršnih delcev. Zato so ozaveščevalne in izobraževalne aktivnosti usmerjene v smeri opravljanja teh krajših razdalj z javnim prometom, s kolesom ali peš. Predvsem v finančni krizi je pomembno, da so omenjene alternative veliko cenejše.

Tabela 27 : Prometna obremenjenost mariborskih vpadnic v letu 2010 in 2011

Prometni odsek	Leto 2010						LETO 2011					
	Vsa vozila (PLDP)	OV	BUS	LTV in STV	TTV	Motorji	Vsa vozila (PLDP)	OV	BUS	LTV in STV	TTV	Motorji
POBREŽJE – TEZNO (HC)	28.495	25.789	44	1663	379	67	28.340	25.699	45	1624	352	74
PESNICA – MARIBOR (HC)	19.366	17.184	63	1505	138	60	19.437	17.306	56	1468	117	68
HOČE – SLIVNICA	30.846	27.604	126	2268	199	98	30.778	27.574	117	2231	184	113
KOROŠKI MOST- C. PROLETARSKIH BRIGAD	26.176	24.391	125	1272	127	39	26.006	24.051	119	1359	108	131
TRŽAŠKA – MIKLAVŽ	21.998	19.756	162	1437	225	79	21.927	19.552	150	1633	131	102
MALEČNIK – MOST	6.650	6.305	31	268	37	4	7.257	6823	31	298	37	63

HC – hitra cesta   BUS - avtobusi   STV – srednja tovorna vozila
 OV – osebna vozila   LTV – lažja tovorna vozila   TTV – težka tovorna vozila

Podatki o prometnih obremenitvah (Tabela 27) so pripravljene na osnovi podatkov, pridobljenih iz avtomatskih števecv prometa. Podatki v tabeli pomenijo povprečni letni dnevni promet, torej število motornih vozil, ki v 24 urah peljejo mimo števnege mesta na povprečni dan v letu.

Tabela 28: Poraba goriva v prometu v Sloveniji in preračun povprečne porabe za Maribor ter emisije CO₂ zaradi prometa v Mariboru (vir: Statistični urad RS).

Leto	Poraba goriva v Sloveniji (v 1000 l)	Poraba goriva na prebivalca Slovenije (v litrih)	Skupna letna poraba goriva vseh prebivalcev občine Maribor (v litrih)	Emisije CO ₂ glede na porabljeno gorivo v Mariboru (v tonah)
2007	1.794.917	886	98.392.958	255.821
2008	2.425.778	1.194	113.119.060	294.109
2009	2.110.884	1.035	116.584.447	303.119
2010	2.088.723	1.018	114.016.000	296.441
2011	2.124.334	1.034	114.949.780	298.869

Tabela 28 prikazuje porabo goriva v Sloveniji in statistične preračune koliko goriva je bilo porabljenega na območju Maribora. Na podlagi porabe so preračunane tudi emisije CO₂ zaradi prometa v Mariboru. Skupna poraba energije v prometu v Mariboru v letu 2011 je znašala 1149 GWh. Promet je proizvedel tudi 298.869 t emisij CO₂.

Javni potniški promet v Mariboru

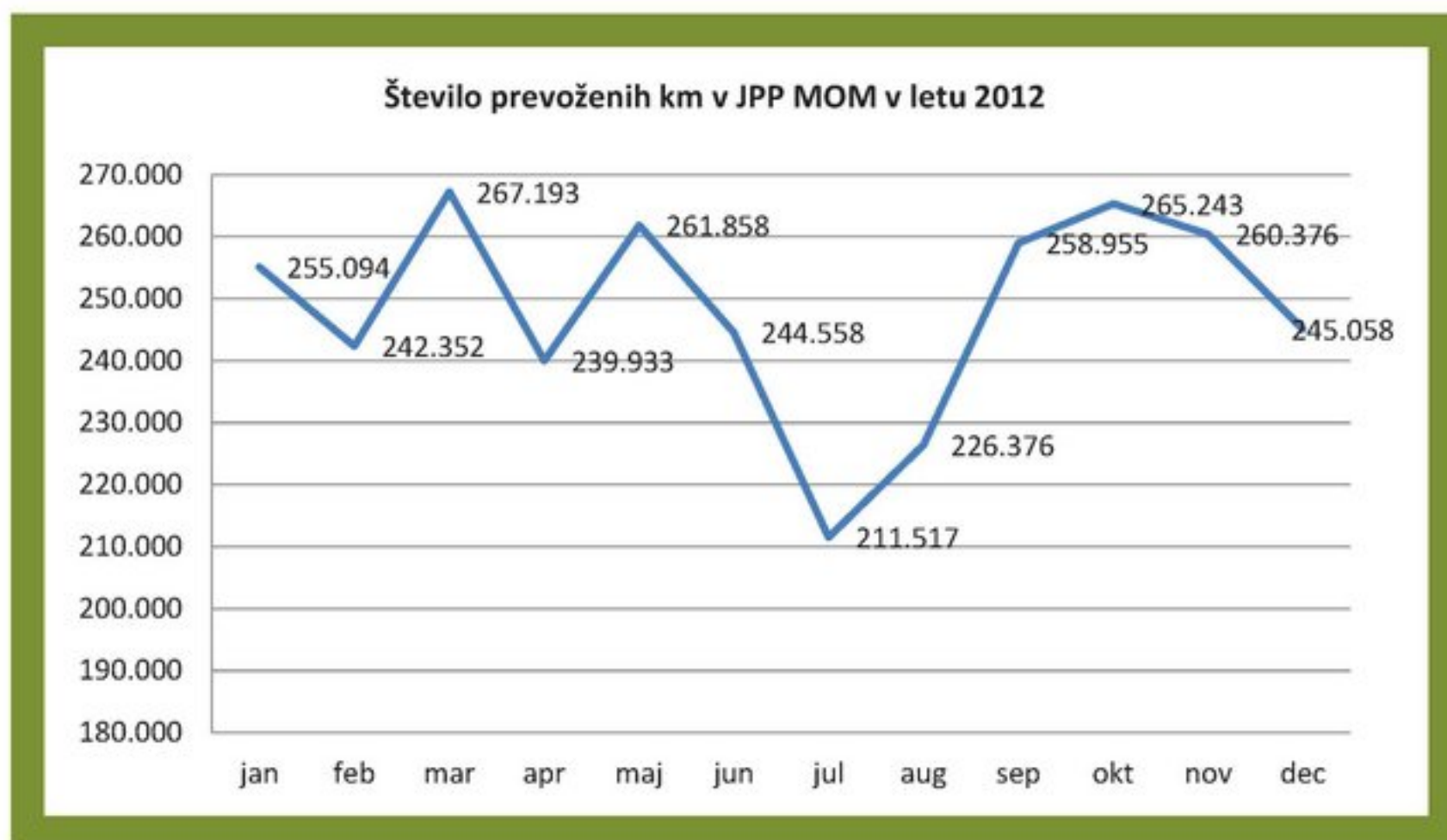
Urejen javni potniški promet je osnova za zagotavljanje mobilnosti prebivalstva, kar je vsekakor v javnem interesu. Zagotavljanje mobilnosti pomeni omogočiti osnovno dostopnost in mobilnost prebivalstvu, vključno z geografskim in socialnim obrobjem. V urbanih okoljih, npr. lahko urejen javni potniški promet (JPP) omogoča družbeno primernejšo obliko mobilnosti. V Sloveniji si želimo urejen JPP, to smo že v sprejeti prometni politiki jasno zapisali, in sicer, da je razvoj javnega potniškega prometa osnovni ukrep za zadovoljevanje ciljev zagotavljanja trajnostne mobilnosti. Torej je razvoj sistema JPP močno povezan z javnim interesom zagotavljanja mobilnosti prebivalstva.

Poraba goriva v mestnem avtobusnem prometu v Mariboru

V letu 2012 so avtobusi mariborskega potniškega prometa prevozili skupno 2.978.513 km. Mestni avtobusi so tako v letu 2012 porabili 1.188.636 L goriva oz. 12.003 MWh energije in s tem proizvedli 3.205 t emisij CO₂.

Aktivnosti na področju energetske učinkovitega voznega parka so v letu 2012 tekale v smeri nakupa novih vozil, ki bodo uporabljala gorivo stisnjen zemeljski plin. V EU in v svetu predstavljajo avtobusi na zemeljski plin (stisnjen zemeljski plin – CNG) najprimernejšo rešitev na poti uvajanja obnovljivih virov energije v prometu. Gorivo prihodnosti v prometu sta namreč bioplin in vodik, poleg zelene elektrike, ki pa je pri avtobusih še vedno v eksperimentalni fazi razvoja. Ker poznamo nekatere omejitve pri električnih avtobusih, je v tem času najprimernejša rešitev uporabljati gorivo CNG. Gre

namreč za serijsko proizvedene avtobuse, ki s svojim motorjem, brez dodatnih predelav, lahko polnijo bioplin, ki je predhodno očiščen do primerne kakovosti oziroma brez neželenih primesi. Takšna vozila v mestnem avtobusnem prometu so trajnostna in bodo zagotavljala občanom Maribora bolj zdrav in cenejši avtobusni promet. V letu 2012 je Energap aktivno sodelovala pri načrtovanju hitre polnilnice za polnjenje vozil, ki uporabljajo CNG.

Slika 29: Število prevoženih kilometrov v JPP Mestne občine Maribor v letu 2012 na mesečni ravni

Aktivnosti za uvajanje alternativnih goriv v mestni avtobusni promet

Energap že od 2007 aktivno deluje na področju uporabe alternativnih goriv v mestnem avtobusnem prometu. Pripravljene so bile številne študije in analize, ki dokazujejo, da je čas, da mesto razmisli o sodobnejših, okoljsko, energetske in ekonomsko učinkovitih gorivih. Takšen je primer uporabe stisnjene zemeljskega plina (CNG) v avtobusih.

Strokovne podlage, ki govorijo v prid uvajanja CNG v mestni avtobusni promet so:

1. Pravne podlage:

- a. Direktiva o obnovljivih virih energije in podzakonski akti, sprejeti na nivoju EU in v Sloveniji, ki predvidevajo tudi za Slovenijo cilj 10 % vseh vozil na alternativni pogon. V vozilih na stisnjen zemeljski plin se lahko uporablja brez posebnih predelav tudi bioplin ali mešanica zemeljskega plina, obogatena z vodikom.
- b. Maribor je sprejel Energetski koncept in podpisal Zavezo županov, v okviru katerih je potrebno uvajati alternativne vire v javni potniški promet.
- c. Direktiva o varstvu zraka, ki specifično predvideva ukrepe za zmanjšanje onesnaženja zraka, predvsem prašnih delcev PM10, in najprimernejše gorivo je v te namene definiran zemeljski plin in elektrika.
- d. Vlada pripravlja Odlok o varstvu zraka v Mariboru, ki bo predvidoma sprejet še pred poletjem 2013, in v njem je opredeljeno, da se ob obnovi voznega parka izvajalca JPP pospešeno izvaja zamenjava vozil, ki ustrezajo standardu EEV. Prioriteta je uporaba alternativnih virov goriv, ki povzročajo manjše obremenitve zraka. Spodbuja se uporaba sistemov, ki omogočajo uporabo obnovljivih virov energije, kot na primer uporaba zemeljskega plina ali bioplina. Ukrep se podpira s subvencijami Eko sklada in drugih virov.

2. Finančni okvir:

- a. Avtobusi na stisnjen zemeljski plin na trgu že dosegajo primerljive cene. V kolikor se upošteva Uredba o zelenem javnem naročanju, bodo vsi negativni okoljski vidiki vključeni tudi v ceno vozila. S tem lahko primerjamo cene avtobusov, ki uporabljajo različne vrste pogonskih goriv.

- b. Za vozila na stisnjen zemeljski plin lahko pridobimo subvencijo Eko sklada ali evropska sredstva. Financiranje dizelski avtobusov ni mogoče prijavljati na evropske razpise.
3. Skoraj vsa mesta v EU prehajajo na avtobuse na stisnjen zemeljski plin, kar potrjuje, da je odločitev okoljsko in finančno primerljiva. Stroški za gorivo zemeljski plin so veliko nižji. EU predvideva tudi nižanje trošarin na zemeljski plin za uporabo v prometu. Ljubljana je v letu 2011 nabavila 20 avtobusov. V 2013 jih namera še 20, kar potrjuje, da so z izbranimi zadovoljni. Ljubljana je že sprejela sklep, da bodo vsa službena vozila javnih podjetij 50 % svojega voznega parka zamenjevala z vozili na stisnjen zemeljski plin.
  4. Januarja 2013 je Evropska komisija predstavila več ukrepov na področju alternativnih goriv, med drugim tudi, da mora biti sistem črpalk z zemeljskim plinom razporejen po EU tako, da so največje razdalje med njimi 150 km. V Mariboru se v 2013 načrtuje moderna črpalka z zemeljskim plinom.

4.4 OTROCI, UČINKOVITA RABA ENERGIJE IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Otroci so bodoči načrtovalci prihodnosti in so zelo dojemljivi za nove ideje in vedenje. Toda izobraževalna prizadevanja ne prinašajo le neotipljivih koristi nekoč v prihodnosti. Otroci predstavljajo zagotovljeno pot do takojšnjega in dolgoročnega varčevanja z energijo. Nove navade lahko vpeljejo v svoje domače okolje, prav tako pa tudi kasneje na svoji poklicni poti.

Otroci se vsak dan naučijo nekaj novega. Da bodo lahko ravnali pametno ter energijsko varčno, jih je treba o tem poučiti in znanje tudi redno z njimi praktično uporabljati. Bodimo dober zgled in sestavimo dolgoročni načrt varčevanja z energijo, v katerega bo vključena cela družina. Z našim zgledom bomo otroku vcepili navade, ki se jih bo držal celo življenje, zato nadzirajmo predvsem svoja dejanja in vedenje. Pomembno pa je tudi, da otroka že zgodaj naučimo osnovnih dejstev o energiji.

Osnovna dejstva o energiji za otroke so:

- Otroku je potrebno najprej energijo predstaviti na enostaven, njemu razumljiv način. Potrebno mu je razložiti, da je energija nevidna in da jo ljudje z našimi čutili ne moremo videti, slišati, okusiti in otipati. Treba mu je predstaviti, da obstaja več vrst energije, na primer: sonce ustvarja energijo za nas, živali in rastline, da lahko živimo, hodimo, spimo in se igramo. Pojasnite mu, da odprta vrata pozimi trošijo energijo.
- Ko so otroci dovolj veliki, jih je treba naučiti ugašati luči vsakič, ko zapustijo sobo. Pokažite jim, kako naj izklopijo računalnik in televizor. Navadite jih zapirati vrata hladilnika takoj po uporabi.
- Med umivanjem zob naj otrok ne pusti pipe po nepotrebem odprte in naj uporablja le hladno vodo. Ko se otrok tušira, mu razložite, da naj zato porabi čim manj časa.
- Z otroci se igrajte kakšno igrico "varčevanje z energijo", na primer: vsakokrat, ko se otroci spomnijo ali naredijo nekaj za prihranek energije, jih starši nagradite.
- Vzemite otroke s seboj, ko nakupujete energijsko učinkovite naprave. O njih pred nakupom razpravljajte z njimi, medtem ko skupaj na glas primerjate izdelke. Otroci izredno radi posnemajo odnos in vedenje staršev.
- Ne pozabite jih pohvaliti za dobro obnašanje. Povejte jim, kako dobro ravnajo in kako ponosni ste nanje. Ne bodite preveč zahtevni in strogi v svojem pristopu.

Do otrok se je treba obnašati kot do samostojnih nosilcev odločanja o okolju. Dojemljivi so za nove ideje, seveda pa jih zanima tudi raziskovanje in razumevanje sveta.

“Otroci so polni energije – od odraslih je odvisno ali bodo odstranili ovire in otrokom dovolili razširiti njihov potencial, da vnesejo v družbo pozitivne spremembe.”

Energap je bila tudi v letu 2012 aktivna na področju izobraževanja otrok v osnovnih in srednjih šolah. Za njih smo pripravili in izvedli številne delavnice na temo učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije. Učencem želimo vedno na zanimiv in poučen način prikazati pomen varčevanja z energijo in pomen uporabe obnovljivih virov energije. Prav tako imamo posebej za otroke urejeno tudi podstran na spletni strani Energap, kjer lahko otroci in njihovi učitelji najdejo številne informacije in dejavnosti na temo URE in OVE (opise delavnic, računalniške igrice, poučne animirane filme za otroke, didaktične igre, pobarvanke, itd.).

Kot primer izvedbe delavnice na osnovni šoli je delavnica, izvedena na Osnovni šoli Ruše, z otroci 4. razredov, ki je potekala v mesecu aprilu 2012. Aktivnosti, ki smo jih na tej šoli izvedli so bile naslednje:

- Otroci so najprej prisluhnili predavanju o podnebnih spremembah in trajnostni energiji.
- Po predavanju so se razdelili v 4. skupine. Vsaka izmed njih je imela drugačno aktivnost in program. Prva skupina je spoznavala termografijo stavb – varčevanje z energijo v stavbah. Druga skupina je računala emisije CO₂ pod naslovom »moja pot v šolo«. Tretja skupina je spoznavala uporabo sončne energije za proizvodnjo energije: otroci so imeli še tekmovanje s solarnimi avtomobilčki. Četrta skupina otrok pa si je ogledala kratki film na temo energije in podnebnih sprememb ter na to temo igrala računalniške igrice. Skupine so se med sabo tudi zamenjale in prav zaradi tega so imeli vsi otroci priložnost sodelovati v vsaki izmed aktivnosti.

Slika 30: Aktivnosti v okviru delavnice na OŠ Ruše

Pri izvedbi teh delavnic Energap še vedno teži k uresničitvi in izpolnitvi dveh glavnih ciljev:

- pri učencih spodbuditi zanimanje za okoljska vprašanja, predvsem s področja URE in OVE in jih ozavestiti, da lahko s preudarnim ravnanjem vsakodnevno prispevajo za dobrobit lastnega gospodinjstva, skupnosti, v kateri živijo, kot tudi celotnega planeta Zemlje;
- učitelje, z vključevanjem v načrtovanje in izvajanje aktivnosti, spodbuditi, da v prihodnje podobne dejavnosti za otroke organizirajo tudi samostojno oziroma vsebine s področja trajnostne rabe energije vključujejo v vsakodnevne aktivnosti v razredu.

4.5 ENERGAP V JAVNOSTI

Energap se nenehno pojavlja v javnosti na različne načine. Z javnostjo komuniciramo preko različnih sredstev obveščanja.

Skozi vse leto 2012 smo se v Energap trudili in objavljali različne članke v strokovnih in drugih revijah ali v časopisih. O nas in naših dejavnostih, ki se nanašajo na učinkovito rabo energije in na obnovljive vire energije, so bili predvajani različni prispevki. Prav tako smo javnost o naših dogodkih in prireditvah obveščali preko lokalnega radia. Pojavljali smo se tudi kot soorganizatorji na različnih dogodkih v Mariboru. Urejeno imamo spletno stran www.energap.si, ki je namenjena vsakomur (javnemu sektorju, gospodinjstvom, podjetjem in celo otrokom). Torej vsem, ki jih zanima varčevanje z energijo in obnovljivi viri energije. Za obveščanje javnosti smo v letu 2012 izdali različne letake s koristnimi informacijami. Sodelujemo tudi s študenti, ki so v naši agenciji opravljali učno prakso. Nekaj primerov obveščanja javnosti si lahko preberete v nadaljevanju.

Komuniciranje z javnostjo o URE in OVE v letu 2012

Energetska agencija za Podravje

V mesecu januarju 2012 je bil v Elektrotehniški reviji objavljen članek o Energetski agenciji za Podravje, njenih ciljih, namenu, aktivnostih in projektih.

Štajerske družbe se trenutno bolj kot s trajnostnim razvojem ukvarjajo z gospodarsko krizo

Intervju z direktorico Energap objavljen v prilogi časnika Finance - Okolje in energija, konec meseca januarja 2012. Direktorica je govorila o URE in OVE v podjetjih in o promociji le-teh, o projektu izračuna ogljičnega odtisa za javne stavbe in javna podjetja, o izboljšanju javnega potniškega prometa v Mariboru in o energetske prenovi vrtcev.

Rezultati in učinki projekta SO-PRO

V mesecu februarju 2012 je bil v biltenu Učinkovito z energijo, objavljen prispevek o rezultatih in učinkih projekta SO-PRO. Evropski projekt se je zaključil leta 2011. V prispevku so bile objavljene vse aktivnosti, ki jih je Energap izvedla tekom trajanju projekta in tudi učinki izvedenih aktivnosti.

Svetovni dan varčevanja z energijo

V mesecu marcu 2012, na Svetovni dan varčevanja, je direktorica za Radio Maribor in TV Slovenijo podala izjavi in nasvete glede varčevanja z energijo.

Maribor – nizkoogljično mesto

Prispevek o pričetku izvajanja projekta »Ogljični odtis mesta Maribor« je bil objavljen na spletni strani energetika.net pod rubriko Energija doma. Vsebina, ki je bila objavljena, se je nanašala na zmanjševanje ogljičnega odtisa, ki poleg varovanja okolja prispeva tudi k racionalnejšemu vedenju, učinkovitosti in varčevanju. Kar je posebej pomembno za podjetja. V večini javnih stavb v lasti MOM je že uvedeno energetske knjigovodstvo, pripravljene so energetske izkaznice stavb in v zaključni fazi izdelave so ogljični odtisi javnih stavb.

Avtobusi na zemeljski plin za čistejše okolje

Članek, ki je bil objavljen v časopisu Mariborski utrip, v mesecu aprilu 2012. Članek govori o prenovi mestnega avtobusnega prometa v Mariboru. Stare, dotrajane dizelske avtobuse bodo postopno zamenjali novi, na zemeljski plin, ki pomenijo veliko manjšo obremenitev za okolje. Prav tako pa bo na Zagrebški cesti zgrajena polnilna postaja za vozila na zemeljski plin.

Obisk partnerjev evropskega projekta RETS v Mariboru

V mesecu maju 2012 je mesto Maribor obiskalo 11 partnerjev sodelujočih v evropskem projektu RETS. O obisku so bili objavljeni prispevki v različnih medijih. O njem je poročal tudi Radio Maribor. Prispevek obiska je bil objavljen na spletni strani Elektra Maribor, na spletni strani Mestne občine Maribor in na spletni strani expressnovice dinamika.com.

Občina zmanjšuje porabo energije

Članek o porabi električne energije v javnih stavbah v Mariboru je bil objavljen v časopisu Večer, v mesecu maju 2012. V njem so bili prikazani podatki vzeti iz letnega poročila Energap za leto 2011. Podatki so pokazali, da je Mestna občina Maribor energetske vse bolj učinkovita in da so energetske najbolj potratne stavbe v Mariboru vrtci.

Obisk partnerjev evropskega projekta RETS v Mariboru

Članek je bil objavljen v časopisu Večer, konec meseca maja 2012, ob pričetku akcije »Ledeni izziv«, ki je na zabaven način predstavil pomen energetske učinkovitosti. V članku je bil opisan postopek postavitve lesene pasivne hišice na Trgu Svobode v Mariboru. Glavni organizatorji te akcije so bili Energap, Mestna občina Maribor in podjetje Lumar IG. Hiška je bila na Trgu Svobode postavljena en mesec. Po enem mesecu smo hiško odprli in skupaj s strokovnjaki odgovorili na naslov tega članka.

Ledeni izziv ali koliko ledu bo po enem mesecu ostalo v pasivni hiši?

Članki in prispevki o akciji Ledeni izziv in postavitvi pasivne hiške, v kateri je bil v notranjosti shranjen led, so bili konec meseca maja 2012 objavljeni še v časopisu Mariborski utrip, na spletni strani Energetika.net, na spletni strani Lokalec.si, na spletni strani deloindom.si in na spletni strani sta.si. Prav tako pa so o tej akciji poročali tudi na Radiu City, na Radiu Maribor, na Radiu Ognjišče, na Radiu 1 in na TV Slovenija ter na televiziji RTS.

Led se ni povsem stopil

Članek in rezultati akcije Ledeni izziv so bili objavljeni v časopisu Večer v mesecu juniju 2012. Vsebina članka se nanaša na postopek odprtja pasivne - energetske varčne hiške po enem mesecu, na meritev, koliko ledu je še ostalo v hiški, na ugotovitve oz. rezultat ter na zaključek akcije in razglasitev rezultatov nagradne igre, ki je potekala vzporedno z akcijo. Prav tako se je vsebina nanašala tudi na prvi teden trajnostne energije – saj je celotna akcija potekala prav v tem tednu.

Ledeni izziv zaključen

Pod tem naslovom je bil zaključek akcije Ledeni izziv objavljen še v drugih medijih, ki so akcijo spremljali že od začetka. Prispevki so bili objavljeni v mesecu juniju 2012. Objavljeni so bili na Radiu City, na televiziji RTS, v prilogi Kvadrat, v Gradbeniku, na spletni strani novodanes.si, na spletni strani e-revija.si in na spletni strani mojdomec.si. Direktorica Energap je v okviru zaključka akcije podala izjavo še za TV Slovenija 1.

Zdravo lokalno gospodarstvo in javni sektor kot gonilo energetskega razvoja

V publikaciji Energetika.net za pomlad – poletje 2012 je bil objavljen članek o lokalni energetiki. Vsebina članka se je nanašala na opis aktivnosti Energap in na evropski projekt LEAP.

Intervju z direktorico Energap: Že več kot 70 objektov z energetske izkaznice

Intervju je v mesecu juliju 2012 objavil časopis Večer. Direktorica Energap je govorila o razširjenem in dopolnjenem Lokalnem energetskega konceptu Mestne občine Maribor, o zmanjšanju porabe energije, o ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti objektov ter o obnovah javnih objektov v Mariboru.

Z zemeljskim plinom do čistejšega zraka v urbanih naseljih

Povabilo na posvet »Kakovost zraka v urbanih naseljih«, katerega organizatorja sta bila GIZ DZP in Energap, je bilo objavljeno v Media Planet, v mesecu septembru 2012, skupaj s prispevkom o zemeljskem plinu, ki je nizkoogljeno gorivo.

Promet je ključnega pomena za naše gospodarstvo in družbo

V Evropskem tednu trajnostne mobilnosti v mesecu septembru 2012 je bil v časopisu Mariborski utrip objavljen članek o evropskem projektu INVOLVE, v katere kot partner sodeluje tudi Energap. Glavni cilj projekta je izboljšanje stanja na področju trajnostne mobilnosti s pomočjo izmenjave izkušenj in prenosa primerov dobrih praks. Namen projekta je izboljšati sodelovanje z zasebnim sektorjem in s tem povečati prehod na bolj trajnostne oblike prevoza v evropskih regijah.

Ne le ekološka, tudi ekonomska nuja

Prispevek o delavnici, ki jo je Energap skupaj s Poslovno proizvodno cono Tezno izvedla v okviru projekta INVOLVE v mesecu septembru 2012. Na delavnico so bili vabljeni predstavniki podjetij in drugih ustanov v Coni Tezno. Udeleženci so se podrobneje seznanili s področjem trajnostne mobilnosti v podjetjih.

Teden dobrih nasvetov

Na Radiu City so v mesecu septembru pripravili oddajo teden dobrih nasvetov glede učinkovite rabe elektrike, glede varčevanja pri ogrevanju, glede varčevanja pri uporabi električnih aparatov, itd. Z nasveti smo Radiu City pomagali tudi v Energap.

Intervju z direktorico Energap: Tretjina neizolirana

Intervju je v mesecu oktobru 2012 objavil časopis Žurnal 24. Direktorica Energap je govorila o povrnitvi investicije v izolacijo stavbe, o prihrankih energije in o brezplačnih svetovanjih za občane v Mariboru.

Srečanje lokalnih energetskega agencij Slovenije

Na spletni strani deloindom.si je bilo objavljeno obvestilo o srečanju, ki ga je organizirala Energap, v sredini meseca decembra 2012, in sicer sedmih lokalnih energetskega agencij Slovenije v Mariboru, v hotelu Bau. V okviru tega srečanja je potekala tudi delavnica na temo »Trajnostna energija v Sloveniji«.

Promocijska in obveščevalna gradiva

Z javnostjo komuniciramo tudi preko raznih obveščevalnih gradiv – zloženok. Gradiva so namenjena širši javnosti – strokovni in tudi mlajši populaciji. Gradiva so dostopna v pisarni Energap in tudi na spletni strani www.energap.si, na vseh konferencah, prireditvah in delavnicah, na katerih se pojavljamo.

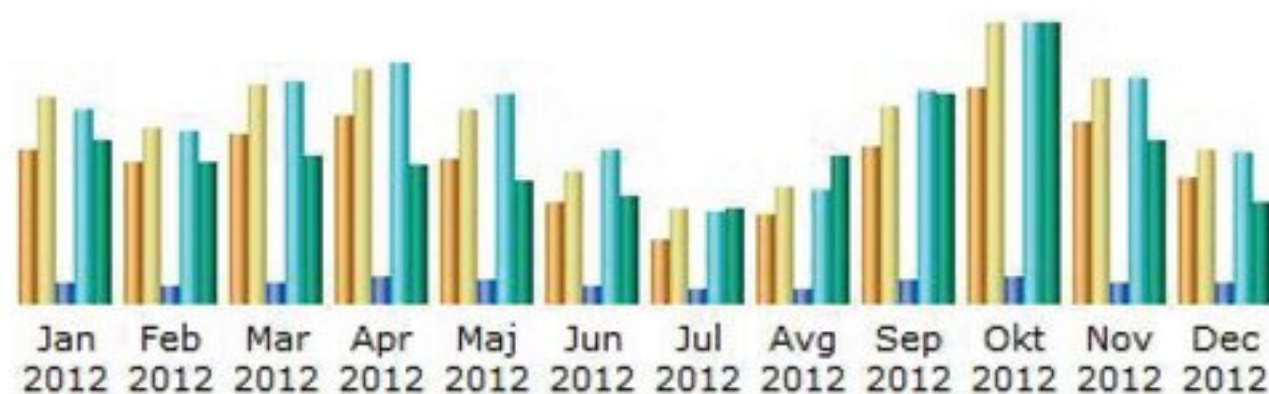

Sodelovanje na konferencah, seminarjih in sejmih v zvezi z URE in OVE

tudi v tujini: na sejmu Megra, na Celjskem sejmu, na mednarodnem posvetovanju »Komunalna energetika« in na Svetovnih dnevih trajnostne energije v Welsu v Avstriji.

Obveščanje in izobraževanje javnosti preko spletne strani

V Energap javnost o učinkoviti rabi energije in o obnovljivih virih energije obveščamo in izobražujemo tudi preko spletne strani www.energap.si. Obiskovalci spletne strani si lahko preberejo številne ažurne strokovne in splošne informacije, novice in dogodke. V letu 2012 smo zabeležili 20.407 obiskov spletne strani Energap. Letni pregled obiskov spletne strani je predstavljen na sliki 31.

Mesec	Različnih obiskovalcev	Št. obiskov	strani	Zadetkov	Promet
Jan 2012	1,402	1,897	8,800	83,532	5.47 GB
Feb 2012	1,292	1,600	7,311	74,354	4.69 GB
Mar 2012	1,545	1,995	9,005	95,570	4.91 GB
Apr 2012	1,721	2,156	10,694	103,208	4.60 GB
Maj 2012	1,324	1,785	10,164	90,289	4.05 GB
Jun 2012	933	1,204	7,950	65,839	3.54 GB
Jul 2012	584	871	6,548	39,593	3.12 GB
Avg 2012	802	1,057	6,608	49,016	4.89 GB
Sep 2012	1,420	1,816	10,034	91,199	6.99 GB
Okt 2012	1,984	2,555	11,833	120,275	9.32 GB
Nov 2012	1,667	2,063	9,330	97,437	5.45 GB
Dec 2012	1,139	1,408	8,503	64,546	3.40 GB
Skupaj	15,813	20,407	106,780	974,858	60.43 GB

Slika 31: Pregled obiskov spletne strani za leto 2012

4.6 ENERGAP IN DELOVANJE V REGIJI

Energap predstavlja center za URE in OVE ter trajnostno mobilnost tudi za regijo zgornjega Podravja. Tudi v letu 2012 smo aktivno sodelovali z občinami Poljčane, Ruše in Miklavž na Dravskem polju. Za občine Ruše, Poljčane in Miklavž na Dravskem polju izvajamo naloge energetskega managerja in koordiniramo izvajanje lokalnega energetskega koncepta. Skupaj z občino Starše sodelujemo v projektu vzpostavitve učnega poligona, kjer bodo prikazani vsi pozitivni okoljski učinki pri sanaciji javne razsvetljave.

V občinah Miklavž na Dravskem polju, Poljčane in Ruše smo v mesecu novembru in decembru 2012 organizirali »Dan energije«, na temo učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije. V okviru tega dneva smo v vsaki občini pripravili naslednje aktivnosti:

- Celodnevna individualna ali skupinska energetska svetovanja za občane in podjetja.
- Predstavitve razpisov in subvencij v okviru kratkega predavanja s strani Energap oziroma s strani energetskega svetovalca.
- Izobraževanje za občinske uslužbence na temo »Kako zagotoviti energetske učinkovitost in učinkovito zmanjšati stroške v javnih ustanovah, na delovnem mestu in doma?«
- Predavanje za učitelje in vzgojitelje ter dogovori z njimi, kdaj bi za otroke na njihovi osnovni šoli pripravili izobraževalne delavnice na temo varčevanja in učinkovite rabe energije.

Dan energije smo na vsaki izmed teh občin do konca leta 2012 izvedli dvakrat, v dogovoru z vsako občino posebej. Vsem trem občinam smo nudili pomoč tudi pri objavi določenih varčevalnih nasvetov na njihovih spletnih straneh in v lokalnih glasilih.

4.7 MEDNARODNO SODELOVANJE ENERGAP

Energap sodeluje tudi z drugimi evropskimi energetske agencijami predvsem preko partnerskega sodelovanja v različnih EU projektih. V letu 2012 smo v okviru različnih razpisov pripravili nekaj projektnih predlogov, nadaljevali smo z izvajanjem že aktualnih projektov ter pričeli z delom v okviru novih projektov, na področju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije.

Priprava predlogov projektov na področju URE in OVE

V okviru razpisa Evropske komisije – *programa »Intelligent energy Europe«* smo v letu 2012 pripravili naslednji projektni predlog, ki je bil poslan v ocenjevanje Evropski komisiji.

Projekt enerSKI 2 – »Energy Efficiency, Networking and Capacity-Building for Skiing-Resorts«. Glavni namen projekta je povečati učinkovito rabo energije (URE) in rabo obnovljivih virov energije (OVE) v smučarskih središčih. Glavni cilj projekta je oceniti trenutno porabo energije in energetske učinkovitost objektov in smučarskih naprav (smučarske vlečnice, naklon, razsvetljava, sneg, stroje, snežne topove, snežne teptalce, itd.), opraviti analize, predlagati in predstaviti ukrepe za izboljšanje URE in rabo OVE.

V okviru *programa »MED PROGRAMME«*, ki nadaljuje tradicijo evropskih programov za teritorialno sodelovanje in je sofinanciran s strani Evropske komisije, smo v letu 2012 pripravili dva projektna predloga, ki sta bila poslana v ocenjevanje Evropski komisiji. Glavni namen tega programa je krepitev evropske konkurenčnosti s pomočjo regionalne konkurenčnosti. Eden izmed predlogov je bil s strani komisije odobren - projekt Green Partnerships.

Projekt Renergy MED – »Strategy Towards Mediterranean Innovative Renewable Energy SMEs«. Glavni namen tega projekta je krepitev inovacijskih sposobnosti malih in srednjih sredozemskih podjetij ter izvajanje inovativnih rešitev na področju obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije v sredozemskih mestih.

Projekt Green Partnerships – »Local Partnerships for Greener Cities and Regions«. Glavni namen projekta je povezovati regije in mesta iz 11 držav z vzpostavitvijo skupnega nadnacionalnega pristopa s poudarkom na ustvarjanju lokalnih partnerstev, ki bodo pripomogli k učinkovitejšemu izvajanju inovativnih rešitev glede učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, ki vodijo v trajnostni lokalni in regionalni razvoj.

V okviru javnega razpisa za sofinanciranje projektov razvoja e-storitev in mobilnih aplikacij za javne in zasebne neprofitne organizacije 2012-2013, Operativnega programa krepitve

regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, ki ga bo sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS, smo v letu 2012 pripravili naslednji projektni predlog, ki je bil poslan v ocenjevanje.

Projekt mOIDom – Mobilna okoljska izkaznica doma. Glavni namen projekta je, da boste z eStoritvijo mOIDom odkrili, zakaj je vaš sosed bolj okoljsko učinkovit od vas, in dobili nasvete, kako vašo okoljsko konkurenčnost dvigniti in s tem prihraniti pri stroških. Glavni cilji projekta so: Razviti mobilno in spletno aplikacijo mOIDom, vzpostaviti navezavo aplikacije naobstoječe procese, vzpostaviti možnost spremljanja kazalcev okoljskih obremenitev gospodinjstev in drugih institucij, gostinstvom in institucijam ponuditi pomoč pri napredovanju v višje kakovostnejše razrede učinkovitosti, proizvajalcem ponuditi nov promocijski kanal za promoviranje okoljsko učinkovitih proizvodov.

Projekti, ki smo jih izvajali v letu 2012

V letu 2012 smo do konca decembra 2012 uspešno zaključili še en evropski projekt. To je projekt RETS.

Evropski projekt RETS

RETS (Renewable Energies Transfer System – prenos sistemov obnovljivih virov energije) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa Interreg IVC. Triletni projekt je trajal od januarja 2010 do konca decembra 2012. Usmerjen je bil v reševanje izzivov na področju obnovljivih virov energije (OVE) na ravni lokalnih in regionalnih oblasti. Glavni cilj projekta je bil namenjen poglobljanju znanja in izboljšanju sposobnosti lokalnih in regionalnih politik (nosilcev odločanja, javnih uslužbencev, ...) na področju OVE, z namenom pospešiti oziroma olajšati razvoj in implementacijo OVE skladno s strateškimi energetske smernicami. Za doseg tega cilja je bila v okviru projekta oblikovana evropska skupnost lokalnih oblasti, ki je aktivno delovala na področju izmenjave mnenj, primerov dobrih praks in učinkovitih rešitev. V projekt je bilo vključenih 12 partnerjev iz 9 evropskih držav članic EU: Francije (2), Nemčije, Madžarske, Italije, Portugalske (2), Anglije (2), Nizozemske, Romunije in Slovenije.

Evropski projekt ADVANCE

ADVANCE: »better planning, better cities (Auditing and certification scheme to increase the quality of sustainable urban mobility plans in cities« - Revidiranje in shema certificiranja načrtov trajnostne mobilnosti v mestih za izboljšanje njihove kakovosti) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa "Inteligentna energija Evrope". Projekt se je pričel junija 2011 in bo trajal do junija 2014. V projektu sodeluje 11 projektnih partnerjev. V okviru tega projekta želimo izboljšati načine načrtovanja energetske učinkovitega mestnega prometa. Za dosego ciljev bodo v okviru projekta razviti in testirani mehanizmi in instrumenti za revizijske preglede in priporočila za načrt trajnostne mobilnosti v mestih (Sustainable urban mobility plan). Uporaba ADVANCE revizijskega pregleda se bo odražala v lokalnih akcijskih načrtih s konkretnimi ukrepi za mesto. Poudarek projekta je na podpori mestom, ki še nimajo integriranega SUMP-a (Načrta trajnostne mobilnosti v mestih). Za mesta, ki že imajo urejen SUMP, projekt ponuja oceno teh SUMP-ov in njihov potencial za nadaljnje izboljšave. Mesta, ki bodo uspešno izvedla revizijske preglede svojih mobilnostnih načrtov ali se bodo zavezala narediti kvaliteten mobilnostni načrt, bodo lahko pridobila ADVANCE certifikat.

Evropski projekt LEAP

LEAP (Leadership for Energy Action and Planning – Vodenje načrtovanja in izvajanja aktivnosti na področju trajnostne energije) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa "Inteligentna energija Evrope". Projekt se je začel maja 2011 in bo trajal do novembra 2013. V projektu sodeluje 10 partnerskih mest iz 7 držav: Nemčije, Hrvaške, Velika Britanije, Slovenije, Bolgarije, Irske in Litve. V okviru izvajanja projekta bomo partnerji pridobivali nova znanja in izkušnje kako izboljšati pogoje za uspešno in hitrejše izvajanje lokalnega energetskega koncepta. V Mariboru bomo pripravili Akcijski načrt trajnostne energije (SEAP), k čemur so se zavezale občine – podpisnice Zaveze županov in ga oddali Evropski komisiji (EK). O njegovem izvajanju je potrebno EK tudi redno letno poročati.

Evropski projekt INVOLVE

INVOLVE (Involving the private sector in Mobility Management – Sodelovanje zasebnega sektorja z javnim sektorjem na področju upravljanja z mobilnostjo) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa Interreg IVC. Triletni projekt bo trajal od januarja 2012 do decembra 2014. Glavni cilj projekta je izboljšanje stanja na področju trajnostne mobilnosti s pomočjo izmenjave izkušenj in prenosa primerov dobrih praks. Namen projekta je izboljšati sodelovanje z zasebnim sektorjem in s tem povečati prehod na bolj trajnostne oblike prevoza v evropskih regijah. V projekt je vključenih 12 partnerjev iz desetih držav: Nemčije, Italije, Nizozemske, Češke, Grčije, Litve, Poljske, Velike Britanije, Španije in Slovenije. V okviru projekta bodo organizirani študijski obiski, namenjeni izmenjavi izkušenj v okviru primerov dobrih praks in oblikovan bo »Register primerov dobrih praks«, organizirani bodo seminarji, namenjeni javnemu in zasebnemu sektorju na področju prometa, oblikovan bo spletni portal, ki bo služil objavljanju informativno - izobraževalnih gradiv, izmenjavi mnenj, izkušenj in prenosu informacij.

Evropski projekt OCR

Projekt »OCR« (Uvajanje naprednih tehnologij varstva okolja in kreativno raziskovanje na prostem), je triletni projekt programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Madžarska 2007-2013. V projektu sodeluje 5 projektnih partnerjev iz dveh držav: Energetska agencija za Podravje, Univerza v Mariboru, Občina Starše, mesto Zalakaros in Prostovoljno Gasilsko Društvo mesta Vasvar. V projektu bodo partnerske lokalne skupnosti pridobile novo znanje in infrastrukturo za izboljšanje stanja okolja in posledično trajnostni razvoj; pri pilotnem projektu OCR bodo demonstrirali zmanjšanje svetlobnega onesnaženja ter z uporabo naprednejših IKT povezali elemente razsvetljave, kar bo predvidoma zmanjšalo potrošnjo električne energije za obratovanje javne razsvetljave in posledično temu zmanjšalo izpuste CO₂. V okviru projekta bo v občini Starše vzpostavljena učilnica v naravi. Namen projekta je preko čezmejnega delovanja doseči boljše pogoje za bivanje prebivalcev, urediti možnost izobraževanja na prostem, omogočiti raziskovalcem pogoje izobraževanja ter vzpodbujati čezmejno sodelovanje strokovnjakov iz Madžarske in Slovenije.

Evropski projekt EnVision

EnVision 2020 (Energy Vision 2020 for South East European Cities – Vizija jugovzhodnih evropskih mest na področju energije do leta 2020) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa South East Europe. Projekt se je začel decembra 2012 in bo trajal do decembra 2014. V projektu sodeluje 10 partnerjev iz 7 držav: Bolgarije, Romunije, Italije, Hrvaške, Slovenije, Grčije in Nemčije. Potreba po izboljšanju učinkovitosti rabe virov je ena od prednostnih nalog Evropske unije. Pomembno vlogo na tem področju bodo morale v prihodnosti odigrati države jugovzhodne Evrope, ki so po energetske intenzivnosti med prvimi v Evropi. Projekt EnVision temelji na predpostavki, da lahko z uvajanjem naprednih pristopov na področju rabe in proizvodnje energije, ki izhajajo iz predhodne analize stanja in ocenjenih potreb, izboljšamo energetske sliko posameznega partnerskega mesta. Glavne aktivnosti projekta bodo temeljile na:

- Analizi energetskega sektorja in rabe virov energije v posameznih partnerskih mestih
- Identifikaciji zakonodajnih vrzeli in ciljnih skupin odgovornih za implementacijo projektov in izboljšav na področjih učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije.
- Identifikaciji ključnih tehnologij, ki so bistvene za izboljšanje učinkovitosti rabe energije v partnerskih mestih.
- Identifikaciji in razvoju inovativnih finančnih instrumentov za podporo učinkovitih energetske rešitev ob sodelovanju predstavnikov finančnega sektorja in podjetij.
- Pripravi priporočil v namen spodbujanja identificiranih optimalnih poti, usmerjenih v reševanje vrzeli na področju rabe in proizvodnje energije.

Projekt mOIDom

mOIDom – Mobilna okoljska izkaznica doma je projekt, ki ga bo sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije, Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013. Projekt se je začel meseca avgusta 2012 in bo trajal do meseca avgusta 2013. Pri projektu sodelujejo štiri partnerji iz Slovenije: CO BIK – Center odličnosti za instrumentacijo, biosenzoriko in procesno kontrolo, FNM UM – Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Univerze v Mariboru, ENERGAP – Energetska agencija za Podravje in ZOTKS – Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Glavni namen projekta je, da boste z eStoritvijo mOIDom odkrili, zakaj je vaš sosed bolj okoljsko učinkovit od vas, in dobili nasvete, kako vašo okoljsko konkurenčnost dvigniti in s tem prihraniti pri stroških.

5. POGLED V LETO 2013

Energap je generator razvoja, idej in projektov na področju URE in OVE ter trajnostne mobilnosti v regiji. Pripravlja projekte za promocijo izrabe bioplina, kolesarstva, energetske učinkovitosti v turizmu in v drugih gospodarskih panogah, ki skupaj vodijo do cilja energetske učinkovitosti, neodvisnosti in skrbi za boljše okolje.

V letu 2013 bo Energap še naprej aktivno izvajala projekt izračuna ogljičnega odtisa v mestu Maribor, ki smo ga pričeli izvajati v letu 2012. Zmanjševanje ogljičnega odtisa, poleg varovanja okolja prispeva tudi k racionalnejšemu vedenju, učinkovitosti in varčevanju. Sočasno z izračunom pa se bodo izvajali tudi ukrepi za zmanjšanje emisij CO₂, kar bo posledično prineslo tudi finančne prihranke.

Energap želi v letu 2013 postati koordinacijski center za trajnostno mobilnost in izpeljati vizijo mesta Maribor. Vizija mesta je postati ljudem prijazno mesto, ki ureja svoj promet po načelih trajnostnega razvoja in to na način, da zagotavlja gospodarsko rast v mestu in hkrati skrbi za čisto in zdravo okolje. Mestni avtobusni promet v mestu mora predstavljati hrbtenico prometnega sistema in postati vzorčni primer urejanja avtobusnega prevoza na svetu.

“PRETOČNO IN ZELENO MESTO TER
PAMETEN, DOSTOPEN, VAREN,
OKOLJU PRIJAZEN MESTNI PROMET!”

Izzivi za Maribor - povečati število uporabnikov avtobusnega prometa

- Moderna, napredna, ljudem in okolju prijazna infrastruktura za javni avtobusni promet (avtobusi, postajališča, natančne informacije).
- Spremeniti odnos potnikov do avtobusnega prometa s tem, da jim ponudimo kvalitetno in inovativno storitev, ki sledi željam in potrebam svojih uporabnikov.
- Podpirati gospodarski razvoj z večjim investiranjem ob hkratnem zmanjševanju onesnaževanja okolja.
- Razviti javno službo, ki bo delovala transparentno in finančno odprto za javnost.
- Pomanjkanje finančnih sredstev za večjo investicijo v nove avtobuse.
- Z vključevanjem občanov v lastništvo infrastrukture omogočiti neposreden vpliv na izvajanje storitve.

Mobilnost oziroma potovanja (premikanje iz ene točke v drugo) je ekonomski problem. Obstaja medsebojna povezava med dostopnostjo določenega območja in ekonomskim potencialom tega območja. Dostopnost območja se meri v potovalnem času – razdalji, transportnih možnostih in transportni infrastrukturi – za promet in transport ljudi in blaga. V mestu mora veljati načelo: 1 tarifa – 1 vozovnica – 1 vozni red – 1 transportni sistem. Javni potniški sistem mora zagotavljati prevoz »od vrat do vrat«, kjer avtobusni promet tvori hrbtenico, nanj pa so povezane ostale oblike potniškega prometa: najem vozil, taksi službe, kolesarjenje, hoja. Nov koncept trajnostne mobilnosti mora vključevati tudi gospodarski in socialni razvoj regije in posameznikov, kot na primer oživitve mestnega jedra in določenih predelov mesta.

Koristi trajnostne mobilnosti so: pomaga ljudem spremeniti načine potovanja, omogoča zdravo okolje in več zdravja za ljudi, prinaša finančne koristi, omogoča več hoje in kolesarjenja.

6. ZAKONODAJA

Slovenija

Na področju energije je Slovenija sprejela naslednje zakone in mednarodne pogodbe:

1. Zakoni

- Energetski zakon (EZ, Ur.L RS, št. 79/1999 (8/2000 popr.), 27/2007-UPB2, 70/2008, 22/2010, 37/2011 OdlUS: U-I-257/09-22, 10/2012; 94/2012-ZDoh-2L)
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Ur.L RS, št. 41/2004, 39/2006-UPB1, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009, 48/2012, 57/2012, 97/2012 OdlUS: U-I-88/10-11)
- Zakon o graditvi objektov (ZGO-1, Ur.L RS, št. 110/2002, 102/2004-UPB1 (14/2005 popr.), 92/2005-ZJC-B, 93/2005-ZVMS, 111/2005 OdlUS: U-I-150-04-19, 120/2006 OdlUS: U-I-286/04-46, 126/2007, 57/2009 SkLUS: U-I-165/09-8, 108/2009, 61/2010-ZRud-1 (62/2010 popr.), 20/2011 OdlUS: U-I-165/09-34, 57/2012)
- Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Ur.L RS, št. 127/2006)
- Zakon o javnem naročanju (ZJN-2, Ur.L RS, št. 128/2006, 16/2008, 19/2010, 18/2011, 43/2012 OdlUS: U-I-211/11-26, 90/2012, 12/2013 – UPB5)
- Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštne storitve (ZJNVETPS, Ur.L RS, št. 128/2006, 72/2011-UPB3, 43/2012 OdlUS: U-I-211/11-26, 90/2012)
- Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN, Ur.L RS, št. 43/2011, 60/2011-ZTP-D)

2. Podzakonski predpisi

2.1 Strateški nacionalni razvojni dokumenti

- Akcijski načrt za obnovljivo energijo 2010-2020 (AN OVE); julij 2010
- Resolucija o Nacionalnem energetskem programu /ReNEP/ (Ur. l. RS, št. 57/2004)
- Nacionalni akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2008-2016 /AN-URE/
- Operativni program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2012 /OP-TGP/
- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 /OP-ROPI/

2.2 Učinkovita raba energije in energetske storitve

- Uredba o zelenem javnem naročanju (Ur.L RS, št. 102/2011, 18/2012, 24/2012, 64/2012, 2/2013)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav (Ur. l. RS, št. 3/2011)

-
- Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli (Ur. l. RS, št. 07/2010)
  - Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic (Ur. l. RS, št. 06/2010)
  - Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za redne preglede klimatskih sistemov (Ur. l. RS, št. 06/2010)
  - Pravilnik o metodah za določanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Ur.l RS, št. 04/2010)
  - Pravilnik o spodbujanju učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije (Ur.l. RS, št. 89/2008, 25/2009, 58/2012)
  - Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Ur.l. RS, št. 114/2009, 22/2010-EZ-D, 57/2011)
  - Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli (Ur.l. RS, št. 7/2010)
  - Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur.l. RS, št. 93/2008; 47/2009, 52/2010)
  - Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Ur.l. RS, št. 77/2009, 93/2012)
  - Uredba o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode, povezane z energijo (Ur. l. RS, št. 50/2012)
  - Odredba za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
  - Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Ur.l. RS, št. 50/2012)
  - Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu
  - Ur.l. RS, št. 104/2001)
  - Pravilnik o rednih pregledih klimatskih sistemov (Uradni list RS, št 26/2008)
  - Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/2003)
  - Odredba o zahtevanih izkoristkih za nove toplovodne ogrevalne kotle na tekoče ali plinasto gorivo (Uradni list RS, št. 107/2001, 20/2002, 63/2007, 17/2011-ZTZPUS-1)
  - Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Odredbe o zahtevanih izkoristkih za nove toplovodne ogrevalne kotle na tekoče ali plinasto gorivo (Ur.l. RS, št. 63/2007, 17/2011-ZTZPUS-1)
  - Pravilnik o metodologiji izdelave in vsebini študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo stavb z energijo (Uradni list RS, št. 35/2008)
  - Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Ur.l. RS, št. 129/2004, 105/2007, 102/2008)

-
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetske naprave (Ur.l. RS, št. 41/2009, 49/2010, 03/2011)
  - Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Ur.l. RS, št. 37/2009, 53/2009, 68/2009, 76/2009, 17/2010, 94/2010, 43/2011, 105/2011, 43/2012, 90/2012)
  - Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase (Ur.l. RS, št. 37/2009)

2.3. Lokalni energetske koncepti

- Pravilnik o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetske konceptov (Ur.l. RS, št. 74/2009, 3/2011)
- Priročnik za izdelavo lokalnega energetskega koncepta, december 2009

Evropska unija

Na ravni EU so bili na energetske področju sprejeti naslednji dokumenti:

1. Obnovljivi viri energije

- DIREKTIVA 2009/28/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES
- DIREKTIVA 2001/77/EE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 27. septembra 2001 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo

2. Učinkovita raba energije in energetske storitve

- DIREKTIVA 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES
- DIREKTIVA 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2005, ki je bila spremenjena z Direktivo 2008/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo, in o spremembi Direktive Sveta 92/42/EGS ter Direktiv 96/57/ES in 2000/55/ES

-
- glede Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ("Ekodizajn direktiva"), zamenjana z: Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (prenovitev)
- UREDBA KOMISIJE (EU) št. 206/2012 z dne 6. marca 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1275/2008 z dne 17. decembra 2008 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo energije pri električni in elektronski gospodinjski ter pisarniški opremi v stanju pripravljenosti in izključenosti
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 107/2009 z dne 4. februarja 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 244/2009 z dne 18. marca 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 245/2009 z dne 18. marca 2009 o izvajanju Direktiva 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo fluorescenčnih sijalk brez vdelenih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive 2000/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta
  - UREDBA KOMISIJE (EU) št. 347/2010 z dne 21. aprila 2010 o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 245/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo fluorescenčnih sijalk brez vdelenih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 278/2009 z dne 6. aprila 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 640/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo elektromotorjev
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 641/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 642/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo televizorjev
  - UREDBA KOMISIJE (ES) št. 643/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih hladilnih aparatov

-
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 859/2009 z dne 18. septembra 2009 o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo glede ultravijoličnega sevanja neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
  - DIREKTIVA 2009/125/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo
  - DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2008/28/ES z dne 11. marca 2008 o spremembi Direktive 2005/32/ES o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo, in o spremembi Direktive Sveta 92/42/EGS ter direktiv 96/57/ES in 2000/55/ES glede Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil
  - DIREKTIVA 2006/32/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 5. aprila 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/76/EGS
  - DIREKTIVA 2000/55/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 18. septembra 2000 o zahtevah za energijsko učinkovitost predstikalnih naprav za fluorescenčne sijalke
  - DIREKTIVA 96/57/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 3. septembra 1996 o zahtevah po energetski učinkovitosti za gospodinjске električne hladilnike, zamrzovalnike in njihove kombinacije
  - DIREKTIVA SVETA 92/42/EGS z dne 21. maja 1992 o zahtevanih izkoristkih za nove toplovodne kotle na tekoče ali plinasto gorivo
  - DIREKTIVA 2010/31/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (prenovitev)
    - * Delegirana uredba Komisije (EU) št. 244/2012 z dne 16. januarja 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta o energetski učinkovitosti stavb z določitvijo primerjalnega metodološkega okvira za izračunavanje stroškovno optimalnih ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in elementov stavb
  - DIREKTIVA 2010/30/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (prenovitev)
    - Delegirane Uredbe:
      - * Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1059/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2010/30/EU glede zahtev za energijsko označevanje gospodinjских pomivalnih strojev
      - * Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1060/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjских hladilnih aparatov
      - * Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1061/2010 z dne 28. septembra 2010 o

-
- dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih pralnih strojev
- * Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1062/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za energijsko označevanje televizijskih sprejemnikov
  - * Delegirana uredba Komisije (EU) št. 626/2011 z dne 4. maja 2011 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem klimatskih naprav
  - * Delegirana uredba Komisije (EU) št. 392/2012 z dne 1. marca 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih sušilnih strojev
- UREDBA (ES) št. 1222/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 25. novembra 2009 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge bistvene parametre
  - DIREKTIVA SVETA 92/75/EGS z dne 22. septembra 1992 o navajanju porabe energije in drugih virov gospodinjskih aparatov s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku. Izvedbene direktive:
    - * DIREKTIVA KOMISIJE 96/60/ES z dne 19. septembra 1996 o izvajanju Direktive Sveta 92/75/EGS v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih pralno-sušilnih strojev
    - * DIREKTIVA KOMISIJE 2002/31/ES z dne 22. marca 2002 o izvajanju Direktive Sveta 92/75/EGS v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih klimatskih naprav
    - * DIREKTIVA KOMISIJE 2002/40/ES z dne 8. maja 2002 o izvajanju Direktive Sveta 92/75/EGS v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih električnih pečic

**PROGRAM DELA
ENERGETSKE AGENCIJE ZA PODRAVJE –
ZAVODA ZA TRAJNOSTNO RABO ENERGIJE
za leto 2013**

1. UVOD

Razvojne naloge zavoda bodo, v skladu s strateškimi in zakonodajnimi dokumenti Evropske unije, Slovenije in Mestne občine Maribor na področju trajnostne energije, razdeljene v 5 razvojnih prioritet:

- izboljšanje energetske učinkovitosti in varčevanje z energijo v sektorjih stavb, industrije in prometa,
- povečanje izrabe obnovljivih virov energije za namene pridobivanja električne in toplotne energije v sektorjih stavb, industrije in prometa,
- zagotavljanje trajnostne mobilnosti in promocija javnega mestnega avtobusnega prometa;
- zagotavljanje trajnostnega razvoja v smeri varovanja okolja, zmanjšanja emisij CO₂ in zagotavljanja ekonomske in socialne varnosti;
- aktivno sodelovanje z zasebnim sektorjem za doseganje pozitivnih gospodarskih učinkov.

V letu 2011 je bila s strani Evropske komisije predstavljena pobuda za Evropo, gospodarno z viri. Gre za vodilno pobudo v okviru strategije Evropa 2020, pri kateri je Komisija predložila vrsto dolgoročnih načrtov politik na področjih, kot so promet, energija in podnebne spremembe. V tem sporočilu so opredeljene glavni elementi, na podlagi katerih je treba oblikovati podnebne ukrepe EU, da bi lahko EU do leta 2050 postala konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika. Pristop temelji na stališču, da so za pritegnitev naložb v energijo, promet, industrijo ter informacijske in komunikacijske tehnologije potrebne inovativne rešitve ter da je potreben večji poudarek na politikah energetske učinkovitosti. Strategija Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast vsebuje pet glavnih ciljev, ki naj bi jih EU dosegla do leta 2020. Eden teh ciljev je povezan s podnebjem in energijo: države članice so se namreč zavezale k 20-odstotnemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, obenem pa naj bi delež obnovljivih virov v energetski mešanici EU povečale na 20 %, prav tako naj bi do leta 2020 dosegle cilj 20-odstotne energetske učinkovitosti. EU je trenutno na dobri poti, da uresniči dva od teh ciljev, vendar brez dodatnih prizadevanj ne bo mogla uresničiti cilja energetske učinkovitosti². Prednostna naloga je torej, da se uresničijo vsi zastavljeni cilji za leto 2020. Da bi podnebne spremembe ostale pod mejo 2 °C, je Evropski svet februarja 2011 ponovno potrdil cilj EU, po katerem naj bi v okviru zmanjšanja emisij, ki ga morajo po prepričanju Medvladnega foruma o podnebnih spremembah doseči razvite države kot skupina, do leta 2050 zmanjšali emisije toplogrednih plinov za 80–95 % v primerjavi z letom 1990. To je tudi skladno s stališčem svetovnih voditeljev, zapisanem v sporazumih iz Kopenhavna in Cancúna. Ta sporazuma vključujeta zavezo za izpolnitev dolgoročnih razvojnih strategij za nizkoogljično gospodarstvo. Nekatere države članice so že ukrepale v tej smeri ali pa nameravajo ukrepati, med drugim z določitvijo ciljev zmanjšanja emisij do leta 2050. To sporočilo je poleg bele knjige o prometu in načrta za energetska učinkovitost pomemben prispevek v okviru vodilne pobude za učinkovitost virov. Sporočilo vsebuje načrt morebitnih ukrepov do leta 2050, ki bi EU

omogočili, da zmanjša emisije toplogrednih plinov v skladu z dogovorjenim ciljem 80 do 95 odstotkov. V sporočilu so opredeljeni mejniki, na podlagi katerih bi lahko EU spremljala, ali je na pravi poti do izpolnitve ciljev, obenem pa obravnava izzive za politike, naložbene potrebe in priložnosti v različnih sektorjih, upoštevajoč dejstvo, da bo cilj 80- do 95-odstotnega zmanjšanja treba doseči predvsem na domačih tleh.

V letu 2011 je mesto Maribor s sklepom Mestnega sveta pristopilo h Konvenciji županov. Konvencija županov je iniciativa Evropske komisije, s katero želi k reševanju problematike trajnostne energije aktivneje vključiti mesta in lokalne oblasti. Lokalne oblasti imajo ključno vlogo pri zmanjševanju učinkov podnebnih sprememb. Mesta so namreč odgovorna za več kot polovico proizvedenih emisij toplogrednih plinov. V mestih, kjer se porabi do 80 % energije, živi in dela 80 % prebivalstva. Lokalne oblasti lahko pogosto bolje kot nacionalne vlade implementirajo smernice trajnostnega razvoja. Poleg tega se lahko z izzivi spopadajo celovito ter prispevajo k lažjemu razreševanju navzkrižij med javnim in zasebnim interesom in k vključevanju trajnostne energije v splošne lokalne razvojne cilje. Lokalne oblasti morajo zato prevzeti vodilno vlogo pri izvajanju trajnostnih energetskega politik.

Energetska agencija za Podravje je bila imenovana za koordinatorja Konvencije županov in skrbi za izvajanje obveznosti, ki izhajajo iz članstva. V letu 2012 smo pripravili Akcijskega načrta za trajnostno rabo energije za Maribor (Sustainable energy action plan – SEAP). V letu 2013 bo načrt dan v javno obravnavo in predvidoma do poletja 2013 obravnavan tudi na seji Mestnega sveta. Nato bo posredovan v pregled in potrditev Evropski komisiji. V nadaljevanju se bodo zbirali in urejali podatki, ki so potrebni za spremljanje izvajanja.

Prav tako ima mesto obvezo aktivno sodelovati v Evropskem tednu trajnostne energije, ki bo med 24. in 28. junijem 2013. V tem času moramo izvesti informativno izobraževalne aktivnosti, ki povečujejo zavedanje različnih ciljnih skupin o pomembnosti trajnostne energije in povezanosti le-te s podnebnimi spremembami in varovanjem okolja. V ta namen bomo v središču mesta organizirali dogodek, kjer bomo predstavili problematiko emisij ogljikovega dioksida in njihov negativni vpliv na življenje na Zemlji. K sodelovanju bodo povabljeni vsi občani Maribora. Izvedli bomo tudi predavanje o trajnostni rabi energije, ogljikovem dioksidu in podnebnih spremembah. Posebne aktivnosti bomo pripravili tudi za šole in vrtce v mestu.

2. IZVAJANJE LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA MOM (LEK)

V letu 2013 bodo glavne aktivnosti agencije usmerjene v koordinacijo in izvajanje Energetskega koncepta Mestne občine Maribor. V skladu s konceptom bomo vse aktivnosti usmerili v uresničevanje zastavljenih ciljev. Glavna cilja sta:

1. Varčevanje z energijo in učinkovita raba energije (URE) – zmanjšanje rabe energije na nivoju mesta za 1% letno:

2. Dvig deleža obnovljivih virov energije (OVE) v primarni energetske bilanci na 25% do leta 2025

Izvedbeni projekti bodo usmerjeni v doseganje področnih ciljev:

- **Cilj 1: Zmanjšanje rabe energije v občinskih javnih stavbah: povprečno energijsko število (toplotna) v OŠ ne sme presegati 110 kWh/m² in povprečno energijsko število VVZ ne sme presegati 160 kWh/m².**

Koordinirali in po potrebi izvajali bomo ukrepe energetske učinkovitosti v javnih stavbah. V skladu z zakonodajo bodo izdane uradne energetske izkaznice in vodilo se bo energetske knjigovodstvo. Sistem daljinskega energetskega upravljanja v javnih objektih v lasti Mestne občine Maribor bo moderniziran in nadgrajen ter s tem še bolj prijazen uporabnikom, tako za administrativne kot tudi za vodstvene namene. Ker morajo biti energetske izkaznice tudi javno izobešene, bomo pripravili navodila za odgovorne osebe javnih stavb. V letu 2013 bomo pripravili pravne podlage, da bi bilo izobraževanje o ukrepih učinkovite rabe obvezno za vse javne uslužbenke na lokalnem nivoju. Zato bodo v letu 2013 izvedena pilotna stalna izobraževanja. Tudi v letu 2013 pričakujemo razpise za sofinanciranja obnove javnih objektov iz strukturnih skladov EU. V ta namen bomo pripravljali dokumente (projektno dokumentacijo, zagotovitev financiranja) za prijavo na razpise. V skladu z zahtevami Evropske komisije za koriščenje evropskih sredstev za sanacijo javnih stavb bomo sistem monitoringa rabe energije nadgradili s spremljanjem prihrankov. Na podlagi tega bomo pripravljali poročila o varčevanju z energijo v javnem sektorju.

V okviru Cilja 1 se bodo izvajali sledeči ukrepi:

1. Vpeljava energetskega knjigovodstva v vse javne stavbe.
2. Izdelava energetske izkaznice za stavbe, ki so v lasti MOM.
3. Izdelava potrebne investicijske dokumentacije za energetske sanacije javnih stavb.
4. Koordiniranje investicijskih ukrepov za zmanjšanje rabe energije v javnih stavbah.
5. Priprava in izvajanje tehničnih navodil za učinkovito gospodarjenje z energijo za uporabnike.

Nadaljevali bomo s pripravo dokumentov za iskanje finančnih virov za izvajanje energetske sanacije po sistemu pogodbenega zagotavljanja prihrankov ali pridobitvijo nepovratnih sredstev s strani EU skladov.

- **Cilj 2: Nadomeščanje fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije (OVE) v občinskih javnih stavbah.**

V skladu z novo zakonodajo, je potrebno pri obnovi stavb in pri novogradnji, v stavbah zagotoviti uporabo 25% obnovljivih virov energije. Tako tudi v okviru priprave načrta sanacije iščemo možne

zamenjave energentov v javnih stavbah. Nadaljevali bomo z aktivnostmi za zmanjšanje količin porabljenega kurilnega olja v mestu.

- **Cilj 3: Ureditev področja energetike v občini.**

Mestna občina Maribor pripravlja Okvirni prostorski načrt. V okviru tega projekta EnergaP pripravlja smernice za področje energetike - OVE, razvoj omrežja daljinske toplote in zemeljskega plina, postavitve kogeneracij, vetrnih in sončnih elektrarn. Aktivnosti bodo tekle v smeri večjega povezovanja z dobavitelji energije v občini in skupni pripravi akcijskih načrtov za energetsko učinkovitost in tudi zagotavljanja finančnih sredstev za določene investicije pri uporabnikih. V 2013 bomo nadaljevali z zbiranjem baz podatkov o rabi in proizvodnji energije za pripravo natančne energetske bilance MOM. V letu 2010 smo namreč ugotovili, da se podatki zbirajo, vendar jih je zelo težko pridobiti. Podatki tudi niso sistematično obdelani. Vsi pridobljeni podatki morajo biti opremljeni z emisijami ogljikovega dioksida, kar nam bo omogočalo lažje spremljanje ogljičnega odtisa mesta.

- **Cilj 4: Povečanje energetske učinkovitosti v sektorju stanovanj.**

Za zasebna stanovanja bomo v letu 2013 nadaljevali s svetovanji. V dve večstanovanjski stavbi bi želeli namestiti sistem daljinskega spremljanja rabe energije, v kolikor se bodo stanovalcu s tem projektom strinjali. Rezultati bodo služili kot prikaz možnosti za druge zasebne objekte. Za lastnike in najemnike stanovanj bomo pripravili informativna gradiva o energetskih izkaznicah. Za stanovanjske stavbe bodo pripravljena informativna gradiva in izobraževalne delavnice ter informacije o možnostih za pridobitev nepovratnih sredstev. Zbirali in analizirali bomo podatke o stavbnem fonu v Mariboru, regiji in Sloveniji in pripravili kartiranje le-teh z namenom ocenitve potenciala energetske sanacije za uporabnike in gospodarstvo.

- **Cilj 5: Povečanje izrabe obnovljivih virov energije v sektorju stanovanj.**

Agencija pretežno pokriva javni sektor in ga bo tudi v prihodnje, saj le-ta predstavlja enega izmed največjih neučinkovitih porabnikov energije. Zasebni sektor je pokrit v manjši meri. Aktivnosti se bodo nadaljevale v smeri informiranja in izobraževanja gospodinjev o možnostih izrabe OVE oziroma, kjer to ni mogoče, o zamenjavi stari neučinkovitih kotlov z sodobnejšimi, okolju prijaznejšimi. Hkrati jim bodo posredovane informacije o javnih razpisih za pridobitev nepovratnih sredstev na nacionalnem nivoju, preko Ekološkega sklada RS.

- **Cilj 6: URE in OVE v podjetjih.**

V program dela agencije bodo vključena tudi zasebna podjetja tako v storitvenem sektorju kot v proizvodnji. Tesneje bomo sodelovanje z gospodarskimi in obrtnimi zbornicami ter združenji.

Agencija bo zagotavljala informiranje in izobraževanje ter izvajanje pilotnih projektov. Glede na dobro vzpostavljene mednarodne stike, bomo lahko podjetjem zagotavljali tudi dobre informacije o stanju na področju energije v primerjalnih panogah v drugih državah EU in po svetu. Za podjetja bomo pripravili izobraževalne delavnice in gradiva. V letu 2013 bomo aktivno sodelovali z javnimi podjetji in službami pri in uvajanju standarda SIST EN 16 001. Posebno pozornost bomo namenili informiranju o možnostih za varčevanje z energijo na področju mobilnosti in logistike. Za Cono Tezno se bodo pripravljali mobilnostni načrti in informacije, kako postati zeleno podjetje na področju transporta.

Cilj 7: Povečanje osveščenosti na področju URE in možnostih izrabe OVE vseh porabnikov energije v občini

Izvajali bomo programe osveščanja, informiranja in izobraževanja za različne ciljne skupine, ki so na kakršnikoli način povezani z rabo energije v občini: uslužbenci v občini, podjetniki, gospodinjstva, otroci v vrtcih in šolah, ravnatelji šol in vrtcev, hišniki, upravitelji javnih stavb in drugi. Del aktivnosti bo namenjenih trajnostni mobilnosti in pripravi mobilnostnih načrtov za javni sektor – občinsko upravo in Mariborsko knjižnico.

- ***Cilj 8: Zmanjšanje porabe električne energije v občini.***

Z naborov ukrepov za zmanjšanje rabe energije bomo seznanili vse uporabnike javnih stavb v občini. V letu 2013 bomo nadaljevali z izvajanje strategije racionalizacije javne razsvetljave v MOM. Nadaljevali bomo z izobraževalnimi aktivnostmi za zaposlene v javni upravi.

- ***Cilj 9: Proizvodnja zelene električne energije.***

V Sloveniji se pojavljajo sončne elektrarne v vedno večjem številu. Na osnovi pregleda stanja možnosti uporabe teh elektrarn tudi na strehah objektov v Mariboru, bomo pripravili javni poziv za oddajo nekaterih streh v najem. V prvi fazi bodo vključeni objekti Športna dvorana Tabor in dve ali tri osnovne šole – po dogovoru z Mestno upravo in javnimi zavodi.

- ***Cilj 10: Ureditev področja prometa z vidika energetike in okolja.***

Sodelovali bomo pripravi Strategije trajnostne mobilnosti za MOM in izvajali izobraževalno informacijske aktivnosti za povečanje rabe trajnostnih oblik mobilnosti (javni transport, kolesarjenje, pešačenje). Veliko pozornosti bomo namenili urejanju in financiranju javnega potniškega prometa, in sicer mestnega avtobusnega prometa. Zaradi problematike varčevanja z energijo in onesnaženosti zraka je potrebno vozni park prilagoditi novim zahtevam in standardom. Zato bomo sodelovali pri postavitvi nove polnilnice, ki bo omogočala polnjenje vozil s stisnjnim zemeljskim plinom. Iskali bomo finančna sredstva za nakup novih avtobusov, ki bodo kot gorivo

uporabljala stisnjen zemeljski plin. Vzpostavili in koordinirali bomo delovanje Sveta za trajnostno mobilnost za izvajanje javnega mestnega avtobusnega prometa. V letu 2013 bomo skupaj s partnerji postavili dve polnilnici za električna vozila, ki bosta namenjeni občanom Maribora in službenim vozilom MOM. Aktivno bomo sodelovali pri aktivnosti za izrabo bioplina in uporabo letega v transportu.

SPREMLJANJE IZVAJANJA LEK

Doseganje ciljev LEK se bo vrednotilo enkrat letno in o napredovanju bo agencija poročala Mestnemu svetu in Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Hkrati se bodo revidirali tudi postavljeni cilji.

INFORMIRANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Aktivnosti informiranja in izobraževanja predstavljajo vsakodnevne aktivnosti na agenciji. Veliko časa bomo namenili tudi izvedbi naravoslovnih in tehničnih dni na osnovnih šolah, kjer bomo predstavili URE in OVE tudi praktično na modelih. Sodelovali bomo s srednjimi poklicnimi šolami (strojno, gradbeno), kjer se izobražujejo kadri, ki morajo biti najbolj informirani o URE in OVE in ki so bodoči izvajalci energetskih sanacij. Tudi na področju informiranja in izobraževanja bomo pridobivali dodatna finančna sredstva. Aktivno bomo sodelovali z institucijami v Sloveniji na področju formalnega izobraževanja, saj želimo, da se področje trajnostne energije vključi v pedagoške procese tako v osnovnih in srednjih šolah kot tudi fakultetah. Na področju izobraževanja strokovne javnosti bomo aktivno sodelovali z Društvom inštalaterjev energetikov in Univerzo v Mariboru, FERI, pri izvedbi mednarodne konference Komunalna energetika in drugih znanstveno raziskovalnih nalogah. S Fakulteto za gradbeništvo bomo tudi v letu 2013 nadaljevali sodelovanje na področju uvajanja inovativnih ukrepov in instrumentov za doseganje trajnostne mobilnosti.

Agencija bo tudi v letu 2013 sodelovala s partnerji v Sloveniji in Evropi, tako z vladnimi kot nevladnimi institucijami na področju gospodarstva in negospodarstva. S tem bomo lažje in hitreje pridobivali nove informacije in izmenjali izkušnje na področju URE in OVE. Programi in zakonodaja na področju trajnostne energije se dnevno spreminja in zahteva tudi od lokalnega nivoja veliko znanja in razumevanja, da bi lahko zahteve dobro in uspešno izvajali.

3. DELOVNI NAČRT ENERGAP PO PROGRAMIH

PROGRAM	PODPROGRAM	AKTIVNOST
A. Delovanje agencije	A.1. delovanje agencije	<u>A.1.1.</u> sklic sej Sveta in Strokovnega sveta zavoda

		<u>A.1.2.</u> izobraževanje zaposlenih
	A.2. predstavitve agencije javnosti	<u>A.2.1.</u> redne javne predstavitve
		<u>A.2.2.</u> aktivnosti ob 22.4. Dnevu Zemlje, 15.5. Dnevu podnebni sprememb in 5.6. Svetovnem dnevu okolja, s promocijo alternativnih virov energije in trajnostnega razvoja
		<u>A.2.3.</u> aktivnosti ob 22.9. Evropskem dnevu brez avtomobila s poudarkom na alternativnih virih energije
		<u>A.2.4.</u> predstavitve dela agencije občinam, ki so podpisale izjave o sodelovanju v agenciji in priprava načrta sodelovanja
		<u>A.2.5.</u> predstavitve delovanja agencije ministrstvom RS
	A.3. sodelovanje na konferencah, seminarjih in sejmih v zvezi z URE in OVE	
	A.4. aktivnosti ob Evropskem tednu trajnostne energije v juniju	<u>A.4.1.</u> Izvedba izobraževanja za občane, mlade, gospodarstvo <u>A.4.2.</u> Izvedba dneva odprtih vrat v stavbah, ki imajo nameščene sisteme za izrabo OVE v Mariboru
B. Energetska strategija za mesto Maribor	<i>B.2.</i> priprava področnih akcijskih načrtov za izvajanje LEK (javne stavbe, javna razsvetljava)	<u>B.2.1.</u> Priprava akcijskega načrta za trajnostno energijo in posredovanje le-tega Evropski komisiji
	<i>B.4.</i> spremljanje izvajanja koncepta	
	<i>B.5.</i> javne predstavitve rezultatov izvajanja LEK	
	<i>B.6.</i> izvajanje energetskih pregledov in	

	svetovanj za javne in zasebne zgradbe v Mariboru ter za mala in srednja podjetja	
	B.7. pridobivanje sredstev za investicije na področju URE in OVE	
C. Izobraževanje in informiranje	C.1. priprava in izvedba delavnic na temo URE in OVE	
	C.2. priprava informativnih gradiv s področja URE in OVE in aktivnosti za dvig ozaveščenosti o podnebnih spremembah in pomenu energije	<u>C.2.1.</u> šole, <u>C.2.2.</u> gospodinjstva, stanovanja <u>C.2.3.</u> javne zgradbe
	C.3. informiranja javnosti o finančnih instrumentih pri investiranju v OVE in URE	<u>C3.1.</u> objava strokovnih gradiv
D. Sodelovanje z organizacijami v Sloveniji	D.1. sodelovanje z drugimi slovenskimi lokalnimi energetske agencijami	
	D.2. sodelovanje z Univerzo v Mariboru	
	D.3. sodelovanje z gospodarsko in obrtno zbornico in združenji	<u>D3.1.</u> Izvajanje projektov s Štajersko gospodarsko zbornico <u>D3.2.</u> Izvajanje projektov z Obrtno – podjetniško zbornico v Mariboru
	D.4. sodelovanje z Ministrstvi RS	<u>D4.1.</u> Sodelovanje z MGRT in MF za vzpostavitev sistema pogodbenega financiranja za javni sektor
	D.5. sodelovanje z institucijami, ki delujejo na področju URE in OVE	
E. Mednarodno sodelovanje	E.1. sodelovanje z Energetske agencije v Gradcu	<u>E.1.1.</u> – Priprava strokovnih podlag za izrabo energije odpadnih voda

	<i>E.2. sodelovanje z drugimi evropskimi energetske agencijami</i>	<u>E.2.1.</u> predstavitve delovanja evropskih agencij slovenski javnosti
	<i>E.3. sodelovanje z Evropsko komisijo na področju energije</i>	<u>E3.1.</u> – Predstavitev projektov učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije v Mariboru
F. Projektno delo	<i>F.1. priprava predlogov projektov na področju URE in OVE</i>	<u>F.1.</u> – prijava projektov v okviru programa IEE, Interreg, MED,..
	<i>F2. izvajanje projektov(aktivnosti projektov so opisane pod tabelo)</i>	<u>F2.1</u> ADVANCE – priprava in vrednotenje akcijskih načrtov za trajnostno mobilnost <u>F2.2.</u> INVOLVE dvig uporabe javnega transporta v mestu <u>F2.3.</u> LEAP – izvajanje akcijskih načrtov v okviru LEK in SEAP <u>F2.4.</u> Vodenje projekta OCR – priprava učnik poligonov za izobraževanje o javni razsvetljavi <u>F2.5.</u> Izvajanje projekta ENVISION – dobro energetske načrtovanje v regiji <u>F2.6.</u> Izvajanje projekta GREEN PARTNERSHIP – promocija trajnostne izrabe lesne biomase
	<i>F.3. sodelovanje v projektih, ki predstavljajo primere dobre prakse za URE in OVE in predstavitev teh projektov javnosti</i>	
G. Trajnostna mobilnost	<i>G.1. Informiranje in izobraževanje</i>	<u>G.1.1</u> Izvajanje projekta – Trajnostna mobilnost za Maribor
	<i>G.2. Aktivnosti za pripravo strategije trajnostne mobilnosti</i>	<u>G2.1.</u> – Sodelovanje pri pripravi strategije trajnostne mobilnosti <u>G.2.2.</u> – priprava mobilnostnih načrtov za javni sektor

	G.3. Izvajanje projektov	<u>G.3.1.</u> Priprava študije izvedljivosti za vzpostavitev kolesarske povezave z občino Ruše
H. Svetovanje občanom	<i>H.1.</i> Svetovanje občanom v občini Maribor in okoliških občinah	<u>H.1.1.</u> Izvajanje pilotnih projektov spremljanje rabe energije v zasebnih stanovanjih v večstanovanjskih stavbah
	<i>H.2.</i> Sodelovanje z Energetsko svetovalno pisarno ENSVET v Mariboru	
I. Javna razsvetljava	<i>I.1.</i> Izvajanje akcijskega načrta racionalizacije	
	<i>I.2.</i> Monitoring racionalizacije	

IZVAJANJE PROJEKTOV

ADVANCE: »Better planning, better cities (Auditing and certification scheme to increase the quality of sustainable urban mobility plans in cities« - Revidiranje in shema certificiranja načrtov trajnostne mobilnosti v mestih za izboljšanje njihove kakovosti) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa Inteligentna ene regija Evrope. Projekt se je pričel junija 2011 in bo trajal do junija 2014. V projektu sodeluj e 11 projektnih partnerjev. V okviru tega projekta želimo izboljšati načine načrtovanja energetske učinkovitega mestnega prometa. Za doseg ciljev bodo v okviru projekta razviti in testirani mehanizmi in instrumenti za revizijske preglede in priporočila za načrt trajnostne mobilnosti v mestih (Sustainable urban mobility plan). Uporaba ADVANCE revizijskega pregleda se bo odražala v lokalnih akcijskih načrtih s konkretnimi ukrepi za mesto. Poudarek projekta je na podpori mestom, ki še nimajo integriranega SUMP-a (Načrta trajnostne mobilnosti v mestih). Za mesta, ki že imajo urejen SUMP, projekt ponuja oceno teh SUMP-ov in njihov potencial za nadaljnje izboljšave. Mesta, ki bodo uspešno izvedla revizijske preglede svojih mobilnostnih načrtov ali se bodo zavezala narediti kvaliteten mobilnostni načrt bodo lahko pridobila ADVANCE certifikat.

LEAP (Leadership for Energy Action and Planning – Vodenje načrtovanja in izvajanja aktivnosti na področju trajnostne energije) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa Inteligentna energija Evrope. Projekt se je začel maja 2011 in bo trajal do novembra 2013. V projektu sodeluje 10 partnerskih mest iz 7 držav: Nemčije, Hrvaške, Velika Britanije, Slovenije, Bolgarije, Irske in Litve. V okviru izvajanja projekta bomo partnerji pridobivali nova znanja in izkušnje kako izboljšati pogoje za uspešno in hitrejše izvajanje lokalnega energetskega koncepta. V Mariboru bomo pripravili Akcijski načrt trajnostne energije (SEAP), k čemur so se zavezale občine –

podpisnice Zaveze županov in ga oddali Evropski komisiji (EK). O njegovem izvajanju je potrebno EK tudi redno letno poročati.

INVOLVE (Involving the private sector in Mobility Management – Sodelovanje zasebnega sektorja z javnim sektorjem na področju upravljanja z mobilnostjo) je projekt sofinanciran s strani Evropske komisije, programa Interreg IVC. Triletni projekt bo trajal od januarja 2012 do decembra 2014. Glavni cilj projekta je izboljšanje stanja na področju trajnostne mobilnosti s pomočjo izmenjave izkušenj in prenosa primerov dobrih praks. Namen projekta je izboljšati sodelovanje z zasebnim sektorjem in s tem povečati prehod na bolj trajnostne oblike prevoza v evropskih regijah. V projekt je vključenih 12 partnerjev iz desetih držav: Nemčije, Italije, Nizozemske, Češke, Grčije, Litve, Poljske, Velike Britanije, Španije in Slovenije. V okviru projekta bodo organizirani študijski obiski namenjeni izmenjavi izkušenj v okviru primerov dobrih praks in oblikovan bo »Register primerov dobrih praks«, organizirani bodo seminarji namenjeni javnemu in zasebnemu sektorju na področju prometa, oblikovan bo spletni portal, ki bo namenjen objavljanju informativno - izobraževalnih gradiv, izmenjavi mnenj, izkušenj in prenosu informacij.

OCR (Uvajanje naprednih tehnologij varstva okolja in kreativno raziskovanje na prostem), je triletni projekt programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Madžarska 2007-2013. V projektu sodeluje 5 projektnih partnerjev iz dveh držav: Energetska agencija za Podravje, Univerza v Mariboru, Občina Starše, mesto Zalakaros in Prostovoljno Gasilsko Društvo mesta Vasvar. V projektu bodo partnerske lokalne skupnosti pridobile novo znanje in infrastrukturo za izboljšanje stanja okolja in posledično trajnostni razvoj; pri pilotnem projektu OCR bodo demonstrirali zmanjšanje svetlobnega onesnaženja ter z uporabo naprednejših IKT povezali elemente razsvetljave, kar bo predvidoma zmanjšalo potrošnjo električne energije za obratovanje javne razsvetljave in posledično temu zmanjšalo izpuste CO₂. V okviru projekta bo v občini Starše vzpostavljena učilnica v naravi. Namen projekta je preko čezmejnega delovanja doseči boljše pogoje za bivanje prebivalcev, urediti možnost izobraževanja na prostem, omogočiti raziskovalcem pogoje izobraževanja ter vzpodbujati čezmejno sodelovanje strokovnjakov iz Madžarske in Slovenije.

ENVISION 2020 (Energy Vision 2020 for South East European Cities – Vizija jugovzhodnih evropskih mest na področju energije do leta 2020) je projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, programa South East Europe. Projekt se je začel decembra 2012 in bo trajal do decembra 2014. V projektu sodeluje 10 partnerjev iz 7 držav: Bolgarije, Romunije, Italije, Hrvaške, Slovenije, Grčije in Nemčije. Potreba po izboljšanju učinkovitosti rabe virov je ena od prednostnih nalog Evropske unije. Pomembno vlogo na tem področju bodo morale v prihodnosti odigrati države jugovzhodne Evrope, ki so po energetske intenzivnosti med prvimi v Evropi. Projekt EnVision temelji na predpostavki, da lahko z uvajanjem naprednih pristopov na področju rabe in proizvodnje energije, ki izhajajo iz predhodne analize stanja in ocenjenih potreb izboljšamo energetske slike posameznega partnerskega mesta. Glavne aktivnosti projekta bodo temeljile na:

- Analizi energetskega sektorja in rabe virov energije v posameznih partnerskih mestih identifikaciji zakonodajnih vrzeli in ciljnih skupin odgovornih za implementacijo projektov in izboljšav na področjih učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije.

- Identifikaciji ključnih tehnologij, ki so bistvene za izboljšanje učinkovitosti rabe energije v partnerskih mestih.
- Identifikaciji in razvoju inovativnih finančnih instrumentov za podporo učinkovitih energetske rešitev ob sodelovanju predstavnikov finančnega sektorja in podjetij.
- Pripravi priporočil v namen spodbujanja identificiranih optimalnih poti usmerjenih v reševanje vrzeli na področju rabe in proizvodnje energije.

GREEN PARTNERSHIPS – »Local Partnerships for Greener Cities and Regions« Glavni namen projekta je, da bo povezoval regije in mesta iz 11 držav z vzpostavitvijo skupnega nadnacionalnega pristopa s poudarkom na ustvarjanju lokalnih partnerstev, ki bodo pripomogli k učinkovitejšemu izvajanju inovativnih rešitev glede učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, ki vodijo v trajnostni lokalni in regionalni razvoj.

MOIDOM – mobilna okoljska izkaznica doma, namerava vzpostaviti osveščevalno-izobraževalni pro-ces, katerega osrednje gonilo bo mobilna in spletna aplikacija za zbiranje podatkov o okoljskih obremenitvah in izkoriščanju alter-nativnih virov energije v gospodinjstvu, lahko pa tudi v manjšem podjetju ali drugi insti-tuciji. Aplikacija bo imela poudarek na pre-prostosti zbiranja podatkov z raznih virov – števcov, (e)računov, iz datotek ter preko neposredne komunikacije z napravami, ki podpirajo standarde tehnologij pametnih zgradb – ter na njihovi učinkoviti uporabi v procesu okoljskega svetovanja. Osredotočila se bo na osveščanje potrošnikov in njihovo predpripravo na energetske svetovanje, tako da bodo k energetske svetovalcu lahko prišli seznanjeni z osnovnimi koncepti in opremljeni s podatki, ki bodo omogočali verodostojno odločanje med različnimi alternativami. Hkrati jim bo omogočala preverjanje okoljske učinkovitosti njihovih vsakodnevnih aktivnosti in primerjavo (»benchmarking«) s sorodnimi subjekti (gospodinjstva, podjetja, ...) ter z enostavnimi nasveti direktno vplivala na spremembo njihovih navad ali vedenja.

4. DELOVANJE AGENCIJE NA REGIONALNEM NIVOJU

Do leta 2009 je Energap pretežno delovala na področju Mestne občine Maribor. V prihodnjih letih je potrebno delovanje agencije razširiti tudi na občine v regiji zgornjega Podravje. Pravno formalno so občine pismo o nameri ustanovitve že podpisale, vendar delo agencije še ne sofinancirajo. V letu 2013 bo Energap energetske upravljanje razširila še v nekatere občine zgornjega Podravja. Za te občine bodo pripravljene individualni programi implementacije njihovih energetske konceptov in se koordinira ter spremlja njihovo izvajanje. Posledično bodo občine za to prispevale finančna sredstva. Iz teh sredstev se bo financiralo delo enega zaposlenega na Energap. Prav tako bomo v izvajanje projektov vključevali zainteresirane občine.

5. ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA V SMERI VAROVANJA OKOLJA, ZMANJŠANJA EMISIJ CO₂ IN ZAGOTAVLJANJA EKONOMSKE IN SOCIALNE VARNOSTI

Vse aktivnosti za zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida so povezane z zmanjšano rabe energije in rabo obnovljivih virov energije. Z varčevanjem z energijo so tudi stroški zanjo lažje obvladljivi.

Glede na vedno višje cene energije v prihodnje, je možnost tako imenovane »energetske revščine« vedno večja. To pomeni, da bodo socialno ogrožene skupine zaradi stroškov za energijo še bolj prizadete. V javnem sektorju pomeni višanje cen energije, brez varčevanja zmanjšanje finančnih sredstev za vzdrževanje in investicije. Dolgoročno to pomeni slabše bivalne in delovne pogoje, kar lahko privede do negativnega vpliva na zdravje uporabnikov stavbe.

Z investicijami v energetske sanacije, predvsem javnih objektov, bo zagotovljeno tudi več dela za podjetja v regiji. Zato bo agencija aktivno delovala na iskanju finančnih virov in pripravi potrebnih dokumentacij za energetske sanacije stavb.

Na področju gospodarjenja z energijo v javnem sektorju želimo, da postane Maribor in regija vzorčni in učni primer tako za Slovenijo kot EU in da to izkoristimo tudi kot širšo razvojno priložnost.

Nizkoogljična družba

Nizkoogljična¹ družba je družba (ali gospodarstvo), katere emisije toplogrednih plinov so nižje od absorpcijske sposobnosti globalnega ekosistema, in hkrati temelji na načelih trajnostnega razvoja. Namen prehoda v nizkoogljično družbo je torej znižanje emisij preko nove kakovosti gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja. Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prilagajanje na podnebne spremembe terjata izrazite strukturne spremembe v gospodarstvu in širši družbi. S premišljeno kombinacijo že danes poznanih in deloma izvajanih ukrepov, lahko na temelju dosedanjih dosežkov, številnih prednosti in priložnosti, ki jih imamo v Sloveniji, podnebne spremembe predstavljajo pomembno razvojno priložnost.

Slovenija ima kot majhno, odprto, izvozno usmerjeno gospodarstvo z dokaj dobro izobrazbeno strukturo in ohranjenim naravnim okoljem relativno ugoden izhodiščni položaj za prehod v nizkoogljično družbo. Vizija nizkoogljične družbe za Slovenijo leta 2050 je vzajemno povezana in vključujoča nizkoogljična družba z odličnim gospodarstvom ter kakovostjo življenja, prostora in naravnega okolja.

Znižanje izpustov toplogrednih plinov na manj kot 4 milijone ton ekvivalenta ogljikovega dioksida do leta 2050 ustreza dvema tonama ekv. CO₂ na prebivalca letno, kar naj bi predstavljalo ogljično nevtralnost oz. znižanje za 80% glede na sedanje emisije².

Ogljični odtis

---

¹ Ogljik v tem izrazu predstavlja emisije vseh toplogrednih plinov.

² Osnutek strategije prehoda v NOD, Služba Vlade RS za podnebne spremembe, september 2011

Izraz ogljični odtis (angleško »carbon footprint«) uporabljamo za ponazoritev količine izpustov ogljikovega dioksida (CO₂) in drugih toplogrednih plinov (TGP), za katero sta odgovorna posameznik ali podjetje oziroma organizacija. Ogljični odtis torej lahko izračunamo za dejavnost, dogodke in izdelke ter posameznika³ Ogljični odtis ni samo ocena stanja oziroma merjenje izpustov toplogrednih plinov podjetja in poročanje o meritvah, postavljen mora biti v širši, strateški okvir delovanja podjetja. Če želimo ogljični odtis zmanjšati, ga moramo predvsem razumeti in pravilno uporabljati. Zato je nujen vpogled tudi v dobavno verigo navzdol in navzgor.

Glede na dinamiko na področju razvoja standardov in izračunavanja ogljičnega odtisa v zadnjem letu je vse bolj jasno, da mora biti ogljični odtis vpet v vse poslovne procese. Tako je v pomoč vodstvu pri sprejemanju poslovnih odločitev in ga lahko podjetje tudi uspešno komunicira - poslovnim partnerjem, dobaviteljem, strankam in drugim deležnikom. Na ta način podjetje bolje obvladuje svoje stroške in tveganja ter krepi svoj položaj na trgu in družbeni ugled. Podatki kažejo, da vedno več podjetij uporablja svoj ogljični odtis in vedno večja dinamika uporabe ogljičnega odtisa v mednarodnem prostoru dokazujeta, da se ogljičnemu odtisu kot enemu izmed orodij za ocenjevanje količine toplogrednih plinov izdelka ali organizacije v prihodnje zagotovo ne bomo mogli izogniti.

Poleg konkurenčne prednosti in varčevanja, postaja ogljični odtis vse bolj zakonodajna obveznost. Predlog Zakona o podnebnih spremembah, ki ga je pripravila Služba Vlade RS za podnebne spremembe že predvideva obveznost priprave ogljičnega odtisa za subjekte, ki so posredno ali neposredno povezani z javnim sektorjem.

MARIBOR – nizkoogljično mesto

Maribor je s sprejetjem Lokalnega energetskega koncepta v letu 2009 in pripravo Akcijskega načrta za trajnostni energetski razvoj začrtal smernice nizkoogljičnega razvoja. Postavljeni so cilji zmanjšanja rabe energije in povečanja rabe obnovljivih virov energije, kar najbolj prispeva k zmanjšanju emisij ogljikovega dioksida. Javni sektor na lokalnem nivoju izvaja aktivnosti in ukrepe za zmanjšanje rabe energije in uvajanje obnovljivih virov, kar znižuje emisije CO₂. V večino javnih stavbe v lasti Mestne občine Maribor je uvedeno energetska knjigovodstvo, pripravljene so energetske izkaznice za stavbe in v zaključni fazi izdelave so ogljični odtisi javnih stavb.

Zaradi nedoslednosti in neizvajanja slovenske in EU zakonodaje ter smernic je priprava ogljičnega odtisa izredno zahtevna in dolgotrajna. Zato bomo s tem delom nadaljevali tudi v letu 2013. Zmanjševanje ogljičnega odtisa poleg varovanja okolja prispeva tudi k racionalnejšemu vedenju, učinkovitosti in varčevanju. To je še posebej pomembno za podjetja. K aktivnostim bomo povabili

---

³ Umanotera, www.umanotera.si

mariborska javna podjetja in za njih izračunali ogljični odtis. Sočasno z izračunom bodo potekali tudi ukrepi za zmanjšanje emisij CO₂, kar bo posledično prineslo tudi finančne prihranke.

Priloga 1

FINANČNI NAČRT ENERGETSKE AGENCIJE ZA PODRAVJE

za leto 2013

Maribor, februar 2013

Pravna podlaga:

- Statut Energetske agencije za Podravje – zavoda za trajnostno rabo energije
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4, 14/13-popr., v nadaljevanju: ZJF)
- Zakon o interventnih ukrepih za leto 2012 (Uradni list RS št. 110/11, 40/12 in 43/12)
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00, 122/00, v nadaljevanju: Navodila o pripravi finančnih načrtov)

Finančni načrt je akt posrednega uporabnika proračuna, s katerim so predvideni njegovi prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki za eno leto. (3. člen ZJF).

Posredni uporabniki občinskega proračuna morajo pripraviti predloge finančnih načrtov ob pripravi in na podlagi izhodišč, ki veljajo za občinski proračun. Finančne načrte posrednih uporabnikov občinskega proračuna sprejme pristojni organ po postopku, določenem v posebnem predpisu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika. Če se pravna oseba v pretežnem delu financira iz proračunskih sredstev, se njen finančni načrt sprejme v 30 dneh po sprejetju občinskega proračuna. (27. člen ZJF).

Finančni načrt posrednega uporabnika ima splošni del. V splošnem delu so prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki posrednega uporabnika prikazani po ekonomski klasifikaciji, upošteva enotni kontni načrt, ki ga določa pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Posredni uporabniki morajo pripraviti svoj finančni načrt upošteva izkaze, ki jih za pripravo njihovih letnih poročil določa pravilnik o vsebini, členitvi in obliki računovodskih izkazov ter pojasnil k izkazu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. (3. člen Navodil o pripravi finančnih načrtov).

V predlogu finančnega načrta posrednega uporabnika se prikaže:

1. realizacija prejemkov in izdatkov za preteklo leto, kot je izkazana v sprejetem letnem poročilu ali ocena realizacije prejemkov in izdatkov za preteklo leto, če letno poročilo še ni sprejeto
2. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto in
3. načrt prejemkov in izdatkov za prihodnje leto.

Predmet sprejemanja je samo načrt prejemkov in izdatkov za prihodnje leto. (5. člen Navodil o pripravi finančnih načrtov).

Finančni načrt posrednega uporabnika mora zajemati vse predvidene prejemke in izdatke posrednega uporabnika, ki bodo plačani v korist in izplačani v breme posrednega uporabnika v prihodnjem koledarskem letu (načelo denarnega toka). V finančnem načrtu posrednega uporabnika morajo biti ločeno prikazani vsi prihodki in izdatki, ki jih posredni uporabnik pridobi in izplača iz naslova opravljanja javne službe in iz naslova prodaje blaga ali storitev na trgu. (6. člen Navodil o pripravi finančnih načrtov).

Finančni načrt posrednega uporabnika mora biti usklajen z njegovim programom dela, ki mora biti pripravljen na način, kot je to predpisano za obrazložitev finančnih načrtov neposrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov v uredbi o podlagah in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna. (7. člen Navodil o pripravi finančnih načrtov).

Posredni uporabniki morajo posredovati sprejete finančne načrte v petnajstih dneh po sprejemu oziroma izdaji soglasja ustanovitelja pristojnemu ministrstvu oziroma pristojnemu organu občine in AJPEŠ. (9. člen Navodil o pripravi finančnih načrtov).

Finančni načrt Energetske agencije za Podravje za leto 2013 je pripravljen v skladu z ZJF (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4, 14/13-popr.), Navodilom o pripravi finančnih načrtov

posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00, 122/00) ter navodili ustanovitelja.

1. Izhodišča finančnega načrta za leto 2013

Osnova finančnega načrta so parcialni načrti naslednjih kategorij:

- načrta prihodkov
- načrta odhodkov
- načrta opreme in investicij

Načrtovane postavke stroškov, predvidenih za leto 2013 temeljijo na globalnih makroekonomskih okvirih razvoja Slovenije in na sledečih izhodiščih:

- za načrtovanje nominalnih okvirov prihodkov in odhodkov se upošteva rast cen življenjskih potrebščin v višini 2,2%;
- načrtuje se nespremenjen obseg zaposlitev v primerjavi s predhodnim letom;
- rast sredstev za plače iz naslova napredovanja in vrednotenja delovne dobe je največ v višini 2,2% (v skladu z 163. členom ZUJF javni uslužbenci in funkcionarji, ki so napredovali v višji razred ali naziv v letih 2011 in 2012 imajo pravico do višje plače s 1.6.2013, v skladu z 162. členom ZUJF pa javni uslužbenci in funkcionarji v letu 2013 ne napredujejo);
- sredstva za izplačilo redne delovne uspešnosti (v skladu z 160. členom ZUJF) javnim uslužbencem in funkcionarjem v letu 2013 ne pripada;
- regres za letni dopust se zaposlenim izplača pri plači za mesec maj glede na 176. člen ZUJF; višina regresa je pogojena z uvrstitvijo javnega uslužbenca v plačni razred v mesecu pred izplačilom;
- načrtovano je 0,4% povišanje premij kolektivnega pokojninskega zavarovanja za zaposlene od 1.1.2013 naprej;
- izplačila povračil in nadomestil ter drugih izdatkov zaposlenim je načrtovano v skladu z veljavno zakonodajo - ZUJF;
- pri načrtovanju stroškov v letu 2013 je upoštevana jesenska napoved gospodarskih gibanj Urada za makroekonomske analize in razvoj za leta 2012 – 2015 (september 2012).

Skladno z določili Uredbe o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Uradni list RS, št. 69/08, 97/09 in 41/12) vsebuje finančni načrt Energap tudi akontativni obseg sredstev delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

Finančni načrt Energap je pripravljen realno in vključuje znane pogoje gospodarjenja v začetku leta 2013 in temelji na ciljih, ki so opredeljeni v programu dela Energap, strateških usmeritvah in tekoči poslovni politiki.

2. Načrt prihodkov

Energap načrtuje celotne prihodke v letu 2013 v višini 414.400 EUR. Ocene temeljijo na že sklenjenih in pričakovanih pogodbah v letu 2012, tako na področju javne službe kot na področju tržne dejavnosti. Prihodki za izvajanje javne službe so načrtovani v višini 355.900 EUR, prihodki iz naslova tržne dejavnosti pa v višini 58.500 EUR.

V letu 2013 je načrtovana ohranitev ravni doseženih prihodkov glede na leto 2012. Struktura prihodkov po dejavnosti sledi cilju ohranjanja deleža tržnih prihodkov v skupnih prihodkih nad 10%.

Vir prihodka	Redna dejavnost	Tržna dejavnost	Skupaj
MOM - PP 151210	227.700		227.700
EU projekti:	128.200		128.200
<i>RETS</i>	45.800		45.800
<i>LEAP</i>	28.400		28.400
<i>OCR</i>	16.400		16.400
<i>ADVANCE</i>	14.100		14.100
<i>INVOLVE</i>	23.500		23.500
DONACIJE		10.000	10.000
DRUGI PROJEKTI		48.500	48.500
SKUPAJ	355.900	58.500	414.400

3. Načrt odhodkov

Energap načrtuje celotne odhodke v letu 2013 v višini 385.500 EUR, kar predstavlja ohranitev ravni povprečne porabe v letih 2011 in 2012.

V skladu z usmeritvami ZUJF je predvidena negativna rast stroškov dela, indeks znaša 99%.

Poslovni odhodki so načrtovani po dejavnostih javne službe in tržne dejavnosti ob predpostavki neposrednega razporejanja stroškov po obeh vrstah dejavnosti.

	Stroški zaposlenih	Stroški podizvajalcev	Stroški potovanj	Materialni stroški	Stroški opreme	Skupaj
Skupaj	202.000	48.500	25.000	105.000	5.000	385.500

4. Načrtovani poslovni izid

Za leto 2013 je načrtovan presežek prihodkov nad odhodki z upoštevanjem davka od dohodka v višini 27.900 EUR. Načrtovani presežek prihodkov nad odhodki je rezultat poslovanja na trgu v višini 18.020 EUR. Pozitivno poslovanje v višini 9.880 EUR se načrtuje

tudi na področju javne službe, predvsem z obvladovanjem stroškov v okviru namenskih prihodkov.

Po načelu denarnega toka je načrtovan presežek prihodkov nad odhodki v višini 32.302 EUR.

5. Načrt nabave opreme in investicij

Za leto 2013 ne načrtujemo večje nabave opreme. Za namen interventnih nabav je sicer načrtovanih 5.000,00 EUR iz vira javnih sredstev. V ta okvir predvidenih sredstev sodi tudi oprema za nadzor nad rabo energije in promocijo URE in OVE.

V letu 2013 načrtujemo investicij.

6. Načrtovanje novih zaposlitev

V kvalifikacijski strukturi zaposlenih se ne pričakuje bistvenih sprememb. Glede na rezultate razpisov se bodo realizirale le potrebne zaposlitve za določen čas za realizacijo pridobljenih projektov in nadomeščanje morebitnih odhodov sodelavcev.

Priloge:

1. Načrt prihodkov in odhodkov za leto 2013
2. Načrt prihodkov in odhodkov za leto 2013 po vrstah dejavnosti
3. Načrt prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka za leto 2013
4. Načrt računa finančnih terjatev in naložb za leto 2013
5. Načrt računa financiranja za leto 2013

Načrt prihodkov in odhodkov za leto 2013

v EUR

ČLENITEV KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Realizacija 2011	Realizacija 2012	Načrt 2013	Indeks 6:4	Indeks 6:5
1	2	3	4	5	6	7	8
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	860	421.594	422.825	414.300	98	98
	(860 = 861 + 862 - 863 + 864)						
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	421.594	422.825	411.100	98	97
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0	0		
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0	0		
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0	0		
	B) FINANČNI PRIHODKI	865	101	99	100	99	101
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	12	1	0	0	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	867	0	0	0		
	(867 = 868 + 869)						
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0	0		
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0	0		
	D) CELOTNI PRIHODKI	870	421.707	422.925	414.400	98	98
	(870 = 860 + 865 + 866 + 867)						
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	871	200.831	155.720	180.700	90	116
	(871 = 872 + 873 + 874)						
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0	0		
460	STROŠKI MATERIALA	873	4.983	4.835	5.000	100	103
461	STROŠKI STORITEV	874	195.848	150.885	175.700	90	116
	F) STROŠKI DELA	875	192.692	203.074	201.000	104	99
	(875 = 876 + 877 + 878)						
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	128.035	158.703	157.100	123	99
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	24.079	25.551	25.300	105	99
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	40.578	18.820	18.600	46	99
462	G) AMORTIZACIJA	879	1.817	3.489	3.520	194	101
463	H) REZERVACIJE	880	0	0	0		
465	J) DRUGI STROŠKI	881	216	267	270	125	101
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	23	9	10	43	111
468	L) DRUGI ODHODKI	883	39	4	0	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	884	0	0	0		
	(884 = 885 + 886)						
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0	0		
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0	0	0		
	N) CELOTNI ODHODKI	887	395.618	362.563	385.500	97	106
	(887 = 871 + 875 + 879 + 880 + 881 + 882 + 883 + 884)						
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	888	26.089	60.362	28.900	111	48
	(888 = 870 - 887)						
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	889	0	0	0		
	(889 = 887 - 870)						
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	2.227	822	1.000	45	122
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	23.862	60.186	27.900	117	46
	(891 = 888 - 890)						
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	0	0		
	(892 = (889+890) oz. (890-888))						
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let , namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0	0		

Načrt prihodkov in odhodkov za leto 2013 po vrstah dejavnosti

v EUR

ČLENITEV KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Realizacija prihodkov in odhodkov za izvajanje javne službe 2011	Realizacija prihodkov in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu 2011	Realizacija prihodkov in odhodkov za izvajanje javne službe 2012	Realizacija prihodkov in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu 2012	Načrt prihodkov in odhodkov za izvajanje javne službe 2013	Načrt prihodkov in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu 2013
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (660 = 661 + 662 - 663 + 664)	660	392.633	28.961	403.163	19.662	355.800	58.500
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	392.633	28.961	403.163	19.662	355.800	58.500
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0	0	0	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0	0	0	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0	0	0	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	101	0	99		100	
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	12	0	1	0	0	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (667 = 668 + 669)	667	0	0	0	0	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0	0	0	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0	0	0	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (670 = 660 + 665 + 666 + 667)	670	392.746	28.961	403.263	19.662	355.900	58.500
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (671 = 672 + 673 + 674)	671	191.340	9.491	155.720	0	154.500	26.200
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0	0	0	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	673	4.540	443	4.835	0	4.500	500
461	STROŠKI STORITEV	674	186.800	9.048	150.885	0	150.000	25.700
	F) STROŠKI DELA (675=676+677+678)	675	187.119	5.573	191.324	11.750	191.100	9.900
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	123.235	4.800	148.586	10.117	148.600	8.500
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	23.306	773	23.918	1.633	23.900	1.400
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	40.578	0	18.820	0	18.600	0
462	G) AMORTIZACIJA	679	0	1.817	141	3.348	140	3.380
463	H) REZERVACIJE	680	0	0	0	0	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	201	15	267	0	270	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	22	1	9	0	10	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	36	3	4	0	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (684 = 685 + 686)	684	0	0	0	0	0	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0	0	0	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0	0	0	0	0	0
	N) CELOTNI ODHODKI (687 = 671 + 675 + 679 + 680 + 681 + 682 + 683 + 684)	687	378.718	16.900	347.465	15.098	346.020	39.480
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (688 = 670 - 687)	688	14.028	12.061	55.798	4.564	9.880	19.020
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (689 = 687 - 670)	689	0	0	0	0	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	2.227	0	822	0	1.000
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (691 = 688 - 690)	691	14.028	9.834	55.798	3.742	9.880	18.020
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (692 = (689+690) oz. (690-688))	692	0	0	0	0	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0	0	0	0	0

Načrt prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka za leto 2013

v EUR

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2011	Realizacija 2012	Načrt 2013	Indeks 6:4	Indeks 6:5
1	2	3	4	5	6	7	8
	I. SKUPAJ PRIHODKI	401	425.271	376.916	397.500	93	105
	(401=402+431)						
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	402	405.160	350.144	364.000	90	104
	(402=403+420)						
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	403	356.640	255.175	261.900	73	103
	(403=404+407+410+413+418+419)						
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	404	10.475	1.543	0	0	0
	(404=405+406)						
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	10.475	1.543	0	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0	0		
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	407	316.509	253.632	256.100	81	101
	(407=408+409)						
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	316.509	253.632	256.100	81	101
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0	0		
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	410	0	0	0		
	(410=411+412)						
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0	0		
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0	0		
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	413	0	0	0		
	(413=414+415+416+417)						
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0	0		
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0	0		
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0	0		
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0	0		
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0	0		
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	29.656	0	5.800	20	
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	420	48.520	94.969	102.100	210	108
	(420=421+422+423+424+425+426+427+428+429+430)						
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	421	0	0	0		
del 7102	Prejete obresti	422	97	100	100	103	100
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0	0		
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	10	0	0	0	
72	Kapitalski prihodki	425	0	0	0		
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0	10.000		
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0	0		
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0	0		
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0	0		
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	48.413	94.869	92.000	190	97
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	431	20.111	26.772	33.500	167	125
	(431=432+433+434+435+436)						
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	20.111	26.772	33.500	167	125
del 7102	Prejete obresti	433	0	0	0		
del 7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	434	0	0	0		

del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	435	0	0	0		
del 7141	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	436	0	0	0		
	II. SKUPAJ ODHODKI						
	(437=438+481)	437	416.298	345.422	365.198	88	106
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE						
	(438=439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	397.910	334.111	350.298	88	105
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim						
	(439=440+441+442+443+444+445+446)	439	162.775	164.637	162.920	100	99
del 4000	Plače in dodatki	440	128.160	131.442	132.000	103	100
del 4001	Regres za letni dopust	441	5.190	4.920	4.920	95	100
del 4002	Povračila in nadomestila	442	11.560	11.779	12.000	104	102
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	17.287	16.496	14.000	81	85
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0	0		
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0	0		
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	578	0	0	0	
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost						
	(447=448+449+450+451+452)	447	25.885	26.050	26.378	102	101
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	11.666	13.093	11.900	102	91
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	11.800	10.489	12.000	102	114
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	87	88	89	102	101
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	146	148	149	102	101
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	2.186	2.232	2.240	102	100
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe						
	(453=454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	203.928	139.229	156.000	76	112
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	121.550	63.872	80.000	66	125
del 4021	Posebni material in storitve	455	277	627	500	181	80
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	6.208	5.833	6.000	97	103
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	7.486	411	2.000	27	487
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	23.637	28.085	25.000	106	89
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	473	392	500	106	128
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	22.411	29.088	30.000	134	103
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0	0		
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0	0		
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	21.886	10.921	12.000	55	110
403	D. Plačila domačih obresti	464	22	0	0	0	
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0	0		
410	F. Subvencije	466	0	0	0		
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0	0		
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0	0		
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0	0		
	J. Investicijski odhodki						
	(470=471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	5.300	4.195	5.000	94	119
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0	0		
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0	0		
4202	Nakup opreme	473	5.300	4.195	5.000	94	119
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0	0		
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0	0		
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0	0		

4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0	0		
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0	0		
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0	0		
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0	0		
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (481 = 482 + 483+ 484)	481	18.388	11.311	14.900	81	132
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	4.800	9.717	8.500	177	87
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	773	1.564	1.400	181	90
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	12.815	30	5.000	39	16.667
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (485=401-437)	485	8.973	31.494	32.302	360	103
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (486=437-401)	486					

Načrt računa finančnih terjatev in naložb za leto 2013

v EUR

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	ZNESEK - Tekoče leto	ZNESEK - Predhodno leto
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (500=501+502+503+504+505+506 +507+508 +509+510+511)	500	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA (512=513+514+515+516+517+518+519+520+ 521+522+523)	512	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (524=500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (525=512-500)	525	0	0

Načrt računa financiranja za leto 2013

v EUR				
ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	ZNESEK - Tekoče leto	ZNESEK - Predhodno leto
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (550=551+559)	550	0	0
500	Domače zadolževanje (551=552+553+554+555+556+557+558)	551	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (560 = 561 + 569)	560	0	0
550	Odplačila domačega dolga (561 = 562 + 563 + 564 + 565 + 566 + 567 + 568)	561	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (570 = 550 - 560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (571 = 560 - 550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (572=(485+524+570)-(486+525+571))	572	32.302	31.494
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (573 = (486 + 525 + 571) - (485 + 524 + 570))	573	0	0